

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ หลักการ	๑
๑.๑ หลักการแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐	๑
๑.๒ หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๖
๑.๓ แผนพัฒนาจังหวัด	๔๑
บทที่ ๒ สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัยของจังหวัด	๔๓
๒.๑ สภาพทั่วไปของจังหวัด	๔๓
๒.๒ สถิติการเกิดสาธารณภัยในจังหวัด	๔๙
๒.๓ สถานการณ์/ความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่	๕๔
๒.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี	๖๖
บทที่ ๓ มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของจังหวัด	๖๗
๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๖๗
๓.๒ มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่	๖๘
๓.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๖๙
๓.๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	๗๐
บทที่ ๔ การเตรียมความพร้อม	๗๑
๔.๑ ด้านทรัพยากรสาธารณภัย	๗๑
๔.๒ ด้านบุคลากร	๗๒
๔.๓ การเตรียมการอพยพ	๗๔
๔.๔ การแจ้งเตือนภัย	๗๕
๔.๕ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว	๗๘
๔.๖ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๗๙
๔.๗ โครงสร้างองค์กร	๘๐
๔.๘ การประสานองค์กรสาธารณกุศล	๘๒
๔.๙ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วน ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๘๒

บทที่ ๕ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ	๘๕
๕.๑ การเผชิญเหตุ	๘๕
๕.๒ การบรรเทาทุกข์	๑๐๕
๕.๓ การปฏิบัติกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถของจังหวัด	๑๐๘
บทที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน	๑๐๙
๖.๑ แนวคิดในการฟื้นฟู	๑๐๙
๖.๒ การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ	๑๑๒
๖.๓ การถอดบทเรียน	๑๑๖
บทที่ ๗ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๑๑๙
๗.๑ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๑๑๙
๗.๒ การติดตามและประเมินผล	๑๒๓
๗.๓ การวิจัยและพัฒนา	๑๒๔
๗.๔ การทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน	๑๒๔

ภาคผนวก ก : คำย่อ

ภาคผนวก ข : ตัวอย่างลักษณะภัย

ภาคผนวก ค : นิยามศัพท์

ภาคผนวก ง : พื้นที่เสี่ยงภัยต่าง ๆ

ภาคผนวก จ : สถานที่สำคัญที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ

ภาคผนวก ฉ-๑ : บัญชีรายชื่อบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน

ภาคผนวก ฉ-๒ : บัญชีรายชื่อองค์กรสาธารณกุศล หน่วยงานเครือข่าย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ภาคผนวก ฉ-๓ : บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณภัย

ภาคผนวก ฉ-๔ : บัญชีฐานข้อมูลอาสาสมัคร (OTOS)

ภาคผนวก ฉ-๕ : บัญชีฐานข้อมูล อปพร.

ภาคผนวก ฉ-๖ : บัญชีฐานข้อมูลจิตอาสาภัยพิบัติจังหวัดน่าน

ภาคผนวก ฉ-๗ : บัญชีฐานข้อมูลอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)

ภาคผนวก ฉ-๘ : บัญชีฐานข้อมูลอาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังเตือนภัยพิบัติภัย

ภาคผนวก ฉ-๙ : ผู้รู้สถานีเตือนภัยน้ำท่วม-ดินถล่ม(Early Warning) จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ฉ-๑๐ : รายชื่อประธานตำบลอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(อพม.) จังหวัดน่าน

ภาคผนวก ช : ข้อมูลสถานีเตือนภัย หอเตือนภัย ป้ายเตือนภัย สัญญาณเตือนภัย

และหอกระจายข่าว

ภาคผนวก ซ : บัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ ในการป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัย

ภาคผนวก ฌ : บัญชีข้อมูลศักยภาพพื้นฐานทางด้านสาธารณสุข

ภาคผนวก ญ : บัญชีศูนย์พักพิงชั่วคราวหลัก/สำรอง

ภาคผนวก ก : บัญชีกลุ่มเปราะบาง

ภาคผนวก ก-๑ : การติดต่อสื่อสารและข่ายวิทยุสื่อสาร

ภาคผนวก ก-๒ : หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

ภาคผนวก ฐ : แบบคำสั่งต่าง ๆ

ภาคผนวก ช : แผนงานโครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ภาคผนวก ฅ : บันทึกข้อตกลงทหาร

ภาคผนวก ฉ : ศูนย์สั่งการชายแดน

ภาคผนวก ด : ฐานข้อมูลด้านพลังงาน

ภาคผนวก ต : อ่างเก็บน้ำชลประทานในเขตโครงการชลประทานน่าน

บทที่ ๑ หลักการ

๑.๑ หลักการแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีเป้าหมายมุ่งสู่ “การรับรู้-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” (Resilience) โดยนำกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับแนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและของประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งบทเรียนการจัดการ สาธารณภัยที่ผ่านมา นำมาทบทวน ปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑.๑ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

๑) มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยการสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคมไทยเข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อนำไปประเมินความเสี่ยงและการใช้ข้อมูล ความเสี่ยงประกอบการวางแผน การลงทุน และการตัดสินใจอย่างรู้เท่าทันภัย

๒) ส่งเสริมการวิจัยและประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา โดยการยกระดับศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ

๓) เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงาน เครือข่ายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้ครอบคลุมทุกมิติ

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งการบูรณาการกับทุกภาคส่วนให้ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการ ในภาวะฉุกเฉินของประเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการสาธารณภัยทุกระดับ พร้อมทั้งการ บรรเทาทุกข์และช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และทันต่อเหตุการณ์

๕) พัฒนาระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนโดยจัดให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ โดยเร็วหรือให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม เพื่อลดความเสี่ยงเดิมและป้องกันความเสี่ยงใหม่

๑.๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับนี้ เป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็น รูปธรรม พร้อมทั้ง การกำหนดมาตรฐาน เป้าหมาย และการปฏิบัติงานให้มีความเชื่อมโยงในทุกระดับ โดยแบ่งเป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ ภาคการพัฒนาในการลดความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และภาค การปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยง จาก สาธารณภัยอย่างบูรณาการจึงกำหนดให้แผน มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติ (Concept of Operations : CONOPs) ให้แก่ หน่วยงานทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึง ระดับประเทศในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการ เป็นระบบ และมีทิศทางเดียวกัน

๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยซึ่งเป็นที่ยอมรับ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และสามารถ นำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับ เพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอบริเวณ การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะ ฉุกเฉินด้านต่าง ๆ เป็นต้น

๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัดถึงระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือ “การรับรู้ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)”

๑.๑.๒ วิสัยทัศน์

สังคมไทยสามารถลดความเสี่ยงเดิม ป้องกันความเสี่ยงใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศมีความมั่นคงอย่างปลอดภัยและยั่งยืน

๑.๑.๓ พันธกิจ

๑) มุ่งสร้างความตระหนักรู้ เข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัย และจัดการความเสี่ยงได้อย่างปลอดภัย

๒) บูรณาการด้านข้อมูล องค์ความรู้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยี การลงทุน บุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิจัย และนวัตกรรมด้านสาธารณภัย

๓) เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนโดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

๔) ยกกระดับระบบมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างบูรณาการ

๕) เพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูสภาพ การซ่อมสร้างและฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็วรวมทั้งพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๑.๑.๔ เป้าหมาย

๑) การลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

๒) การประยุกต์ใช้งานวิจัยนวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา เพื่อให้ทุกภาคส่วนรู้ทันการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓) การเป็นหุ้นส่วนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๑.๑.๕ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ

ประเทศไทยได้ให้การรับรองกรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ หรือ “กรอบเช่นใด” เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีระยะเวลา ๑๕ ปี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงาน ของประเทศมีความสอดคล้องกับเป้าหมายระดับโลก คือ ๔ ลด ๓ เพิ่ม ภายใต้กรอบเช่นใดดังกล่าว จึงกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ ดังนี้

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๑) การลดความสูญเสียชีวิตและความเสียหาย	๑) อัตราการเสียชีวิตจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๒) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๓) ความสูญเสียชีวิตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากสาธารณภัยโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ๔) ความเสียหายจากสาธารณภัยที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการหยุดชะงักของบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน รวมถึงสถานพยาบาลและสถานศึกษาด้วยการพัฒนาโครงสร้างและบริการพื้นฐานให้มีความพร้อมรับมือและสามารถฟื้นกลับได้เร็วเมื่อเกิดสาธารณภัย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๒) การเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	(๑) จำนวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ประกอบด้วยประเด็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (๒) ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างยั่งยืน (๓) ชีตความสามารถระบบเตือนภัย โดยการจัดการหาเทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ และประชาชนสามารถเข้าถึงการแจ้งเตือนภัยและข้อมูลความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑.๑.๖ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ของแผนฉบับนี้ กำหนดขึ้นตามยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนยกระดับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล เพื่อสร้างการรู้เท่าทันภัยและภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยการลดความเปราะบาง และความล่อแหลม พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๑.๒) เพื่อให้ทุกภาคส่วนดำเนินมาตรการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีระบบการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยทุกระดับ (ระดับชาติจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒.๒) พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการ การวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญาให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยระบบอัจฉริยะอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการรู้เท่าทันภัยให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างเสมอภาคและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) จากทุกภาคส่วน

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสาธารณภัย

(๒.๒) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) พัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ

(๒.๔) ส่งเสริมการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในระดับชาติ จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๕) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนัก และเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างยั่งยืน

(๑.๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(๑.๓) เพื่อยกระดับการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างมีเอกภาพ

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระหว่างประเทศ

(๒.๒) พัฒนาระบบการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่มีเอกภาพ

(๒.๓) ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม

(๒.๔) ส่งเสริมความเป็นประเทศที่มีบทบาทนำด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินให้เป็นอย่างมีมาตรฐาน เอกภาพและยืดหยุ่น โดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๑.๒) เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และทันต่อเหตุการณ์

(๑.๓) เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้น้อยที่สุด

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) พัฒนามาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ

(๒.๒) พัฒนาระบบและเครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุ

(๒.๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบและแนวปฏิบัติในการบรรเทาทุกข์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อฟื้นฟูให้ผู้ประสบภัยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทันท่วงที ต่อเนื่อง เป็นธรรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือ และสามารถกลับไปดำรงชีวิตได้ตามปกติ

(๑.๒) เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นฟูสภาพให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ โดยเร็วหรือให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) พัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยงหลังเกิดสาธารณภัยเพื่อการฟื้นฟูที่ดีกว่าเดิม

(๒.๒) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู

(๒.๓) เสริมสร้างแนวทางการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

แผนภาพที่ 1-1 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

๑.๑.๖ แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดน่าน จำแนก ดังนี้

๑.๑.๖.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด

งบประมาณ	สาระสำคัญ
๑. งบประมาณเชิงพื้นที่ (Area)	
(๑.๑) จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Area)	<p>(๑.๑.๑) ให้จังหวัดตั้งงบประมาณสำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และค่าของงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>(๑.๑.๒) ให้จังหวัดขอตั้งงบประมาณและขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อีกแนวทางหนึ่ง</p>
(๑.๒) กรุงเทพมหานคร	<p>(๑.๒.๑) ให้กรุงเทพมหานครขอตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนเอง โดยบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุม ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณภัยกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น การให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และปฏิบัติการใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น และการจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่น ๆ ให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร</p> <p>(๑.๒.๒) ให้กรุงเทพมหานคร จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีเงินอุดหนุนรัฐบาลของกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ดำเนินงานด้านสาธารณภัย เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างทั่วถึงและทั่วถึง</p>
(๑.๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	<p>(๑.๓.๑) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>มาตรา ๔๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (๘) จัดทำกิจกรรมใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา ๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การ</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>บริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๑.๒.๒) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ</p> <p>(๑.๒.๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑</p> <p>- ข้อ ๑๐ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ (๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นโดยพิจารณาจาก (๑.๑) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมืองในการจัดทำแผนพัฒนา ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่</p> <p>(๑.๒.๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑</p> <p>- ข้อ ๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไข...</p> <p>- ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๘๙ ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น</p> <p>(๑.๒.๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>- ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้...</p> <p>(๑.๒.๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <p>- ข้อ ๖ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน ได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา</p> <p>ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน</p> <p>- ข้อ ๗ กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(๑) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่เกิดภัย ให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินทศรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย</p> <p>(๒) กรณีมิได้ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัยในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ</p> <p>- ข้อ ๑๑ การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉินมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย</p> <p>กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณโดยให้คำนึงถึงสถานะทางการคลัง</p> <p>- ข้อ ๑๖ (๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม</p> <p>- ข้อ ๑๘ กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วน</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>ท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยโครงการไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (๑.๒.๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>- ข้อ ๕ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครเพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการทำงานหรือเวลาที่เสียไป เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้ (๑.๒.๘) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วย ค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>- ข้อ ๔ อาสาสมัครที่ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย แล้วแต่กรณี เพื่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่ได้รับค่าใช้จ่ายใน อัตราต่อคนต่อวัน...</p> <p>- ข้อ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่ อาสาสมัคร ในสังกัดของตนตามข้อ ๔ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย...</p> <p>- ข้อ ๖ กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแห่งพื้นที่ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ</p>
<p>(๑.๔) องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่</p>	<p>(๑.๓.๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของตน เพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิดและหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือ และบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณสุขโรค เป็นต้น</p> <p>(๑.๓.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้ มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้ง ให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือ คาดว่าจะเกิดสาธารณภัย</p> <p>(๒.๓.๓) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขต ท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <p>๑) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (๔) ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓</p> <p>๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>๔) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ <p>๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินการเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อ ๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไข... - ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๘๙ ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น <p>๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้... <p>๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>- ข้อ ๖ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิต และทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา</p> <p>ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อยให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน</p> <p>- ข้อ ๗ กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้</p> <p>(๑) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณานำเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย</p> <p>(๒) กรณีมิได้ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ</p> <p>- ข้อ ๑๑ การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยหรือภัยพิบัติฉุกเฉิน มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉันทันทีในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย</p> <p>กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลัง</p> <p>- ข้อ ๑๖ (๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม</p> <p>- ข้อ ๑๘ กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยโครงการ ไม่จำเป็นต้องอยู่ใน</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>แผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๘) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>- ข้อ ๕ ในกรณีท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัคร เพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการทำงานหรือเวลาที่เสียไป เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้</p> <p>๙) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>- ข้อ ๔ อาสาสมัครที่ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย แล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่ที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน</p> <p>- ข้อ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ ๔ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย...</p> <p>- ข้อ ๖ กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ</p>
<p>๒. งบประมาณการเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda)</p>	<p>เป็นการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยการจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ที่เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลและนโยบายที่สำคัญของประเทศ ซึ่งมีการดำเนินงานร่วมกันหลายหน่วยงานภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน</p>

๑.๑.๖.๒ งบกลาง

งบประมาณ	สาระสำคัญ
<p>๑. เงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน</p>	<p>เมื่อคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ หรือเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ใดให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือส่วนราชการที่มีเงินอุดหนุนราชการใช้เงินอุดหนุนราชการในระหว่างที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด การใช้จ่ายเงินต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนหรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งการเบิกจ่ายเงินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ</p>

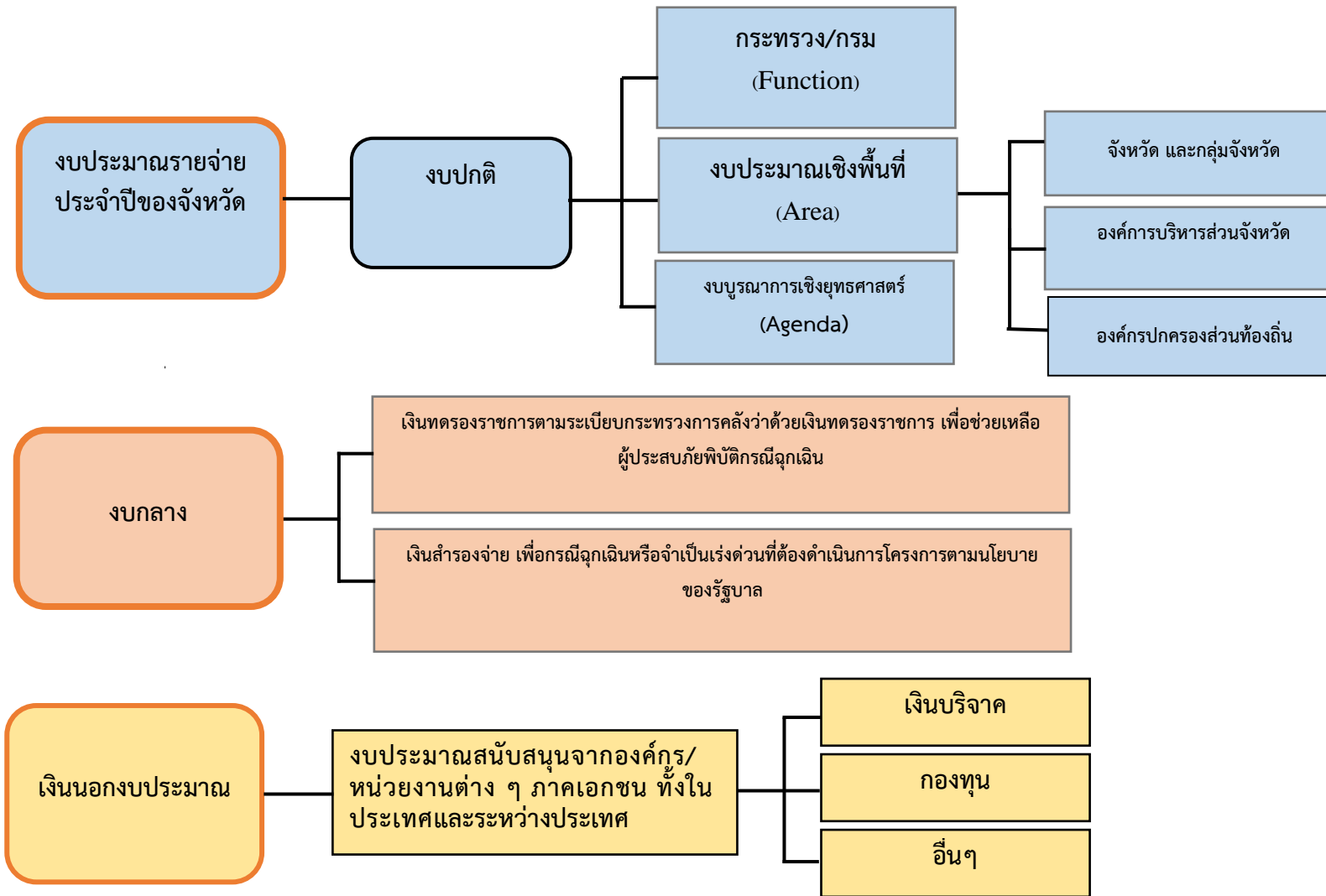

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>และอัตราการช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีแนวทางการใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้</p> <p>(๑) วงเงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้ง เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ใช้เงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(๑.๑) ในกรณีกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน</p> <p>(๑.๒) ในกรณีจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน โดยการใช้เงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง</p> <p>(๒) วงเงินในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เมื่อภัยพิบัติฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๒.๑) กรณีเกิดในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๒.๒) กรณีเกิดในจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)</p> <p>เมื่อได้มีการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้วให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน</p>
<p>๒. เงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ โครงการตามนโยบายรัฐบาล</p>	<p>กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณ นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ให้ส่วนราชการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นรายจ่าย ดังนี้</p> <p>(๑) เป็นรายจ่ายเพื่อการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ</p> <p>(๒) เป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหาย</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>จากภัยพิบัติสาธารณภัยร้ายแรง</p> <p>(๓) เป็นรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่องหน้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว</p> <p>(๔) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่องหน้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว</p> <p>ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ.๒๕๖๒</p>

๑.๑.๖.๓ เงินนอกงบประมาณ เป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้ เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

งบประมาณ	สาระสำคัญ
<p>งบประมาณสนับสนุนจากองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ</p>	<p>เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานกลางในการประสานและผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการ ข้อกำหนดและเงื่อนไขขององค์กรผู้ให้การสนับสนุน และไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ โดยแบ่งเป็นเงินบริจาค กองทุน และอื่นๆ ดังนี้</p> <p>(๑) เงินบริจาค คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว โดยการใช้เงินบริจาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๒) กองทุน คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งการใช้กองทุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น</p> <p>(๓) อื่น ๆ คือ เงินสนับสนุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่นอกเหนือจากเงินบริจาคและกองทุน</p>

แผนภาพที่ ๑-๒ แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑.๒ หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑.๒.๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจร เพื่อรับมือกับภัยซึ่งมีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเติม และไม่จำเป็นต้องเป็นลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non Linear) จึงต้องมีการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยจึงเป็นการจัดการสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการดำเนินการในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Over lap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพที่ ๑-๓

ปรับจากที่มา : TorqAid. (๒๐๑๖). TorqAid disaster risk management framework: seven key diagrams.

<https://www.preventionweb.net>. (๒๐๑๙, November :๒๕)

แผนภาพที่ ๑-๓ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน (Resilience)

๑.๒.๒ กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑.๒.๒.๑ ระดับนโยบาย

(๑) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

มีหน้าที่กำหนดนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)

มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัยของประเทศและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐโดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๓) คณะกรรมการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ (กภช.)

มีหน้าที่เสนอ และจัดทำมาตรการ แนวทาง นโยบาย แผนการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แผนงานและโครงการในการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๒.๒ ระดับปฏิบัติ

องค์กรปฏิบัติที่เป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวก และการประสานการปฏิบัติของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งในภาวะปกติ และภาวะที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยภายใต้แนวคิด “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC)” โดยมีหน้าที่ในการบังคับบัญชาอำนวยความสะดวก กำกับ และประสานการปฏิบัติระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งให้กำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และมอบหมายภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมถึง จัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแต่ละระดับการปฏิบัติการ (Level of Activation) และจัดให้มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ องค์กรปฏิบัติในแต่ละระดับมีดังต่อไปนี้

(๑) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยความสะดวก กำกับ ดูแลและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุมสั่งการ และบัญชาการ

(๒) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ทำหน้าที่ประสานงาน บูรณาการข้อมูล และการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของการสรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบในภาวะปกติ และในภาวะใกล้เกิดภัย ทำหน้าที่เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยพร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีตามแต่ละระดับการจัดการสาธารณภัยเพื่อตัดสินใจในการรับมือ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนาจการกลาง

(ก) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และมีองค์ประกอบ ดังนี้

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

ประกอบด้วย

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด /ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้อำนวยการ
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	รองผู้อำนวยการ
๓. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	รองผู้อำนวยการ
๔. รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)	กรรมการ
๕. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ
๗. ปลัดจังหวัด	กรรมการ
๘. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	กรรมการ
๙. ท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
๑๐. เกษตรจังหวัด	กรรมการ
๑๑. ปศุสัตว์จังหวัด	กรรมการ
๑๒. อุตสาหกรรมจังหวัด	กรรมการ
๑๓. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	กรรมการ
๑๔. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	กรรมการ
๑๖. ประชาสัมพันธ์จังหวัด	
๑๗. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง	กรรมการ
๑๘. ผู้แทนรัฐวิสาหกิจในจังหวัด	กรรมการ
๑๙. ผู้แทนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง	กรรมการ
๒๐. ผู้แทนองค์การสาธารณกุศลที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง	กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต	กรรมการ
๒๒. หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการตามความเสียหายภัยด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
๒. กำหนดแนวทาง/การดำเนินการเพื่อลดความเสียหายจากสาธารณภัย การเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่
๓. จัดตั้งทีมเฝ้าระวัง ติดตาม ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัย และแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น ในการจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดขึ้นเพื่อเผชิญเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ เพื่อควบคุม สั่งการ เผชิญเหตุสาธารณภัยในพื้นที่
๔. รวบรวมและจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด
๕. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และจังหวัดข้างเคียง โดยให้และรับการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๖. เชิญผู้แทนหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใดที่เห็นสมควรเข้าร่วมการประชุม เพื่อให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

๗. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายมอบหมาย

(๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.)

ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สนับสนุน ประสานการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร และจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนเผชิญเหตุตามประเภทความเสี่ยงภัยให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

(๕) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต (กอปภ.สนข.)

ทำหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต

(๖) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)

ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย และปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยมีนายอำเภอ/ผู้อำนวยการอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

(๗) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา (กอปภ.เมืองพัทยา)

ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเมืองพัทยาให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียงหรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเมืองพัทยา/ผู้อำนวยการเมืองพัทยา เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๘) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล (กอปภ.ทน./ทม./ทต.)

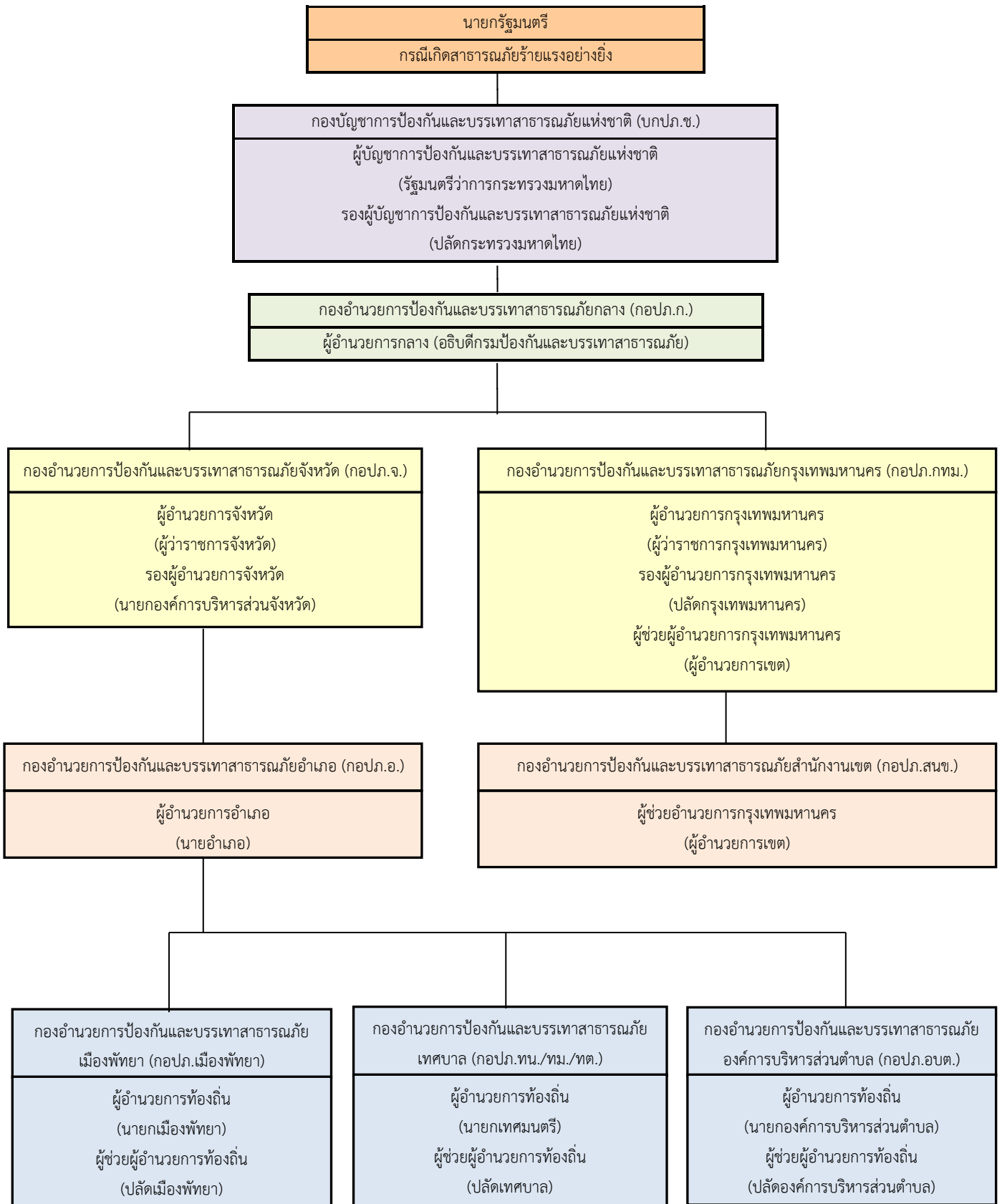
ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียง

หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเทศมนตรี/ผู้อำนวยการเทศบาล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๙) กองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล (กอปภ.อบต.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัย เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

แผนภาพที่ ๑-๔ กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑.๒.๓ บทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด

๑.๒.๓.๑ บทบาทหน้าที่

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
<p>๑. หน่วยทหารในพื้นที่ (มณฑลทหารบก ที่ ๓๘, กรมทหารพรานที่ ๓๒, กองพันทหารม้าที่ ๑๐, กองพันทหารม้าที่ ๑๕, หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๑, ฝูงบิน ๕๖๖ และ โรงพยาบาลค่ายสุริยพงษ์)</p>	<p>(๑.๑) สนับสนุนภารกิจของจังหวัดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ ตามมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑</p> <p>(๑.๒) แจ้งเตือนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่และหน่วยงานพลเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยกรณีคาดว่าจะเกิดภัยจากการสู้รบหรือภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม</p>
<p>๒. คลังจังหวัด</p>	<p>ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านกฎหมายและระเบียบการคลังที่เกี่ยวข้องในการใช้จ่ายเงินเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p>
<p>๓. ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด</p>	<p>ให้ความรู้และเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พร้อมทั้งกำหนดมาตรการการดูแลสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย</p>
<p>๔. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, ศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัด, บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด, ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัด)</p>	<p>(๔.๑) เสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมให้เป็นกลไกเสริมในการทำงานป้องกันสาธารณภัยในระดับชุมชนรากฐาน</p> <p>(๔.๒) สนับสนุนด้านการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัย และดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้า คนพิการและผู้สูงอายุ ในพื้นที่ประสบภัย</p> <p>(๔.๓) วางแผนและฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัยและผู้ประสบปัญหาทางสังคม</p> <p>(๔.๔) สนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อฟื้นฟูภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว</p> <p>(๔.๕) รับผิดชอบในการเตรียมการและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว</p>
<p>๕. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>	<p>(๕.๑) จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยง จัดทำแผนปฏิบัติการด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๕.๒) วางแผนและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร</p> <p>(๕.๓) พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ชลประทานเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย</p> <p>(๕.๔) ติดตามสถานการณ์ภัยและแจ้งเกษตรกรเพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์</p> <p>(๕.๕) สำรวจและประเมินความเสียหายด้านการเกษตร เพื่อให้การช่วยเหลือตามระเบียบของทางราชการ</p> <p>(๕.๖) ปรับปรุงพื้นที่พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ชลประทานที่ได้รับ ความเสียหายจากสาธารณภัย เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้</p> <p>(๕.๗) กำหนดแนวทางป้องกันและให้ความช่วยเหลือสัตว์เลี้ยง สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์งานไม่ให้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย</p>

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
<p>๖. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม (ขนส่งจังหวัด,แนวทางหลวง,แนวทางหลวงชนบท)</p>	<p>(๖.๑) จัดทำแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินด้านคมนาคมให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ</p> <p>(๖.๒) ปรับปรุงเส้นทางและโครงข่ายคมนาคม สนับสนุนภารกิจการส่งกำลังบำรุง พร้อมทั้งแก้ไขเส้นทางเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย</p> <p>(๖.๓) จัดให้มีเส้นทางสำรอง เส้นทางเลี่ยง หรือทำทางชั่วคราว รวมทั้งซ่อมหรือตัดแปลงแก้ไขสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบคมนาคม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด</p> <p>(๖.๔) สนับสนุนการอพยพเคลื่อนย้ายประชาชนออกจากพื้นที่ประสบภัยหรือเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัย</p> <p>(๖.๕) สนับสนุนข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัยสำหรับประชาชน</p> <p>(๖.๖) บูรณะ พื้นฟู เส้นทางคมนาคมที่ได้รับ ความเสียหายให้สามารถใช้งานได้โดยเร็ว</p> <p>(๖.๗) จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านคมนาคม</p> <p>(๖.๘) ให้การสนับสนุนงานด้านการจราจรในเส้นทางรับผิดชอบที่ประสบภัย</p>
<p>๗. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙, สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐)</p>	<p>(๗.๑) ประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลสภาพอากาศ สิ่งปกคลุมดิน สถานการณ์น้ำ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและพื้นที่เกิดภัยในอดีต พร้อมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งเตือนประชาชนและเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์</p> <p>(๗.๒) ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ควบคุม ป้องกันอันตรายจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ไฟป่าและหมอกควัน ธรณีพิบัติภัยและมลพิษต่างๆ</p> <p>(๗.๒) วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย</p> <p>(๗.๓) ปรับปรุง พื้นฟู แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้กลับสู่สภาพเดิม และไม่เสี่ยงต่อการเกิดภัย</p> <p>(๗.๔) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการเกิดสาธารณภัย รวมทั้งวางแผนดำเนินการฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต</p>
<p>๘. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (มหาชน))</p>	<p>(๘.๑) ดำเนินการให้มีระบบสื่อสารและโทรคมนาคมทั้งระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง ระบบสื่อสารสำรอง ตลอดจนให้บริการฐานข้อมูลด้านสารสนเทศการสื่อสารให้สามารถใช้งานได้ในทุกสถานการณ์ (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน))</p> <p>(๘.๒) สนับสนุนข้อมูลสถานะและการพยากรณ์อากาศ (สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด)</p> <p>(๘.๓) สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการสื่อสาร การจัดช่องการสื่อสารสำรองเพื่อใช้ในภาวะฉุกเฉิน และสนับสนุนกำลังคน เพื่อบริการติดต่อสื่อสารได้ตลอดระยะเวลาช่วงที่เกิดภัยและพื้นที่ภายนอก เพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน))</p>

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	(๘.๕) พื้นฟูระบบสื่อสารเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารได้ (บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (มหาชน) (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน))
๙. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์	(๙.๑) จัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต/ผู้นำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพ (๙.๒) สนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย โดยประสานผู้ผลิต/ผู้นำเข้าสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพมาจำหน่าย เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการโดยเฉพาะพื้นที่ประสบภัย และให้มีการจำหน่ายในราคาปกติ (๙.๓) จัดระบบการปันส่วนและกำหนดมาตรการควบคุมราคาสินค้าและบริการขณะเกิดภัย (๙.๔) กำกับดูแลราคาสินค้าและปริมาณสินค้าในจังหวัด ในสถานการณ์ปกติและขณะเกิดสาธารณภัย /ป้องกันการค้ากำไรเกินควรสินค้าหรือจำหน่ายสินค้าสูงเกินสมควรซึ่งเป็นการซ้ำเติมผู้บริโภค (๙.๕) ติดตามสถานการณ์สินค้าที่เป็นพืชผลการเกษตรในพื้นที่ประสบภัย
๑๐. สำนักงานพลังงานจังหวัด	(๑๐.๑) จัดทำฐานข้อมูลแหล่งพลังงาน เพื่อใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ (๑๐.๒) ประสานผู้ประกอบการ จัดหาทรัพยากรด้านพลังงาน ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๑๐.๓) สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงานเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๑. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานจังหวัด, ที่ทำการปกครองจังหวัด, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, สำนักงานที่ดินจังหวัด, สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด)	(๑๑.๑) สั่งการและประสานให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงหรือเมื่อได้รับการร้องขอ (๑๑.๒) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการการค้าอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชนและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๑๑.๓) ดำเนินการตามมาตรการด้านผังเมืองเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๑๑.๔) ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้พิบัติกรณีฉุกเฉิน เพื่อสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง (๑๑.๕) อำนวยการและประสานการปฏิบัติการจัดการสาธารณภัยและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย พื้นฟูและบูรณะสภาพพื้นที่ประสบภัยในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง (๑๑.๖) ส่งเสริมและรักษาความมั่นคงภายใน ความสงบเรียบร้อย และให้มีบริการประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ (๑๑.๗) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เขตพื้นที่จังหวัดประกาศโดยผู้ว่าราชการจังหวัด
๑๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานยุติธรรมจังหวัด,	(๑๒.๑) ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้ความรู้แก่ประชาชนทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการเรียกร้อยสิทธิและการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย (สำนักงานยุติธรรมจังหวัด)

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
<p>คุมประพฤติจังหวัด, เรือนจำจังหวัด)</p>	<p>(๑๒.๒) สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์เมื่อได้รับการร้องขอ (สถานีตำรวจภูธรจังหวัด)</p> <p>(๑๒.๓) สนับสนุนกำลังแรงงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (คุมประพฤติจังหวัด และเรือนจำจังหวัด)</p>
<p>๑๓. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานแรงงานจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด - สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด - สำนักงานประกันสังคมจังหวัด 	<p>(๑๓.๑) จัดเตรียม จัดหา แรงงานที่มีความรู้ทางเทคนิค เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (สำนักงานแรงงานจังหวัด, สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด)</p> <p>(๑๓.๒) ให้การศึกษา อบรม และฝึกฝนแรงงานในสถานประกอบการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และสามารถป้องกันและรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการของตนเอง (สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด)</p> <p>(๑๓.๓) ตรวจสอบข้อมูลแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเพื่อให้การช่วยเหลือด้านคุ้มครองและเรียกร้องสิทธิที่พึงได้ตามกฎหมายแรงงาน (สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด)</p> <p>(๑๓.๔) ฝึกอบรมและจัดหางานให้ผู้ประสบภัย (สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด)</p> <p>(๑๓.๕) จัดหน่วยให้บริการด้านประกันสังคมแก่แรงงานที่ประสบภัย (สำนักงานประกันสังคมจังหวัด)</p>
<p>๑๔. วัฒนธรรมจังหวัด</p>	<p>(๑๔.๑) จัดทำฐานข้อมูลโบราณสถานที่สามารถใช้เป็นจุดอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราวหรือสถานที่อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่</p> <p>(๑๔.๒) จัดเตรียมพื้นที่โบราณสถานที่สามารถใช้เป็นจุดอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราว หรือสถานที่อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่</p> <p>(๑๔.๓) ฟื้นฟูบูรณะศาสนสถาน (ยกเว้นวัดและมัสยิด) โบราณสถาน โบราณวัตถุที่เสียหายจากสาธารณภัยให้กลับคืนสู่สภาพเดิม</p> <p>(๑๔.๔) สนับสนุนงบประมาณเพื่อสมทบในการบูรณะซ่อมแซมศาสนสถานของศาสนาอิสลาม คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์ เฉพาะสถานที่สำหรับใช้ประกอบศาสนกิจ องค์ประกอบอื่นและระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นในการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย ให้กลับมามีสภาพพร้อมใช้งานเท่านั้น โดยศาสนสถานที่จะพิจารณาสนับสนุนงบประมาณต้องจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย หรืออยู่ภายใต้องค์การศาสนาที่กรมการศาสนารับรอง</p>
<p>๑๕. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๑, ๒, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑, ๒, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด)</p>	<p>(๑๕.๑) พัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับชั้น ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับชั้นอุดมศึกษา</p> <p>(๑๕.๒) ส่งเสริมหน่วยงานการศึกษาให้มีบทบาทในการช่วยเหลือ/สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๑๕.๓) ส่งเสริมให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกแก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๑๕.๔) สนับสนุนบุคลากรด้านการศึกษา เช่น ลูกเสือและเนตรนารี เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ในจังหวัด</p>

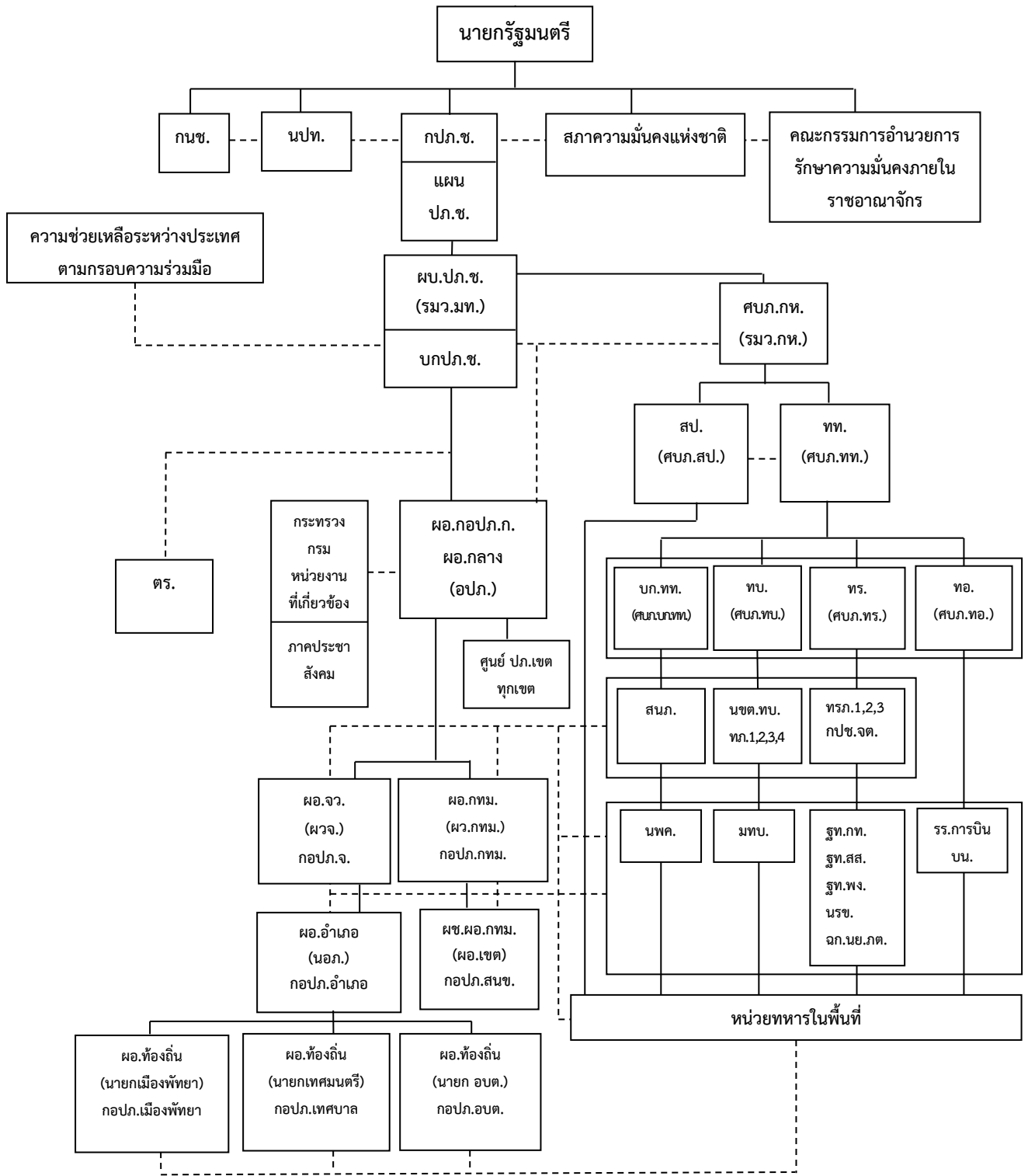
หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	(๑๕.๕) สํารวจและจัดทํารฐานข้อมูลสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราว
<p>๑๖. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (สํานักงานสาธารณสุขจังหวัด,โรงพยาบาลทุกแห่งในพื้นที่จังหวัด)</p>	<p>(๑๖.๑) จัดเตรียมความพร้อมสถานพยาบาลทุกระดับในการรับมือกับสาธารณภัย รวมถึงพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขและอาสาสมัครให้มีความรู้ และทักษะพร้อมที่จะปฏิบัติงานเมื่อเกิดสาธารณภัย และป้องกันตนเองจากภัยที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน</p> <p>(๑๖.๒) จัดหาและจัดเตรียมสํารองทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมถึงการพัฒนาทีมปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉินในระดับต่าง ๆ ที่พร้อมปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ประโยชน์ได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย ได้แก่ ทีม Mini MERT ระดับอำเภอ ทีม MERT (Medical Emergency Response Team) ระดับจังหวัด ทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) เป็นต้น</p> <p>(๑๖.๓) จัดให้มีและพัฒนาระบบสื่อสารเพื่อการประสานงานและสั่งการภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุขรวมถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>(๑๖.๔) พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งเครื่องมือทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ของภาครัฐ และเอกชน</p> <p>(๑๖.๕) เป็นหน่วยงานหลักด้านการแพทย์และสาธารณสุขรับผิดชอบในการตอบสนองต่อสาธารณภัย โดยประสานและจัดการให้มีผู้บัญชาการเหตุการณ์ด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health & Medical Incidence Commander) รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในระดับต่าง ๆ (Public Health Emergency Operation Center: PHEOC)</p> <p>(๑๖.๖) ประสานและสั่งการหน่วยงานสังกัดและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ(สพฉ.) สํานักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) องค์การเภสัชกรรม (GPO) พร้อมทั้งประสานความร่วมมือหน่วยงาน เครือข่าย ภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลเอกชน มูลนิธิ อาสาสมัครต่าง ๆ</p> <p>(๑๖.๗) ประสานการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขแบบบูรณาการ จากทุกภาคส่วน</p> <p>(๑๖.๘) จัดให้มีการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน (Emergency Care System) ครอบคลุมการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล (Emergency medical services : EMS) การรักษาพยาบาลฉุกเฉินที่โรงพยาบาล (Emergency Care in hospital) การส่งต่อ (Interhospital care) และจัดระบบเครือข่ายบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขสนับสนุนการปฏิบัติงานทั่วประเทศ</p> <p>(๑๖.๙) จัดให้มีระบบฐานข้อมูลและความเสียหายทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข และการรายงานผลอย่างถูกต้องและรวดเร็ว</p> <p>(๑๖.๑๐) กำกับให้มีการคงสภาพและประคองระบบบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขครอบคลุมทุกมิติ ได้แก่ มิติด้านการดูแลสุขภาพจิตใจ การอนามัยแม่และเด็ก การป้องกันและควบคุมโรค การรักษาพยาบาล การเฝ้าระวังโรคติดต่อ ตลอดจนการเข้าถึงบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขของผู้ประสบภัยได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ของประเทศ</p>

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	<p>(๑๖.๑๑) พัฒนาระบบการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขรวมถึงฟื้นฟูสภาพจิตใจ สังคม และวิถีชีวิตของผู้ประสบภัย และผู้เกี่ยวข้องให้กลับคืนสู่ภาวะปกติโดยเร็ว</p> <p>(๑๖.๑๒) จัดให้ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนในด้านการป้องกัน การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การสุขาภิบาล และอนามัย สิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถช่วยตนเองและผู้อื่นได้</p> <p>(๑๖.๑๓) พัฒนาให้มีระบบการพยากรณ์โรค (Prognosis) และการแจ้งเตือนภัย (Warning system) พร้อมทั้ง มีการกระจายข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๑๖.๑๔) พัฒนาวិชาการและองค์ความรู้ด้านเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และเผยแพร่ให้ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวปฏิบัติ</p>
๑๗. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	<p>(๑๗.๑) จัดทำแผนการจัดการสาธารณสุขให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ</p> <p>(๑๗.๒) สนับสนุนข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสารเคมีและวัตถุอันตรายเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๑๗.๓) จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรของแหล่งอุตสาหกรรม เพื่อใช้สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๑๗.๔) ให้ความช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย</p>
๑๘. สถานีตำรวจภูธรทุกสถานี	<p>(๑๘.๑) รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ประสบภัยและพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>(๑๘.๒) ควบคุมและบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา</p> <p>(๑๘.๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล การจัดการศพ การติดตาม ผู้สูญหาย และการส่งกลับ</p> <p>(๑๘.๔) จัดระบบจราจรในพื้นที่ประสบภัยและพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>(๑๘.๕) จัดชุดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญพิเศษสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น ชุดกู้ภัย ชุดสุนัขค้นหา ชุดเก็บกู้ และทำลายวัตถุระเบิด</p>
๑๙. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด	<p>(๑๙.๑) จัดทำฐานข้อมูลวัดที่สามารถใช้เป็นจุดอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราวหรือสถานที่อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่</p> <p>(๑๙.๒) จัดเตรียมพื้นที่วัดที่สามารถใช้เป็นจุดอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราวหรือสถานที่อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานของอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่</p> <p>(๑๙.๓) ฟื้นฟูบูรณะวัดที่เสียหายจากสาธารณภัยให้กลับสู่สภาพปกติหรือดีกว่าเดิม</p>
๒๐. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	<p>(๒๐.๑) ประชาสัมพันธ์ ก่อนเกิดภัย และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินหรือภัยคุกคามที่เกิดขึ้น รวมทั้งหลังจากภัยผ่านพ้นแล้ว</p> <p>(๒๐.๒) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารร่วม เพื่อเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างส่วนราชการ หน่วยงาน ภาคเอกชน และสื่อมวลชนทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>(๒๐.๓) กำหนดมาตรการป้องกัน ตอบโต้ข่าวลือ ข่าวอันเป็นเท็จและข้อมูลที่จะสร้างความตระหนก ตกตื่นและหวาดกลัวให้แก่ประชาชน</p>

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
๒๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	(๒๑.๑) จัดทำแผนปฏิบัติการ และการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ ในการอพยพผู้ประสบภัย (๒๑.๒) ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามอำนาจหน้าที่
๒๒. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด	(๒๒.๑) ควบคุมและป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากกระแสไฟฟ้าในขณะเกิดภัย (๒๒.๒) บำรุง ตัดแปลง แก้ไข จัดสิ่งทดแทนและอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค ในด้านความสว่าง และการฟื้นฟูบูรณะในสภาพการชำรุดเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพปกติ ให้มีใช้ตามระบบเดิม (๒๒.๓) จัดหาไฟฟ้าส่องสว่างในศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒๓. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาน่าน	(๒๓.๑) อำนวยความสะดวกในการบำรุง ตัดแปลง แก้ไข จัดสิ่งทดแทน และอำนวยความสะดวกให้มีน้ำกินน้ำใช้และการฟื้นฟูบูรณะในสภาพการชำรุดเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพปกติให้มีใช้ตามระบบเดิม (๒๓.๒) บริการ จัดหาน้ำสะอาดสำหรับดื่มให้แก่ผู้ประสบภัยและดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒๔. สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด	(๒๔.๑) บรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุด้วยการ สงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนอุปกรณ์และบริการอื่น ๆ ตามความจำเป็นของผู้ประสบภัย (๒๔.๒) ติดต่อและประสานความร่วมมือกับสภากาชาดไทย ในการจัดเตรียม โลหิต ยา เวชภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อใช้ในการบรรเทาทุกข์และสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
๒๕. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัด	ควบคุม กำกับ ดูแล การใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เพื่อสนับสนุนการจัดการสาธารณภัยเมื่อได้รับการประสานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒๖. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑๕	(๒๖.๑) สนับสนุนและปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกล และกำลังพล แก่จังหวัดในกรณีการจัดการสาธารณภัย ขนาดกลาง (ระดับ ๒) (๒๖.๒) อำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติการจัดการสาธารณภัยและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ฟื้นฟูและบูรณะสภาพพื้นที่ประสบภัยในกรณี ที่เกิดสาธารณภัย (๒๖.๓) ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับจังหวัด (๒๖.๔) สนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับจังหวัด
๒๗. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของจังหวัดในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีหน้าที่ ดังนี้ (๒๗.๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (๒๗.๒) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ (๒๗.๓) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคเอกชนในการ

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	<p>ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๒๗.๔) ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้พิบัติกรณีฉุกเฉิน เพื่อสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๒๗.๕) อำนาจการและประสานการปฏิบัติการจัดการสาธารณภัยและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย พื้นฟูและบูรณะสภาพพื้นที่ประสบภัยในกรณีที่เกิดสาธารณภัย</p> <p>(๒๗.๖) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เขตพื้นที่จังหวัดประกาศโดยผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>(๒๗.๗) ให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย</p> <p>(๒๗.๘) แนะนำให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน</p> <p>(๒๗.๙) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ</p>
<p>๒๘. ภาคประชาสังคม จิตอาสา อาสาสมัคร องค์การสาธาณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน</p>	<p>(๒๘.๑) สนับสนุนการดำเนินงานกองอำนาจการป้องกันและสาธารณภัยในพื้นที่</p> <p>(๒๘.๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๒๘.๓) ร่วมปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายตามขีดความสามารถและทรัพยากร</p>
<p>๒๙. อื่นๆ</p>	

หมายเหตุ

————— สายการบังคับบัญชา

----- สายการประสานงาน

* การแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม และหนังสือตกลงร่วมกันระหว่าง ผอ.จว. หรือ ผว.กทม. และ ผบ. ของทหารในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

แผนภาพที่ ๑-๕ แผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติร่วมกับหน่วยต่างๆ

๑.๒.๓.๒ แนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงาน

(๑) แนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหาร

ในการปฏิบัติภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารนั้น จะต้องมีการประสานงานระหว่างกันอย่างใกล้ชิด และเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกัน รวมทั้งดำรงการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กลไกการประสานและปฏิบัติงานร่วมกัน ภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์แต่ละระดับ นอกจากนี้ เพื่อป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกัน ฝ่ายพลเรือนและทหารอาจพิจารณาาร่วมกัน จัดตั้งศูนย์ประสานงานระหว่างพลเรือนกับทหาร หรือศูนย์ปฏิบัติงานร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับของหน่วยและสถานการณ์สาธารณภัย เพื่อประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการสาธารณภัย โดยยึดกรอบแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานหลักสากล และดำเนินการตามมาตร ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยจังหวัดน่าน กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหารในพื้นที่ และแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยทหาร ดังนี้

(๑.๑) จังหวัดน่านได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้อำนวยการจังหวัดน่านกับผู้บังคับการจังหวัดทหารบกน่าน และได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้อำนวยการจังหวัดน่านกับหัวหน้าฝ่ายสนับสนุนการบิน แผนกสนับสนุนฝูงบิน ๔๖๖ (รายละเอียดตาม ภาคผนวก ๓)

(๑.๒) เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นให้ดำเนินการเป็นไปตามบันทึกข้อตกลงที่จัดทำขึ้น

(๑.๓) เมื่อมีการประกาศกฎอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือมีคำสั่งจากผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือมีคำสั่งจากรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่านจะปรับสภาพเป็นศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังจังหวัดและขึ้นทางยุทธการกับฝ่ายทหาร

(๑.๔) แบ่งมอบภารกิจหน้าที่การรับผิดชอบในพื้นที่ ดังนี้

(๑.๔.๑) มณฑลทหารบกที่ ๓๘ รับผิดชอบพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอภูเพียง และอำเภอสันติสุข

(๑.๔.๒) หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๑ รับผิดชอบในพื้นที่ อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอเชียงกลาง

(๑.๔.๓) กรมทหารพรานที่ ๓๒ รับผิดชอบพื้นที่ อำเภอสองแคว อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอบ่อเกลือ

(๑.๔.๔) กองพันทหารม้าที่ ๑๐ กรมทหารม้าที่ ๒ รับผิดชอบพื้นที่ อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอท่าวังผา และอำเภอบ้านหลวง

(๑.๔.๕) กองพันทหารม้าที่ ๑๕ กรมทหารม้าที่ ๒ รับผิดชอบพื้นที่ อำเภอแม่จริม อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอนาหมื่น

(๒) แนวทางการปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์กรสาธารณกุศล

องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น

(๒.๑) ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อำเภอ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลในพื้นที่ร่วมกับองค์การสาธารณกุศลจัดทำแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนกำลังทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยแต่ละระดับ

(๒.๒) ให้หน่วยงานทุกหน่วยจัดเจ้าหน้าที่ ประสานงานกับองค์กรปฏิบัติในการจัดการภาวะฉุกเฉินแต่ละระดับ (กรณีเกิดสาธารณภัย) เพื่อร่วมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้จัดทำแนวทางการประสานงานและการ

ปฏิบัติงานร่วมกันโดยกำหนดผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) เพื่อปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์แต่ละระดับตลอด ๒๔ ชั่วโมง

(๒.๓) กรณีที่ได้รับการประสานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ตำรวจ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การสาธารณสุขจัดชุดเคลื่อนที่เร็ว ออกไปยังที่เกิดเหตุ และให้รายงานตัวกับผู้บัญชาการเหตุการณ์เพื่อรับมอบภารกิจในการปฏิบัติการ

(๒.๔) เมื่อเกิดสาธารณภัยถ้าเจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณสุขไปถึงพื้นที่ประสบภัยก่อน ให้กั้นเขตพื้นที่อันตรายและกั้นไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโดยทันที เพื่อดำเนินการควบคุมสถานการณ์ ทั้งนี้ให้รายงานสถานการณ์สาธารณสุขไปยัง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการสาธารณสุข และประชาสัมพันธ์ข่าวสถานการณ์ให้ประชาชนได้รับทราบ

การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการพลเรือน ทหาร ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์การสาธารณสุข มาร่วมบูรณาการ ให้การปฏิบัติการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการประสานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และเกื้อกูลกัน โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยประสานแผนงาน/โครงการและบูรณาการ การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(๓) แนวทางการปฏิบัติร่วมกับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

การรับและการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) หากมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ให้นำเรื่องเสนอกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเพื่อพิจารณาในการประสานงานการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศต่อไป โดยจังหวัดน่านได้มีการจัดตั้งศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านลาว จังหวัดน่าน เพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อลาว การบริหารงานชายแดน การจัดระเบียบชายแดน การป้องกันแก้ไขปัญหาชายแดน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๓.๑) กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานชายแดนไทยด้านลาวในระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับความมั่นคงของชาติไทยด้านลาว และนโยบายกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยด้านลาว และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านลาว กองทัพภาคที่ ๓

(๓.๒) เสริมสร้างทั้งมวลชนในการประสานงานและแก้ไขปัญหาชายแดนไทยด้านลาว

(๓.๓) แต่งตั้งคณะทำงานและเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานตามสมควร

(รายละเอียดตาม ภาคผนวก ๓)

(๔) แนวทางการปฏิบัติกรอำนวยการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการอำเภอให้ผู้อำนวยการอำเภอมีอำนาจสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

โดยให้อำเภอจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยการ ประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่ซึ่งเป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๕) แนวทางการปฏิบัติกรอำนวยการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานปฏิบัติหลักในการจัดการสาธารณสุขในระดับพื้นที่ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพ โดยยึดกรอบ

แนวทางการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำแผนเผชิญเหตุแต่ละประเภทภัย การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเข้าดำเนินการเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัย การช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบภัย ฯลฯ โดยใช้กลไกการประสานและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์แต่ละระดับ

(๖) แนวทางการใช้กฎหมายที่มีความเชื่อมโยงกัน

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในราชอาณาจักร โดยมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นกรอบกำหนดทิศทางการทำงาน การประสานการปฏิบัติ รวมทั้งการสนับสนุนและช่วยเหลือของหน่วยงานทุกภาคส่วนในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม เป็นกรอบแนวทางประสานการปฏิบัติในการสนับสนุนกับฝ่ายพลเรือน

กรณีภัยนั้น ๆ จำเป็นต้องบูรณาการเชื่อมโยงการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ อาทิ ภัยที่เกิดจากการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การบริหารจัดการน้ำ โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ฯลฯ ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามการใช้อำนาจเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ตามที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ หากภัยนั้นมีผลกระทบรุนแรงกว้างขวางจำเป็นต้องบูรณาการเชื่อมโยงการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ หรืออาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษเข้ามาบริหารจัดการ ให้ผู้อำนวยการแต่ละระดับ/ผู้บัญชาการ ใช้อำนาจแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับการจัดการสถานการณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสมที่เกิดขึ้นนั้น นำกฎหมายที่ให้อำนาจเข้ามาสนับสนุนและเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมประสิทธิภาพและให้มีความคล่องตัวในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑.๒.๔ ขอบเขตสาธารณภัย

ขอบเขตสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามความหมาย “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๑.๒.๕ ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลักดังนี้

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองอำนาจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอ/สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร/เมือง พัทยา/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล หากในกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย ให้กองอำนาจดังกล่าวข้างต้นจัดตั้ง : ศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ อำเภอ/สำนักงานเขต/เมือง

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติ
			พืชยา/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล
๒	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หากในกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย ให้กองอำนาจการดังกล่าวข้างต้นจัดตั้ง : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ กรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ
๔	สาธารณภัย ร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ

๑.๒.๖ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ โดยมีกฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

๑.๒.๖.๑ กฎหมายหลัก

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง รวม ๙ ฉบับ ได้แก่

(๑) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๓

(๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองกรณีผู้ประสบภัยหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์ หรือบริการอื่นใด พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๗) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๘) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องแบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัย

(๙) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๑.๒.๖.๒ กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่ง ที่สำคัญเพื่อการสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานด้านสาธารณสุขโรค พ.ศ. ๒๕๔๐

(๑.๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑.๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๓

(๑.๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑.๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียกรองหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๘) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๒.๑) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

- หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒.๒) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในการรักษาความมั่นคงของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๔) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อการป้องกันและขจัดภาวะมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๓) พระราชบัญญัติ/ ระเบียบ ประกาศ/ คำสั่งอื่น ๆ

(๓.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

(๓.๒) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓.๓) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗

(๓.๔) พระราชบัญญัติกาชาด พ.ศ. ๒๔๙๙

(๓.๕) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

(๓.๖) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓.๗) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

(๓.๘) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓.๙) พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓.๑๐) พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓.๑๑) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการ ผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓.๑๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

- (๓.๑๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๓.๑๔) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๑๕) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๑๖) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๑๗) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๑๘) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๑๙) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๒๐) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙
- (๓.๒๑) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
- (๓.๒๒) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

พ.ศ. ๒๕๔๐

- (๓.๒๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓.๒๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
- (๓.๒๕) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
- (๓.๒๖) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๓.๒๗) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
- (๓.๒๘) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๓.๒๙) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓.๓๐) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๓.๓๑) พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๓.๓๒) พระราชบัญญัติความรับผิดทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๓.๓๓) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๓.๓๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๓๕) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๓๖) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๗) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๘) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓.๓๙) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓.๔๐) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๓.๔๑) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓.๔๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๒.๖.๓ กฎหมายในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขที่สำคัญ

สาธารณสุข	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณสุข
๑. อัคคีภัย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่	(๑.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑.๒) พระราชบัญญัติความ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
	เกี่ยวข้อง	<p>ปลอดภัย</p> <p>อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม</p> <p>ในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>(๑.๓) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>(๑.๔) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙</p> <p>(๑.๕) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>ฯลฯ</p>	นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๒. วาตภัย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	<p>(๒.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗</p> <p>(๒.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑</p> <p>(๒.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑</p> <p>ฯลฯ</p>	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๓. อุทกภัย /ภัยแล้งและสึนามิ	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	<p>(๓.๑) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <p>(๓.๒) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>(๓.๓) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕</p> <p>(๓.๔) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗</p> <p>(๓.๕) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑</p>	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี

สาธารณสุข	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณสุข
		(๓.๖) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ฯลฯ	
๔. โรคระบาดในมนุษย์	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๔.๑) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๔.๒) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (๔.๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณสุขตามควรแก่กรณี
๕. โรคระบาดสัตว์	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๕.๑) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๕.๒) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (๕.๓) พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๕.๔) พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณสุขตามควรแก่กรณี
๖. โรคระบาดพืช	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๖.๑) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ (๖.๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณสุขตามควรแก่กรณี
๗. สาธารณภัยทางน้ำ/ทางทะเล	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๗.๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ (๗.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ (๗.๓) พระราชบัญญัติรักษา	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณสุขตามควรแก่กรณี

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
		<p>ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒</p> <p>(๗.๔) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>(๗.๕) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>(๗.๖) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๕๕๖</p> <p>(๗.๗) พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>(๗.๘) พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖</p> <p>(๗.๙) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>(๗.๑๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗</p> <p>ฯลฯ</p>	
๘. แผ่นดินไหว	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	<p>(๘.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>(๘.๒) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗</p> <p>(๘.๓) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
		(๘.๔) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ฯลฯ	
๙. วินาศกรรม และการก่อจลาจล	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๙.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ (๙.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ (๙.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ (๙.๔) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๑๐. ภัยจากสารเคมี และวัตถุอันตราย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๑๐.๑) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๐.๒) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ (๑๐.๓) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ (๑๐.๔) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (๑๐.๕) พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๑๑. ภัยอื่น ๆ ที่กระทบต่อสาธารณชน เช่น ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ยกตัวอย่าง เช่น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๑๑.๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๑.๒) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่น ๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตาม

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
<p>ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) จากแหล่ง กำเนิดมลพิษต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ยานพาหนะที่มีควันดำ การเผาในที่โล่ง การระบายอากาศเสียจากโรงงาน และครัวเรือน</p>		<p>(๑๑.๓) พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑๑.๔) พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑๑.๕) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑๑.๖) พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑๑.๗) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑๑.๘) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ควรแก่กรณี</p>

หมายเหตุ ในกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งและข้อปฏิบัติใด มิได้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาตินี้ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ บังคับบัญชาสั่งการ ควบคุม กำกับดูแล หรือมีอำนาจหน้าที่อื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้พิจารณาว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งและข้อปฏิบัติ นั้น ๆ มาปรับใช้ตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เท่าที่กฎหมายให้อำนาจและเปิดช่องให้กระทำได้ โดยไม่ขัดหรือแย้งกัน พร้อมทั้งคำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน นี้

๑.๓ แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แผนปฏิรูปประเทศ และนโยบายของรัฐบาล โดยได้กำหนดทิศทางการพัฒนา การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นผล อย่างเป็นรูปธรรม มีความเชื่อมโยงการพัฒนาเชิงพื้นที่ทุกระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค และครอบคลุมการพัฒนาทุกมิติ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง และให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดร่วมกัน ตามหลักธรรมาภิบาล เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดน่านในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพื่อ “พลิกโฉมการพัฒนาเดินทางสร้างเมืองน่าน

เมืองแห่งความสุข ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี สังคมร่มเย็น เศรษฐกิจได้รับการต่อยอดและสร้างมูลค่าอย่างสร้างสรรค์ และเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ๓ ด้าน คือ

๑.๓.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๑ สุขภาพดีสร้างโอกาสและสังคมที่ร่มเย็น : เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทุกช่วงวัยให้มีสุขภาพที่ดีมีคุณภาพ และสังคมที่ร่มเย็น รวมทั้งสร้างโอกาสและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัดน่าน

๑.๓.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๒ สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง : เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขัน ทั้งในเชิงโครงสร้างและภาคการผลิต อุตสาหกรรมและบริการ ด้วยองค์ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าสูง

๑.๓.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยคุกคามทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และที่สำคัญสร้างสมดุลในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดน่าน คาดว่าภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

- อัตราของประชาชนที่อยู่ภายในเส้นความยากจนลดลง
- ดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- ร้อยละของผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลลดลง
- อัตราการขยายตัวของมูลค่าด้านเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น (ราคาประจำปี)
- มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจ

- พื้นที่สีเขียวมีอัตราเพิ่มขึ้น
- ประชาชนประสบสาธารณภัยน้อยลง

● **ความเชื่อมโยงระหว่างแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกับแผนพัฒนาจังหวัด**

สำหรับความเชื่อมโยงระหว่างแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สุขภาพดีสร้างโอกาสและสังคมที่ร่มเย็น และยุทธศาสตร์ที่ ๓ สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากบพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด เป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นแผนงานโครงการในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น โครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอุทกภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม เป็นต้น

๒.๑.๒ ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ ประกอบด้วย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอบัว และอำเภอบ่อเกลือ มีพื้นที่ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงฮ่อน - หงสา (สปป.ลาว)

ทิศตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอภูเพียง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข อำเภอเวียงสา มีพื้นที่ติดต่อกับแขวงไชยบุรี (สปป.ลาว)

ทิศใต้ ประกอบด้วย อำเภอนาหมื่น มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี อำเภอนาน้อย และอำเภอเวียงสา ซึ่งทั้งสองอำเภอมียุติกับจังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอบ้านหลวง ซึ่งมีพื้นที่ติดกับอำเภอเชียงม่วนของ จังหวัดพะเยา อำเภอท่าวังผา มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอปง จังหวัดพะเยา อำเภอสองแคว มีพื้นที่ติดต่อกับ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

๒.๑.๓ ลักษณะทางภูมิประเทศ

จังหวัดน่าน มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๗.๕๘ (ล้าน) ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาถึงร้อยละ ๘๗.๒ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๒,๑๑๕ เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำของ แม่น้ำน่าน ซึ่งได้ไหลผ่านจังหวัดมาทางทิศเหนือลงสู่ทิศใต้มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ราบของจังหวัดน่านมี เพียงร้อยละ ๑๒.๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๓.๒๒ (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๘
๒) พื้นที่ป่าอนุรักษ์	๒.๘๓ (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๔
๓) พื้นที่สำนักงานปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม (สปก.)	๐.๕๖ (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๖
๔) พื้นที่เอกสารสิทธิ์อื่น ๆ	๑.๐๗ (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๒

๒.๑.๔ ลักษณะทางภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยลักษณะภูมิอากาศ อากาศจะร้อนอบอ้าว ในฤดูร้อน และหนาวเย็นในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนของทุกปี

๒.๑.๕ ข้อมูลการปกครองและประชากร

จังหวัดน่าน แบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่ เป็นอำเภอ จำนวน ๑๕ อำเภอ ๙๘ ตำบล ๘๙๓ หมู่บ้าน ๓๑ ชุมชน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๘๐ แห่ง ดังนี้

๑. อำเภอเมืองน่าน	มี ๑๐ ตำบล	๑๐๙ หมู่บ้าน	๓๑ ชุมชน
๒. อำเภอแม่จริม	มี ๕ ตำบล	๓๘ หมู่บ้าน	
๓. อำเภอบ้านหลวง	มี ๔ ตำบล	๒๖ หมู่บ้าน	
๔. อำเภอนาน้อย	มี ๗ ตำบล	๖๘ หมู่บ้าน	
๕. อำเภอบัว	มี ๑๒ ตำบล	๑๐๗ หมู่บ้าน	
๖. อำเภอท่าวังผา	มี ๑๐ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	
๗. อำเภอเวียงสา	มี ๑๗ ตำบล	๑๒๘ หมู่บ้าน	
๘. อำเภอทุ่งช้าง	มี ๔ ตำบล	๔๐ หมู่บ้าน	
๙. อำเภอเชียงกลาง	มี ๖ ตำบล	๖๐ หมู่บ้าน	
๑๐. อำเภอนาหมื่น	มี ๔ ตำบล	๔๘ หมู่บ้าน	
๑๑. อำเภอสันติสุข	มี ๓ ตำบล	๓๑ หมู่บ้าน	
๑๒. อำเภอบ่อเกลือ	มี ๔ ตำบล	๓๙ หมู่บ้าน	
๑๓. อำเภอสองแคว	มี ๓ ตำบล	๒๕ หมู่บ้าน	

๑๔. อำเภอภูเพียง มี ๗ ตำบล ๖๑ หมู่บ้าน

๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มี ๒ ตำบล ๒๒ หมู่บ้าน

จังหวัดน่านประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ทั้งชาวไทยวน หรือคนเมือง และชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ อาทิ ม้ง ว้า ขมุ ลีว้า หรือถิ่น รวมถึงชาวตองเหลืองหรือมลาบลี มีจำนวนบ้าน (หลังคาเรือน) รวมทั้งสิ้น ๑๗๓,๒๑๖ จำนวนบ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๗๕,๘๗๕ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๒๓๗,๙๕๙ คน เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๓๗,๙๑๖ คน (ที่มา : สำนักทะเบียนจังหวัดน่าน ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๔)

๒.๑.๖ ข้อมูลคนพิการ

สถิติคนพิการจังหวัดน่าน ที่จดทะเบียนคนพิการและมีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	รวม
เมืองน่าน	๒,๘๖๒
เวียงสา	๔,๗๗๑
น่าน้อย	๑,๓๗๙
นาหมื่น	๗๒๖
บ้านหลวง	๖๕๙
ท่าวังผา	๒,๐๒๓
ปัว	๓,๖๗๔
เชียงกลาง	๑,๖๗๕
สองแคว	๕๑๗
ทุ่งช้าง	๘๒๐
เฉลิมพระเกียรติ	๒๒๑
แม่จริม	๖๖๔
สันติสุข	๖๔๗
บ่อเกลือ	๕๙๓
ภูเพียง	๑,๖๘๓
รวม	๒๒,๘๙๐

ที่มาข้อมูล : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

๒.๑.๗ ข้อมูลประชากรแฝง

ประชากรแฝง หมายถึง ประชากรที่เข้ามาอยู่อาศัย มาเรียนหนังสือ มาทำงานในจังหวัดนั้น ๆ โดยไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้าน ประกอบด้วย ๒ ลักษณะ คือ

๑) ประชากรกลางวัน

- ประชากรแฝงกลางวันที่มาทำงาน หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่เข้ามาทำงาน ในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

- ประชากรแฝงกลางวันที่มาเรียนหนังสือ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่เข้ามาเรียนหนังสือในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

๒) ประชากรแฝงกลางคืน

- ประชากรแฝงกลางคืน หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ประจำในจังหวัดหนึ่ง โดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่ประจำนั้น แต่อาจจะชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดอื่นในต่างประเทศ หรือไม่มีชื่อที่ใดเลย

จังหวัดน่านมีจำนวนประชากรแฝง ดังนี้

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากรแฝงกลางวัน ที่เข้ามาเรียน	จำนวนประชากรแฝง กลางคืน	จำนวนประชากรแฝง กลางวันเข้ามาทำงาน
ยอดรวม	854	๗๑๗	63
0 - 14	-	109	-
15 - 17	-	-	-
18 - 19	140	-	-
20 - 24	714	-	-
25 - 29	-	216	-
30 - 34	-	-	-
35 - 39	-	86	-
40 - 49	-	149	-
50 - 59	-	111	-
60 ปีขึ้นไป	-	46	63
ในเขตเทศบาล	140	717	63
0 - 14	-	109	-
15 - 17	-	-	-
18 - 19	140	-	-
20 - 24	-	-	-
25 - 29	-	216	-
30 - 34	-	-	-
35 - 39	-	86	-
40 - 49	-	149	-
50 - 59	-	111	-
60 ปีขึ้นไป	-	46	63
นอกเขต เทศบาล	714		
0 - 14	-		-
15 - 17	-		-
18 - 19	-		-
20 - 24	714		-
25 - 29	-		-

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากรแฝงกลาง วันที่เข้ามาเรียน	จำนวนประชากรแฝง กลางคืน	จำนวนประชากรแฝง กลางวันที่เข้ามาทำงาน
30 - 34	-		-
35 - 39	-		-
40 - 49	-		-
50 - 59	-		-
60 ปีขึ้นไป	-		-

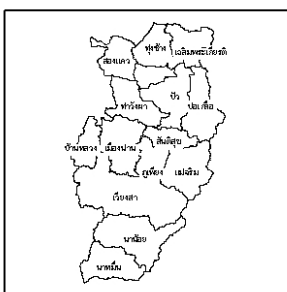
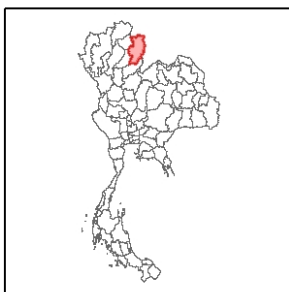
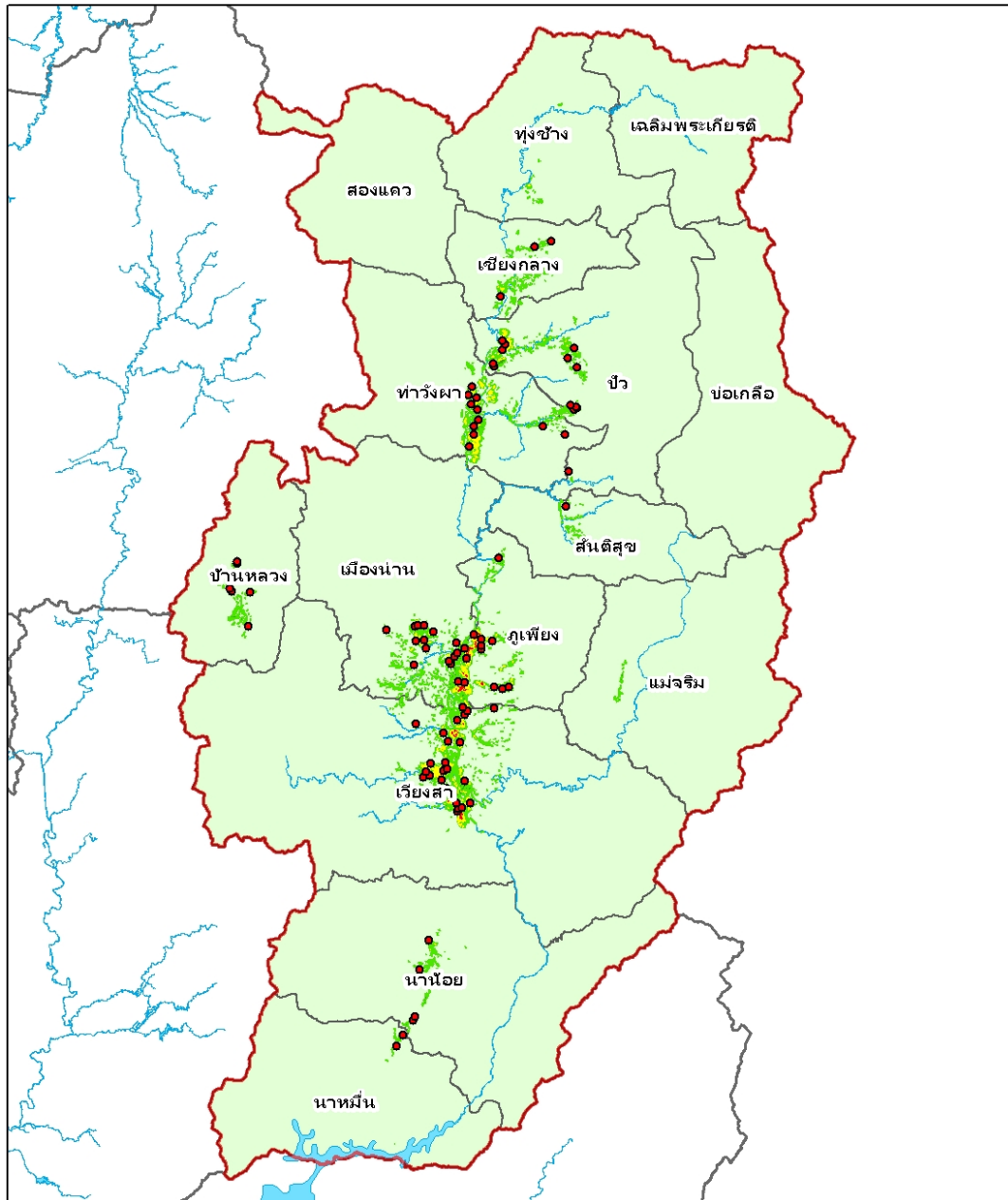
ที่มาข้อมูล : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน (สิงหาคม ๒๕๖๕)

๒.๑.๘ ลักษณะการประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร อาชีพหลัก ได้แก่ ทำไร่ ๔๔% และอาชีพรอง ได้แก่ ทำนา ๓๗% ทำสวนอื่น ๆ ๗% ทำสวนยาง ๖% รับจ้าง ๓%

๒.๑๙ แผนที่เสี่ยงภัย

แผนที่พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ปี พ.ศ. 2548 - 2559

ขอบเขตการปกครอง

- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ
- แหล่งน้ำ

แผนที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย

- พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ระดับที่ 3
- พื้นที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก 1 - 2 ปี
- พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ระดับที่ 2
- พื้นที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก 3 - 4 ปี
- พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ระดับที่ 1
- พื้นที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก 5 - 6 ปี

ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมจากภาพถ่ายดาวเทียม : ดศท.

๒.๒ สถิติการเกิดสาธารณภัยในจังหวัด

สถานการณ์สาธารณภัยของจังหวัดน่าน ที่เกิดขึ้นและสร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) มีดังนี้

๒.๒.๑ อุทกภัย (Flood)

อุทกภัย เป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากฝนตกหนักและฝนตกสะสมเป็นเวลานาน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน น้ำท่วมขัง และน้ำล้นตลิ่ง ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สิ่งสาธารณประโยชน์และทรัพย์สินของประชาชนได้รับความเสียหายโดยมีสาเหตุหลัก ได้แก่ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทยในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ในช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม ร่องมรสุมที่พาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง รวมถึงหย่อมความกดอากาศต่ำและพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน และไต้ฝุ่น) นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น อ่างเก็บน้ำ เชื้อนแตก เป็นต้น โดยสถิติการเกิดอุทกภัยในจังหวัดน่านปรากฏตามตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ สถิติสถานการณ์อุทกภัย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	๕๖	๑๕	๕๔๔	๘๘	๘๕,๓๓๙,๗๙๑
๒๕๕๘	๙	๓	๓๓	๙	๕๑๐,๐๐๐
๒๕๕๙	๓๘	๑๔	๖๔๘	๑๓๖	๗,๒๖๔,๒๐๐
๒๕๖๐	๕๓	๑๔	๔๖๔	๘๒	๒๐,๖๖๓,๕๐๐
๒๕๖๑	๙๑	๑๕	๖๘๙	๙๑	๑๗,๑๗๕,๑๐๙
๒๕๖๒	๗๑	๑๕	๕๔๕	๗๖	๑,๘๙๗,๘๖๐
๒๕๖๓	๓๒	๑๕	๔๕๖	๗๗	๗,๙๗๕,๘๓๐
๒๕๖๔	๒๐	๑๑	๑๕๒	๔๑	๓,๒๕๐,๐๐๐

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมผู้ประสบภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๒ ภัยจากดินโคลนถล่ม (Landslide)

ภัยจากดินโคลนถล่ม มักเกิดขึ้นพร้อมกันหรือเกิดตามมาหลังจากเกิดน้ำป่าไหลหลาก อันเนื่องมาจากพายุฝนที่ทำให้เกิดฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องรุนแรง ส่งผลให้มวลดินและหินไม่สามารถรองรับการอุ้มน้ำได้ จึงเกิดการเคลื่อนตัวตามอิทธิพลของแรงโน้มถ่วงของโลก ปัจจุบันปัญหาดินโคลนถล่ม เกิดบ่อยครั้ง และมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อันมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทำการเกษตรในพื้นที่ลาดชัน การทำลายหน้าดิน เป็นต้น โดยสถิติการเกิดดินโคลนถล่ม ในจังหวัดน่านปรากฏตามตารางที่ ๒.๒

ตารางที่ ๒.๒ สถิติสถานการณ์ดินโคลนถล่ม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	-	-	-	-	-
๒๕๕๘	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	๑	๑	๑	๑	-
๒๕๖๒	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมผู้ประสบภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๓ ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน (Forest Fire and Smoke)

ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน โดยทั่วไปมักเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่าแล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ตลอดจนเป็นผลให้ฝุ่นควันและอนุภาคแขวนลอยในอากาศ รวมตัวกันในสภาวะที่อากาศปิด เกิดอันตรายต่อทรัพย์สินและสุขภาพของประชาชน ในอนาคตสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด โดยสถิติการเกิดภัยจากภัยจากไฟป่าและหมอกควัน ในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ สถิติสถานการณ์ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) จากการรายงานข้อมูลของดาวเทียม ระบบ Visible Infrared Imaging Radiometer Suite (VIIRS) (จุด)	จำนวน (อำเภอ)	จำนวนตำบลที่เกิด
๒๕๕๗			
๒๕๕๘			
๒๕๕๙			
๒๕๖๐	๓,๗๖๒	๑๕	๙๒
๒๕๖๑	๒,๘๕๕	๑๕	๘๘
๒๕๖๒	๘,๗๙๐	๑๕	๙๕
๒๕๖๓	๗,๕๒๓	๑๕	๙๖
๒๕๖๔	๑,๖๖๑	๑๕	๙๐

ที่มา : ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๔ ภัยแล้ง (Drought)

ภัยแล้ง เกิดจากธรรมชาติสภาพอากาศแห้งแล้งและขาดแคลนน้ำเป็นระยะเวลาาน โดยทั่วไปเกิดขึ้นเมื่อพื้นที่ที่ได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอเกิดฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ย การเกิดภัยแล้งในแต่ละปีส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ซึ่งถือว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ รวมทั้งยังสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ ในภาพรวมเป็นอย่างมากและนับวันสถานการณ์ภัยแล้งจะมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มขึ้น และมีพื้นที่ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากรการขยายพื้นที่เกษตรกรรม และการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรม โดยสถิติการเกิดภัยแล้ง ในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๔

ตารางที่ ๒.๔ สถิติสถานการณ์ภัยแล้ง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	๑	๑๔	๗๕๓	๙๔	๑๓,๘๒๖,๒๗๓
๒๕๕๘	๑	๗	๒๗๕	๓๕	๑๔๑,๓๑๒
๒๕๕๙	๑	๖	๑๑๙	๒๒	๕๖,๐๘๘
๒๕๖๐	๓	๓	๒๘	๘	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๙	๖	๗๗	๑๓	๒๑๙,๖๐๑
๒๕๖๓	๔๓	๑๒	๔๕๖	๕๙	๒๐,๐๑๗,๒๐๙.๒๕
๒๕๖๔	-	-	-	-	-

ที่มา : ฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๕ อัคคีภัย (Fire)

อัคคีภัยในจังหวัดน่าน นับเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยส่วนมากมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดความระมัดระวังหรือพลั้งเพลอ เช่น การเกิดไฟฟ้าลัดวงจร การลวกไหม้จากการระเบิด จากการปรุงอาหารหรือจากการลอบวางเพลิง รายงานด้านอัคคีภัยพบว่าประเภทสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่เกิดเพลิงไหม้สูงสุดเกิดในสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เกิดภายในบ้านเรือนก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ชุมชนส่วนใหญ่ในจังหวัดอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจส่งผลให้อาคารบ้านเรือนที่ปลูกสร้างมีความหนาแน่น โดยสถิติการเกิดอัคคีภัย ในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๕

ตารางที่ ๒.๕ สถิติสถานการณ์อัคคีภัย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	๖	๕	๖	๕	๖๖,๐๐๐
๒๕๕๘	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	๒๒	๑๐	๒๒	๑๕	๒,๓๗๙,๗๐๐
๒๕๖๐	๙	๖	๙	๙	๓๖๕,๐๐๐
๒๕๖๑	๑๖	๘	๑๖	๑๖	๑,๐๐๕,๐๐๐
๒๕๖๒	๑๘	๑๐	๑๘	๒๔	๖๒๗,๐๐๐
๒๕๖๓	๒๓	๑๐	๒๓	๒๓	๑,๑๕๐,๐๐๐
๒๕๖๔	๒๐	๘	๒๐	๒๐	๑,๐๐๐,๐๐๐

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ สสนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๖ ภัย (Storm)

ภัย เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีสาเหตุจากลมแรง จำทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน สิ่งก่อสร้าง ต้นไม้ เรือกสวนไร่นา ยานพาหนะ และระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม รวมถึงชีวิตของประชาชน สำหรับพายุฤดูร้อน ภัย และลูกเห็บในจังหวัดน่าน เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ภัยมีสาเหตุจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ พายุฝนฟ้าคะนอง พายุฤดูร้อน และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน ไต้ฝุ่น) ซึ่งพายุหมุนเขตร้อนจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่เป็นบริเวณกว้างนับร้อยตารางกิโลเมตร ซึ่งความเสียหายมักผันแปรไปตามความรุนแรงและเกิดขึ้นในแทบทุกอำเภอ โดยเมื่อมีพายุมีกำลังแรงในชั้นดีเปรสชันจะทำให้เกิดฝนตกหนัก และมีอุทกภัยตามมา หากพายุมีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุไชนันจะก่อให้เกิดภัยหลายอย่างพร้อมกันทั้งภัย อุทกภัย และน้ำป่าไหลหลากที่เป็นอันตรายและอาจก่อให้เกิดความเสียหายถึงขั้นรุนแรง โดยสถิติการเกิดภัยในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๖

ตารางที่ ๒.๖ สถิติสถานการณ์ภัย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	๓๒	๑๑	๑๐๕	๓๒	๓,๘๑๒,๖๗๓
๒๕๕๘	๔๖	๑๒	๑๔๙	๔๖	-
๒๕๕๙	๒๕	๘	๒๐๑	๕๙	๗๙๒,๕๐๐
๒๕๖๐	๒๙	๑๒	๑๒๒	๓๙	๑,๐๑๔,๕๐๐
๒๕๖๑	๔๘	๑๔	๑๘๙	๗๙	๘๐๖,๔๘๐
๒๕๖๒	๗๕	๑๔	๔๑๗	๗๕	๑,๔๖๕,๓๘๓
๒๕๖๓	๖๖	๑๓	๒๔๖	๗๒	๑,๐๙๙,๙๐๖

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๖๔	๖๐	๑๕	๓๔๔	๗๐	๑,๖๐๓,๗๑๘

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพผู้ประสพภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๗ แผ่นดินไหว (Earthquake)

แผ่นดินไหว เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีสาเหตุจากการสั่นสะเทือนอย่างรุนแรงของพื้นดิน ในช่วงเวลาหนึ่ง เกิดขึ้นจากแรงเสียดทานระหว่างชั้นหินและชั้นดินภายใต้ผิวโลกตามแนวรอยเลื่อนของเปลือกโลกที่มีพลังและยังเคลื่อนตัวอยู่ทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย จังหวัดน่าน มีรอยเลื่อนปัวพาดผ่านพื้นที่อำเภอสันติสุข อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง ในแนวเหนือ-ใต้ ด้วยความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร และรอยเลื่อนอุตรดิตถ์ พาดผ่านอำเภอนาหมื่น อำเภอนาน้อย อำเภอเวียงสา และอำเภอแม่จริม ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ มีความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร ซึ่งเป็นรอยเลื่อนมีพลัง และมีโอกาสเคลื่อนตัวอีกครั้ง โดยสถิติการเกิดแผ่นดินไหวและสึนามิ ในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๗

ตารางที่ ๒.๗ สถิติสถานการณ์แผ่นดินไหว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	-	-	-	-	-
๒๕๕๘	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๑	๑๔	๑๒๗	๕๐	๘๒๘,๐๐๐
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	๑	๖	๙	๙	-

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพผู้ประสพภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๒.๘ โรคระบาด (Infectious disease)

โรคระบาด เป็นโรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมามากกว่าปกติที่เคยเป็นมา (พระราชบัญญัติโรคติดต่อ, ๒๕๕๘) โดยจุดเริ่มต้นของโรคสามารถแพร่กระจายลูกกลมไปยังชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ไกลออกไป ประกอบด้วย ๑) โรคติดเชื้ออุบัติเหตุใหม่ (Emerging Infectious Diseases) หมายถึง โรคติดเชื้อที่มีแนวโน้มที่จะพบมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ รวมไปถึงโรคที่เกิดขึ้นใหม่ในทีใดที่หนึ่ง หรือโรคที่เพิ่งจะแพร่ระบาดเข้าไปสู่อีกที่หนึ่ง รวมถึงโรคติดเชื้อที่เคยควบคุมได้ด้วยยาปฏิชีวนะแต่เกิดการดื้อยา เช่น โรคเอดส์ โรคซาร์ โรคไข้หวัดนก โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ H๑N๑(๒๐๐๙) โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า เป็นต้น ๒) โรคติดเชื้ออุบัติซ้ำ (Re-emerging Infectious Diseases) หมายถึง โรคติดเชื้อที่เคยแพร่ระบาดในอดีต และสงบไปแล้วเป็นเวลานานหลายปี แต่กลับมาระบาดขึ้นอีกตัวอย่างโรคติดเชื้ออุบัติซ้ำ เช่น โรคไข้ปวดข้อยุงลาย กาฬโรค วัณโรค ไข้เลือดออก และมาลาเรีย เป็นต้น การเกิดโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง และโรคระบาดในพืช ในพื้นที่จังหวัดน่าน เกิดขึ้นน้อยมาก และสามารถควบคุมการระบาดไม่ให้แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว สถิติการเกิดโรคระบาดในจังหวัดน่าน พอสังเขป ปรากฏตามตารางที่ ๒.๘.๑, ๒.๘.๒

ตารางที่ ๒.๘.๑ สถิติสถานการณ์โรคระบาดในพืชและสัตว์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน (หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๑ (ศัตรูพืชระบาด)	๑๑	๓๘๑	๕๕	๑๐๔,๒๐๓
๒๕๖๓	๑ (แมลงเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล)	๑	๒	๒	-
๒๕๖๔	๑ (ลำปี่สกิน/ โรคติดเชื้อไวรัสในโคกระบือ)	๘	๒๗๙	๔๑	๑,๖๑๓,๕๐๐

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมผู้ประสภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๒.๘.๒ สถิติสถานการณ์โรคระบาดในมนุษย์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	COVID-19		วัณโรค	
	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	จำนวนอำเภอที่พบ	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	จำนวนอำเภอที่พบ
๒๕๖๐	๐	๐	๔๕๒	๑๕
๒๕๖๑	๐	๐	๔๐๒	๑๕
๒๕๖๒	๐	๐	๓๙๒	๑๕
๒๕๖๓	๐	๐	๔๑๖	๑๕
๒๕๖๔	๓,๐๔๘	๑๕	๔๙๔	๑๕
๒๕๖๕	๙,๒๕๘	๑๕	-	-

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน (ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๖๕)

๒.๒.๙ ภัยหนาว (Winter)

ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ความกดอากาศสูงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ส่งผลให้พื้นที่จังหวัดน่าน เกิดความหนาวเย็นทั่วไป โดยเฉพาะในพื้นที่บนภูเขาหรือยอดดอยสูงจะหนาวเย็นมาก ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน อีกทั้งทำให้เกิดโรคระบาดที่มีสาเหตุมาจากสภาพความหนาวเย็น เช่น โรคติดต่อทางเดินหายใจ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคระบาดสัตว์ เป็นต้น สำหรับสถานการณ์ภัยหนาวในพื้นที่จังหวัดน่าน ที่ผ่านมามีผลกระทบให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งภาครัฐ ตลอดจนองค์กรการกุศลและภาคเอกชนต่าง ๆ ได้ให้ความช่วยเหลือมาตลอด โดยสถิติการเกิดภัยหนาว ในจังหวัดน่าน ปรากฏตามตารางที่ ๒.๑๐

ตารางที่ ๒.๑๐ สถิติสถานการณ์ภัยหนาว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๗	-	-	-	-	-
๒๕๕๘	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	๑	๑๕	๙๒๓	๙๙	-

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน(หมู่บ้าน)	จำนวน (ตำบล)	มูลค่า (บาท)
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมผู้ประสบภัย สนง.ปภ.น่าน (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๒.๓ สถานการณ์/ความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ด้วยสภาพพื้นที่ตั้งของจังหวัดน่าน พื้นที่ส่วนใหญ่ มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มากกว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ (๑๑,๔๗๒ ตารางกิโลเมตร) ของจังหวัดน่าน ถูกปกคลุมด้วยภูเขาสูงและป่าไม้ อันเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำหลายสาย รวมถึงแม่น้ำน่าน ซึ่งไหลผ่านจังหวัดน่านเป็นระยะทางกว่า ๓๐๐ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มน้ำน่านเป็นพื้นที่ป่าไม้ ๗,๔๐๙,๑๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๐ ของพื้นที่ทั้งลุ่มน้ำ โดยมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกอยู่เพียง ๑๒ เปอร์เซ็นต์ และอีก ๑ เปอร์เซ็นต์เป็นพื้นที่สำหรับอยู่อาศัย ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหินภูเขาไฟและตะกอนหินภูเขาไฟแทรกอยู่ในชั้นหิน เช่นหินแกรนิต และหินแปร ซึ่งดินที่มีหินต้นกำเนิดเป็นหินแกรนิตนั้น จะเป็นดินที่อุ้มน้ำได้ดีทำให้เกิดการพังของดินได้ง่าย ชั้นหินเหล่านี้วางตัวในแนวประมาณตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ชั้นหินคดโค้งตลบก้นและมีพื้นที่ราบอยู่ระหว่างหุบเขา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่คนเข้าไปอาศัยอยู่และใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูก แต่ในระยะเวลาช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาจังหวัดน่านได้ประสบปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนการใช้ที่ดินและการเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าต้นน้ำ การบุกรุกพื้นที่ป่านอกจากจะทำให้สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพแล้วยังส่งผลต่อการสึกกร่อน ของผิวดินและคุณภาพน้ำ รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ และพื้นที่จังหวัดน่านเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหว เนื่องจากมีรอยเลื่อนปัว พาดผ่านพื้นที่อำเภอสันติสุข อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง ของจังหวัดน่านในแนวเหนือ-ใต้ ด้วยความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร และรอยเลื่อนอุตรดิตถ์ พาดผ่านอำเภอนาหมื่น อำเภอนาน้อย อำเภอเวียงสา และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร อีกทั้งยังเป็นพื้นที่มีแนวเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการใช้เส้นทางคมนาคมในการท่องเที่ยวและการขนส่ง จึงทำให้มีรถยนต์ใช้เส้นทางผ่านจังหวัดน่าน เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จากสภาวะแวดล้อมสภาพภูมิอากาศประเทศไทยมีความแปรปรวนมากขึ้น และสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ทำให้สาธารณภัยมีแนวโน้ม ที่จะทวีความถี่ของการเกิดมากขึ้นและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งการพัฒนาความก้าวหน้าและความเจริญในทุก ๆ ด้าน ซึ่งส่งผลให้สาธารณภัย ที่เกิดขึ้นหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น และสร้างความสูญเสียเพิ่มมากขึ้นในทุกปี โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในจังหวัดน่าน ได้ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๑ : ตารางแสดงปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอเสี่ยงสูง	อำเภอเสี่ยงปานกลาง	อำเภอเสี่ยงต่ำ	
๑. อุทกภัย				ความแปรปรวน ๑. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหุบเขาสูงชันมีที่ราบลุ่มระหว่างหุบเขา ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิด ต้นน้ำน่านและลำน้ำสาขา ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ ของดินและทรัพยากร ทำประชาชนใช้เป็นที่อยู่อาศัย และพื้นที่การเกษตร เมื่อเกิดฝนตกหนัก มักจะเกิดอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และมักจะมีดินโคลนถล่ม สาเหตุหลักเกิดขึ้นพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ ลดลง เนื่องจากการบุกรุกทำลายป่า เพื่อเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ภัยพิบัติดังกล่าวมีช่วงระยะเวลาที่เกิดระหว่างเดือนพฤษภาคม – กันยายน
๑.๑ น้ำท่วม	ท่าวังผา เมืองน่าน ปัว เวียงสา ภูเพียง	นาหมื่น นาน้อย สันติสุข เชียงกลาง บ้านหลวง	เฉลิมพระ เกียรติ บ่อเกลือ แม่จริม สองแคว ทุ่งช้าง	
๑.๒ น้ำป่าไหลหลาก	เวียงสา เมืองน่าน นาน้อย	บ่อเกลือ เฉลิมพระ เกียรติ		

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
๑.๓ ดินโคลนถล่ม	ปัว นาหมื่น บ้านหลวง สันติสุข เชียงกลาง ท่าวังผา ทุ่งช้าง บ่อเกลือ เวียงสา เมืองน่าน นาหมื่น สองแคว ท่าวังผา ทุ่งช้าง ปัว แม่จริม เฉลิมพระเกียรติ ภูเพียง น่าน้อย	แม่จริม สองแคว ภูเพียง บ้านหลวง เชียงกลาง สันติสุข		<p>๒. ปัจจัยหลัก ๔ ด้าน ได้แก่ สภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศ ปริมาณน้ำฝนและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม</p> <p>๒.๑) ลักษณะทางธรณีวิทยาโครงสร้างของจังหวัดน่านมีลักษณะเป็นชั้นหินคดโค้งแบบประทุนคว่ำและประทุนหงายสลับกัน โดยมีแนวโค้งอยู่ในทิศทางตะวันตกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ รอยแตกของหินส่วนใหญ่จะมีทิศทางเดียวกับแนวแกนคดโค้ง นอกจากนี้ยังมีรอยเลื่อนที่มีพลังและมีโอกาสเคลื่อนตัวพาดผ่านจำนวน ๒ รอยเลื่อน รอยเลื่อนปัวพาดผ่านพื้นที่อำเภอสันติสุข อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง ในแนวเหนือใต้ - ด้วยความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร และรอยเลื่อนอุตรดิตถ์พาดผ่านอำเภอนาหมื่น อำเภอนาน้อย อำเภอเวียงสา และอำเภอแม่จริม ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือตะวันตกเฉียงใต้ มีความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร</p> <p>๒.๒) สภาพภูมิประเทศ มีความลาดชันสูงหรือมีทางน้ำ คดเคี้ยวจำนวนมาก ทำให้เกิดดินถล่มได้ง่าย นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นร่องเขาด้านหน้ารับน้ำฝนและบริเวณที่เป็นหุบเขากว้างใหญ่สลับซับซ้อนแต่มีลำน้ำหลักเพียงสายเดียวจะมีโอกาสเกิดดินถล่มได้ง่ายกว่าบริเวณอื่น ๆ</p> <p>๒.๓) ปริมาณน้ำฝน ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดน่าน ในฤดูฝนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดเอาความชุ่มชื้นมาสู่ภูมิภาคทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๓๐๐ มิลลิเมตรต่อปี ในช่วง ๑๐ ปี (๒๕๔๓-๒๕๕๓) ดินถล่มจะเกิดขึ้นเมื่อฝนตกหนักหรือตกติดต่อกันเป็นเวลานาน วัดปริมาณน้ำฝนได้มากกว่า ๑๐๐ มิลลิเมตรต่อวัน และปริมาณสะสมเกิน ๓๐๐ มิลลิเมตรต่อสามวัน น้ำฝนจะไหลซึมลงไปในพื้นที่ดิน จนกระทั่งชั้นดินอิ่มตัวด้วยน้ำ ความดันของน้ำในดินเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นการเพิ่มความดัน ในช่องว่างของเม็ดดิน โดยน้ำจะเข้าไปแทนที่ช่องว่างระหว่างเม็ดดิน ทำให้แรงยึดเหนี่ยวระหว่างเม็ดดินลดน้อยลง ส่งผลให้ชั้นดินมีกำลังรับแรงเฉือนลดลง ถ้าหากปริมาณน้ำในมวลดินเพิ่มขึ้นจนระดับน้ำในชั้นดินสูงขึ้นมาที่ระดับผิวดิน จะเกิดการไหลบนผิวดิน และกัดเซาะหน้าดินทำให้ลาดดินเริ่มมีการเคลื่อนที่และเกิดการถล่มในที่สุด</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>๒.๔) การเปลี่ยนแปลงสภาพ สิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันพื้นที่จังหวัดน่านกำลังถูกบุกรุก ทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำ เพื่อใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยง สัตว์และปลูกข้าวไร่แบบหมุนเวียน ซึ่งในช่วง ๒- ๓ ปี ที่ผ่านมา มีราคาสูง เนื่องมาจากการประกัน ราคาพืชผลทางการเกษตร และความต้องการ ของตลาดโลก ทำให้เกิดเกษตรกรเพิ่มพื้นที่ปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากขึ้น มีการทำไร่เลื่อนลอย ทำให้มีการบุกรุกแผ้วถางทำลายป่าเพิ่มขึ้นจาก เดิมเป็นบริเวณกว้าง จนกลายเป็นภูเขาหัวโล้น ขาดต้นไม้ใหญ่ที่มีระบบรากยึดเหนี่ยวหน้าดิน เมื่อมีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ดินอุ้มน้ำไม่ไหวก็ จะเริ่มคืบตัวเกิดเป็นดินแยกและพังถล่มลงมา ตามลำดับ</p> <p>ความอ่อนแอ ประชาชนส่วนใหญ่ปลูกบ้านพักอาศัยติดริม แม่น้ำและเชิงเขา ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงในการเกิด อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม</p> <p>ศักยภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> มีอุปกรณ์เตือนภัย มีเครื่องมือเครื่องจักรในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย สร้างความตระหนักถึงการสูญเสียในชีวิต และทรัพย์สินอันเกิดจากสาธารณภัยโดยการ พื้นที่เสี่ยงภัยแผนชุมชน รวมถึงการอพยพเมื่อ เกิดภัย เสริมสร้างให้ชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการ ปัญหาด้วยตนเองโดยผสมผสาน ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับองค์ความรู้ใหม่ ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับ ศักยภาพ โอกาสและทรัพยากรธรรมชาติของ ชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ มีการปรับโครงสร้างการผลิตให้ช่วยรักษา สิ่งแวดล้อม สร้างค่านิยมการบริโภคที่รับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มความยืดหยุ่น และ ศักยภาพการฟื้นตัวของระบบนิเวศน์ มีการส่งเสริม/ แบ่งเขต หรือจัดแนวเขต (Zoning) การปลูกพืชเศรษฐกิจแบบยั่งยืน เพื่อ ลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดและการทำไร่เลื่อนลอย เพื่อนำไปสู่การดำรงชีพอย่างยั่งยืน (Sustainable Livelihood) มีแผนเผชิญเหตุอุทกภัย น้ำป่าไหลหลากและ ดินโคลนถล่ม ในการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัย ทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
๒. ภัยแล้ง	นาหมื่น เมืองน่าน เวียงสา สองแคว	นาน้อย ท่าวังผา แม่จริม ทุ่งช้าง ปัว ภูเพียง ป่อเกลือ เขียงกลาง	เฉลิมพระ เกียรติ บ้านหลวง สันติสุข	<p>ความแปรปรวน</p> <p>๑. จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดน่านเป็นหุบเขาและภูเขาสูงชันมาก ทิวเขาขวางตัวในแนวเหนือใต้ ทำให้บริเวณยอดเขา สามารถรับความกดอากาศสูงที่แผ่มาจากประเทศจีน ในฤดูหนาวได้อย่างทั่วถึงและเต็มที่ ขณะเดียวกันที่ทิวเขาขวางตัวเหนือใต้ ทำให้เสมือนกำแพงปิดกั้นลมมรสุมทางทิศตะวันออก รวมทั้งยังมีระดับความสูงเฉลี่ยบนยอดเขากับความสูงเฉลี่ยที่ผิวแตกต่างกันมากและยังมีระดับความสูงเหนือระดับน้ำทะเล จากปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ ส่งผลให้การขาดแคลนน้ำในพื้นที่ในฤดูแล้งค่อนข้างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศทำให้ฤดูฝนสั้นขึ้น ซึ่งหมายถึงว่าฤดูแล้งจะยาวนานขึ้น และในพื้นที่ที่มีปริมาณฝนตกน้อยลง ส่งผลให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติที่เก็บกักน้ำในช่วงฤดูฝนได้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทาน และแหล่งเก็บกักน้ำตามธรรมชาติ ไม่เพียงพอจึงเป็นปัญหาตามมาคือภาวะแห้งแล้งและการขาดแคลนน้ำ น้ำดื่มและน้ำใช้ รวมถึงพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ขาดน้ำไม่สามารถได้ตามปกติในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานานจนก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อชุมชนสังคมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดน่าน</p> <p>๒. การเปลี่ยนแปลงสภาพ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันพื้นที่จังหวัดน่านกำลังถูกบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำเพื่อใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกข้าวไร่แบบหมุนเวียน ทำให้มีการบุกรุกแผ้วถางทำลายป่าเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นบริเวณกว้างจนกลายเป็นภูเขาหัวโล้น เป็นเหตุให้ฤดูแล้งขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรเป็นอย่างมาก</p> <p>ความล่อแหลม</p> <p>๑. ประชาชนปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไร่เลื่อนลอย บุกเบิกแผ้วถางทำลายป่าเป็นบริเวณกว้างจนกลายเป็นภูเขาหัวโล้น</p> <p>๒. การทำเกษตรนอกฤดูกลาง</p> <p>ศักยภาพ</p> <p>๑. สร้างความตระหนักถึงการได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยการเสริมสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งในพื้นที่</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>๒. เสริมสร้างให้ชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการปัญหาด้วยตนเองโดยผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับองค์ความรู้ใหม่</p> <p>๓. ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาสทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ</p> <p>๔. ปรับโครงสร้างการผลิตให้ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม สร้างค่านิยมการบริโภคที่รับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มความยืดหยุ่นและศักยภาพการฟื้นตัวของระบบนิเวศน์</p> <p>๕. มีการส่งเสริม/ แบ่งเขต หรือจัดแนวเขต (Zoning) การปลูกพืชเศรษฐกิจแบบยั่งยืน เพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวโพด การทำไร่เลื่อนลอย และนำไปสู่การดำรงชีพอย่างยั่งยืน (Sustainable Livelihood)</p> <p>๖. มีแผนเผชิญเหตุภัยแล้ง ในการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัยทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น</p>
๓. พายุฤดูร้อน วาตภัย และลูกเห็บ		เมืองน่าน เวียงสา ปัว ท่าวังผา น่าน้อย ภูเพียง นาหมื่น แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เชียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระ เกียรติ		<p>ความแปรปรวน</p> <p>๑. “พายุฤดูร้อน” จะเกิดขึ้นทุกปี และมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งคือ พายุฝนฟ้าคะนอง (Thunderstorms) พายุนี้จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อน มักเกิดในราวเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน หรือในช่วงก่อนเริ่มต้นฤดูฝน โดยเกิดจากเมฆที่ก่อตัวขึ้นในทางตั้ง (แนวตั้ง) ขนาดใหญ่ที่เรียกว่า เมฆคิวมูโลนิมบัส (Cumulonimbus) หรือเมฆรูปทั่ง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะอากาศร้ายชนิดต่าง เช่น ลมกระโชก ฟ้าแลบ และฟ้าผ่า ฝนตกหนัก อากาศปั่นป่วนรุนแรง ทำให้มีลูกเห็บตกและอาจเกิดน้ำแข็งพายุฤดูร้อน เป็น สาธารณภัยที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร บ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง รวมถึงชีวิตของประชาชน ซึ่งความเสียหายมักผันแปรไปตามความรุนแรง</p> <p>๒. จังหวัดน่านมักเกิดพายุฤดูร้อน วาตภัย และลูกเห็บ ขึ้นในแทบทุกอำเภอเนื่องจากได้รับอิทธิพลความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างอากาศร้อนชื้น และอากาศแห้ง เย็นจากประเทศจีน ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง เป็นเหตุให้ บ้านเรือน ทรัพย์สิน ตลอดจนทรัพย์สินทางการเกษตรได้รับความเสียหายเป็นประจำทุกปี ภัยพิบัติดังกล่าว มีช่วงระยะเวลาที่เกิดระหว่างเดือนธันวาคม-เมษายน</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>ความล่อแหลม บ้านเรือนประชาชนตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงพายุฤดูร้อน วาตภัย และลูกเห็บ เช่น หมู่บ้านประมงปากนาย อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน เป็นต้น</p> <p>ศักยภาพ ๑. พัฒนาให้ความรู้ / เพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการป้องกันการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สิน รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิด พายุฤดูร้อน วาตภัย และลูกเห็บ ๒. สร้างความตระหนักถึงความปลอดภัย / ส่งเสริมในเรื่องการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบอันตรายจากพายุฤดูร้อน ๓. มีแผนเผชิญเหตุพายุฤดูร้อน วาตภัย และลูกเห็บ ในการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัย ทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น</p>
๔. ไฟป่าและหมอกควัน		เวียงสา น่าน้อย แม่จริม นาหมื่น ทุ่งช้าง เฉลิมพระเกียรติ ปัว เมืองน่าน	ท่าวังผา ภูเพียง บ่อเกลือ เชียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว	<p>ความเปราะบาง ๑. ไฟป่าและหมอกควันที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากสภาพอากาศแห้งและอุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลงมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟป่าได้มากขึ้น ประกอบกับการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะ เกิดขึ้นโดยตั้งใจ หรือความประมาทก็ตาม เช่นการเผาเศษวัสดุเหลือทิ้งทางเกษตรเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการเพาะปลูก ในช่วงฤดูฝน การเผาพื้นที่ป่า เพื่อประโยชน์ต่อการเก็บเห็ดเผาะ และผักหวาน การเผาขยะชุมชน และการก่อไฟให้ความอบอุ่น การเผาไหม้ เหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก และก๊าซอันตรายต่าง ๆ ในพื้นที่เป็นอย่างมาก ๒. พื้นที่จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นหุบเขาแอ่งกระทะ และมีการบุกรุกแผ้วถางป่า เพื่อเป็นพื้นที่ทางการเกษตร และมักมีการเผาเพื่อเตรียมการเพาะปลูกพื้นที่ไร่ และมักจะเผาในช่วงฤดูหนาวซึ่งสภาพอากาศนิ่ง และแห้ง เป็นเวลานาน ทำให้มีการสะสมของสารพิษในบรรยากาศสูงเกินมาตรฐาน ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นบริเวณ กว้างทั้งในเมืองและชนบท นอกจากนั้นจังหวัดน่าน ยังได้รับผลกระทบจากหมอกควันและไฟป่าจากประเทศเพื่อนบ้านที่ส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิต</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>ทรัพย์สิน ของประชาชน และของรัฐ</p> <p>ความล่อแหลม ประชาชนในพื้นที่จังหวัดน่านมีพฤติกรรมเลือกใช้การกำจัดวัชพืชด้วยการเผา เพราะง่ายและประหยัดต้นทุน</p> <p>ศักยภาพ ๑.พัฒนา/ให้ความรู้ /เพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิดไฟป่าและหมอกควัน ๒.พัฒนาระบบการให้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ๓.กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์ฉุกเฉินจากไฟป่าและหมอกควันให้ชัดเจน บูรณาการ และมีประสิทธิภาพ ๔.พัฒนาระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่/จัดพื้นที่(Zoning) ในการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมอาชีพอย่างยั่งยืน ๕.มีแผนเผชิญเหตุไฟป่าและหมอกควันในการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัยทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น</p>
๕. อัคคีภัย		เมืองน่าน เวียงสา ปัว ท่าวังผา น่าน้อย ภูเพียง นาหมื่น แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เชียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระ เกียรติ		<p>ความเปราะบาง ๑. อัคคีภัยในพื้นที่จังหวัดน่าน นับเป็นภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยส่วนมากมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดความระมัดระวังหรือพลั้งเผลอ เช่น การเกิดไฟฟ้าลัดวงจร การลุกไหม้จากการระเบิด จากการปรุงอาหารหรือจากการลอบวางเพลิงรายงานด้านอัคคีภัยพบว่าประเภทสิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่เกิดเพลิงไหม้สูงสุดเกิดในสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่เกิดภายในบ้านเรือน และช่วงที่มีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง คือ ในช่วงฤดูที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง ๒) ประชาชนส่วนใหญ่สร้างที่อยู่อาศัยตามกลุ่มหุบเขา และบริเวณใกล้เคียงเป็นพื้นที่ทำการเกษตร และพืชไร่ ในฤดูแล้งหลังจากการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตรมักมีการเผาซากวัสดุ เพื่อเตรียมการเพาะปลูกในฤดูกาลต่อไป ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงในการ</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>เกิดอัคคีภัยลุกลามไหม้บ้านเรือนหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ของประชาชนอยู่เสมอ ภัยพิบัติดังกล่าวมีช่วงระยะเวลาที่เกิดระหว่างเดือนธันวาคม-เมษายน</p> <p>ความล่อแหลม ประชาชนในพื้นที่จังหวัดน่านมีความประมาทขาดความระมัดระวังหรือพลั้งเผลอ ในการใช้ชีวิตประจำวันภายในบ้านเรือน หรือการประกอบอาชีพนอกบ้าน</p> <p>ศักยภาพ</p> <p>๑. พัฒนา/ให้ความรู้ เพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิดอัคคีภัย</p> <p>๒. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านอัคคีภัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถลดอัตราการเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย</p> <p>๓. พัฒนา/สร้างความตระหนักให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีความพร้อม สามารถระงับเหตุ รวมทั้งช่วยเหลือตนเองได้อย่างปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย</p> <p>๔. มีแผนการตรวจตรา เป็นแผนการเฝ้าระวังป้องกัน และสำรวจตรวจตราระบบ ความปลอดภัยและความเรียบร้อยของอาคารบ้านเรือน โดยใช้ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่เปราะบาง เพื่อลดความเสี่ยงจากอัคคีภัย</p> <p>๕. สร้างความตระหนักถึงความปลอดภัย / ส่งเสริมในเรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนการได้รับผลกระทบจากอัคคีภัย</p> <p>๖. มีแผนเผชิญเหตุอัคคีภัย และการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัย ทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น</p>
๖. ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย			เมืองน่าน เวียงสา ปัว สันติสุข ท่าวังผา น่าน้อย ภูเพียง บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เชียงกลาง เฉลิมพระ	<p>ความเปราะบาง</p> <p>๑. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ซึ่งกลายเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มทำให้เกิดสาธารณภัยที่ซับซ้อนอื่น ๆ เช่น ภัยจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย การรั่วไหลของน้ำมันหรือสารอันตราย ลงสู่แหล่งน้ำ และภัยจากระบบขนส่งขนาดใหญ่ ตลอดจนขาดความระมัดระวังใน</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
			เกียรติ แม่จริม บ้านหลวง สองแคว นาหมื่น	<p>เรื่องความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การเก็บรักษา การบรรจุ และการขนส่ง อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และนำมาซึ่งความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมได้</p> <p>๒. สำหรับจังหวัดน่าน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ทางตอนบนของภาคเหนือ มีพื้นที่ติดกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยเฉพาะทางทิศเหนือประกอบด้วย อำเภอ ปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอบ่อเกลือ มีพื้นที่ติดต่อกับ เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงฮ่อน-หงสา (สปป.ลาว) นอกจากนี้จังหวัดน่านยังมีสภาพภูมิประเทศ โดยรวมเป็นภูเขา และภูเขาสูงชันมาก มีถนน สำหรับสัญจรไปตามแนวเขาสูงชันบ้าง ในที่ราบบ้างตามสภาพภูมิศาสตร์ ปัจจุบันจังหวัดน่าน มีการติดต่อค้าขายกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว) ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว มีการขนส่งถ่าย สินค้า โดยรถบรรทุกขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ใน แต่ละวันเป็นจำนวนมาก และสินค้าที่บริการมีทั้ง วัสดุ อุปกรณ์ การก่อสร้าง สารเคมีและวัตถุ อันตราย และวัสดุอื่น ๆ โดยลำเลียงผ่านเส้น อำเภอเวียงสา อำเภอเมืองน่าน อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง และ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ หรือถนนทางหลวง แผ่นดิน หมายเลข ๑๐๘๐ ประกอบกับปัจจุบัน จังหวัดน่านเป็นเมืองแห่งวัฒนธรรม มีแหล่ง ท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทั้งสถานที่ทาง ประวัติศาสตร์ โบราณคดี แหล่งอารยธรรมโบราณ รวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ทำให้ ยานพาหนะประเภทต่าง ๆ สัญจรไปมาระหว่าง เส้นทางสายดังกล่าวเป็นจำนวนมาก</p> <p>ความล่อแหลม ประชาชนในพื้นที่จังหวัดน่านขาดความรู้เรื่องภัย จากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมถึงการป้องกันการ สูญเสียชีวิต และทรัพย์สิน รวมทั้งลด ผลกระทบจากการเกิดภัยจากสารเคมีและวัตถุ อันตราย</p> <p>ศักยภาพ ๑. พัฒนา/ให้ความรู้ /เพิ่มขีดความสามารถของ ประชาชนในการป้องกันการสูญเสียชีวิต และ ทรัพย์สิน รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิดภัย จากสารเคมีและวัตถุอันตราย ๒. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว</p> <p>๓. เพื่อพัฒนาและวางกรอบอัตรากำลัง/กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายให้ชัดเจน บูรณาการ และมีประสิทธิภาพ</p> <p>๔. มีแผนเผชิญเหตุสารเคมีและวัตถุอันตรายทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น</p>
๗. โรคระบาด			<p>เมื่อน่านเวียงสา ปัว ท่าวังผานาน้อย ภูเพียง นาหมื่น แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เขียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระเกียรติ</p>	<p>ความเปราะบาง ในพื้นที่จังหวัดน่านยังคงมีความเสี่ยงจากภัยโรคระบาด เช่น ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดในสัตว์และพืช แต่จากการวิเคราะห์จากปัจจัยเสี่ยง และความเปราะบางในพื้นที่แล้ว ภัยดังกล่าวยังคงมีปัจจัยเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ</p> <p>ความล่อแหลม ประชาชนในพื้นที่จังหวัดน่านขาดความรู้เกี่ยวกับโรคระบาด และไม่ได้มีการป้องกันและเตรียมตัวรับมือได้เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้น</p> <p>ศักยภาพ ๑. พัฒนา/วางระบบการประเมินความเสี่ยง และศึกษาผลกระทบจากโรคระบาด ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดข้างเคียง และประเทศเพื่อนบ้าน ๒. บูรณาการข้อมูลด้านสาธารณภัยกับจังหวัดข้างเคียง และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อประสานเชื่อมโยงข้อมูลสาธารณภัยอื่น ๆ ในการหาแนวทางป้องกันโรคระบาด ๓. บูรณาการในการให้ความช่วยเหลือระหว่างจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพ/ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานเมื่อโรคระบาดขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน ๔. มีแผนเผชิญเหตุโรคระบาด เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการเมื่อยามเกิดภัย</p>
๘. ภัยหนาว			<p>เมื่อน่าน เวียงสา ปัว ท่าวังผานาน้อย ภูเพียง นาหมื่น</p>	<p>ความเปราะบาง ๑. ภัยหนาว เป็นภัยที่เกิดจากสภาพอากาศที่มีความหนาวจัด อุณหภูมิต่ำกว่า ๘ องศาเซลเซียส ลดลงต่อเนื่องจนประชาชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
			แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เชียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระ เกียรติ	<p>๒. จังหวัดน่าน ได้รับอิทธิพลความกดอากาศสูงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ส่งผลให้พื้นที่จังหวัดน่าน เกิดความหนาวเย็นทั่วไป โดยเฉพาะในพื้นที่บนภูเขาหรือยอดดอยสูงจะหนาวเย็นมาก ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน อีกทั้งทำให้เกิดโรคระบาด ที่มีสาเหตุมาจากสภาพความหนาวเย็น เช่น โรคติดต่อทางเดินหายใจ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคระบาดสัตว์ เป็นต้น สำหรับสถานการณ์ภัยหนาวในพื้นที่จังหวัดน่าน ที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อประชาชนได้รับความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งภาครัฐ ตลอดจนองค์กรการกุศล และภาคเอกชนต่าง ๆ ได้ให้ความช่วยเหลือมาตลอด</p> <p>๓. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วยหลายชนเผ่า และส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ลุ่มตามหุบเขา และประกอบอาชีพทำการเกษตร ทำไร่ ทำสวนเป็นส่วนมาก มีรายได้น้อย ฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน ถึงระดับปานกลาง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทุกปีมักจะมีกลุ่มเปราะบาง ที่ยังขาดแคลนเครื่องนุ่งห่มกันหนาว อยู่เป็นจำนวนมาก ภัยพิบัติดังกล่าว มีช่วงระยะเวลาที่เกิดระหว่างเดือนตุลาคม-มีนาคม</p> <p>ความล่อแหลม หลักเกณฑ์การประกาศภัยหนาว กรณีอากาศหนาวมีอุณหภูมิต่ำกว่า องศาเซลเซียสและมี ๘ ชั่วโมงอากาศหนาวยาวนานติดต่อกันเกิน ๓ วัน</p> <p>ศักยภาพ ๑. ประเมินความเสี่ยงภัยอากาศหนาว โดยการประเมินภัยและความล่อแหลม เพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยจากอากาศหนาว และผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสาธารณสุข ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยอากาศหนาว</p> <p>๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ภัยหนาวในพื้นที่</p>

ประเภทของภัย	ระดับความเสียหาย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิด ความเสี่ยงจากสาธารณภัย
	อำเภอ เสี่ยงสูง	อำเภอ เสี่ยงปาน กลาง	อำเภอ เสี่ยงต่ำ	
				<p>๓. วางมาตรการเชิงรุกป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยในช่วงฤดูหนาว ทั้งไฟป่า หมอกควัน อุบัติเหตุทางถนนในช่วงหมอกกลางจัด อัคคีภัยในช่วงสภาพอากาศแห้ง</p> <p>๕. มีแผนเผชิญเหตุภัยหนาว และการบริหารจัดการ เมื่อยามเกิดภัยทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น</p>
๙. แผ่นดินไหวและ อาคารถล่ม			<p>เมืองน่าน เวียงสา ปัว ท่าวังผา น่าน้อย ภูเพียง นาหมื่น แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เขียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระ เกียรติ</p>	<p>ความเปราะบาง จังหวัดน่านเคยได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวที่สร้างความเสียหายต่อบ้านเรือนสิ่งปลูกสร้างอาคารสูง ศาสนสถานในพื้นที่ จำนวน ๒ ครั้ง (จากเหตุแผ่นดินไหวในประเทศลาว เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ห่างจากอำเภอแม่จริม ๕๕ กิโลเมตร ขนาด ๔.๗ ตามมาตราริกเตอร์ และเหตุจากแผ่นดินไหวที่อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ขนาด ๖.๓ ตามมาตราริกเตอร์)</p> <p>ความอ่อนแอ จังหวัดน่าน มีรอยเลื่อนปัวพาดผ่านพื้นที่อำเภอสันติสุข อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเขียงกลาง และอำเภอทุ่งช้างในแนวเหนือใต้ - ด้วยความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตรและรอยเลื่อนอุตรดิตถ์พาดผ่านอำเภอนาหมื่น อำเภอนาน้อย อำเภอเวียงสา และอำเภอแม่จริม ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือตะวันตกเฉียงใต้ มีความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร ซึ่งเป็นรอยเลื่อนมีพลัง และมีโอกาสเคลื่อนตัวอีกครั้ง</p> <p>ศักยภาพ</p> <p>๑. พัฒนา/ให้ความรู้ /เพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม</p> <p>๒. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว</p> <p>๓. มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวและอาคารถล่มทุกระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น</p>

จากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยของจังหวัดได้ ดังนี้ (เสี่ยงภัยมากไปหาน้อย)

สาธารณภัยที่เกิดจากธรรมชาติ	สาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
๑. อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ๒. ภัยแล้ง ๓. พายุฤดูร้อน วัตภัย และลูกเห็บ ๔. โรคระบาด ๕. แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ๖. ภัยหนาว	๑. ไฟป่าและหมอกควัน ๒. อัคคีภัย ๓. ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

๒.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี

สาธารณภัยเกิดขึ้นเป็นประจำโดยแบ่งตามช่วงเวลาของการเกิดภัยนั้น ๆ ในรอบ ๑ ปี ซึ่งมีทั้งสาธารณภัยที่สามารถคาดการณ์ได้หรือสาธารณภัยรูปแบบใหม่และ/หรือมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งทำให้คาดการณ์ได้ยากหรือมีความไม่แน่นอนสูง ดังปรากฏช่วงเวลาการเกิดภัยตามแผนภาพที่ ๒.๑๒

ตารางที่ ๒.๑๒ : ปฏิทินสาธารณภัย (เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า จึงทำปฏิทินสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน)

ภัย/เดือน	ระยะเวลาที่เกิดภัย												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
อุทกภัย						←							
ภัยแล้ง													
แผ่นดินไหว													
พายุฤดูร้อน													
อัคคีภัย													
ไฟป่า													
ภัยหนาว													
โรคระบาด													
ฯลฯ													

หมายเหตุ : ..... เฝ้าระวังตลอดทั้งปี

บทที่ ๓

มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของจังหวัด

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสของความรุนแรง และผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยได้ด้วยการประเมินความเสี่ยง เพื่อนำมากำหนดนโยบาย แผน และมาตรการ เพื่อแก้ไขต้นเหตุของปัญหาในการลดความเสี่ยงที่เกิดแก่ชุมชนและสังคม โดยการมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ด้วยการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการให้สังคมมีความพร้อมในการเผชิญเหตุ และฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม อันนำไปสู่การรับรู้ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยทำให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และภาคบริการต่าง ๆ ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัยความล่อแหลม ความเปราะบางและศักยภาพ ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง (Risk)} = \frac{\text{ภัย (Hazard)} \times \text{ความล่อแหลม (Exposure)} \times \text{ความเปราะบาง (Vulnerability)}}{\text{ศักยภาพ (Capacity)}}$$

๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๑.๑ แนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในแต่ละประเทศไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เนื่องจากสาธารณภัยเป็นเรื่องของคนทุกคน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางให้ดำเนินการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกันทุกภาคส่วนของประเทศ ทั้งนี้ ระดับสากลและระดับภูมิภาคได้มีการจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และได้มีการยอมรับแนวคิดในการปฏิบัติการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย หรือ Disaster Risk Reduction: DRR ขึ้น เพื่อให้เข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัย เสริมสร้างศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ลงทุนด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในการพร้อมรับมือและฟื้นคืนกลับได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญเหตุ สาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และการฟื้นฟูสภาพและซ่อมสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมในช่วงการฟื้นฟู

๓.๑.๒ แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

จังหวัดน่าน ได้กำหนดให้มีแนวทางในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

(๑) สำรวจและจัดทำฐานข้อมูล (Baseline Data) และชุดข้อมูล (Data Set) ที่จำเป็นสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด เช่น ฐานข้อมูลสถิติ สาธารณภัย ฐานข้อมูลผู้ประสบภัย ฐานข้อมูลเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ และฐานข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้พร้อมเรียกใช้งาน ได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลทุกภาคส่วนในทุกระดับโดยกำหนดให้มีข้อตกลงระหว่างหน่วยงานในการขอใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน เพื่อให้ได้แผนที่ความเสี่ยง (Risk Map) ทั้งนี้ ให้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอ

(๒) วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยสร้างฉากทัศน์ (Scenario - base risk assessment) เป็นการใช้สถานการณ์หรือสถิติของภัยที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (Future Risk Scenario) หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ นำความรู้และแนวทางปฏิบัติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ร่วมกับความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ผสมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในทุกมิติ (Inclusive DRR)

๓.๒ มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติในการใช้ผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผน

จังหวัดน่าน วางแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยง แก้ไขปัญหาความเปราะบาง และความอ่อนแอ การเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกระดับ โดยนำผลการประเมินความเสี่ยงมาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภัยประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และจัดสรรทรัพยากร รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยบรรจุในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ ๓-๑ : แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
๑. อุทกภัย ๑.๑ น้ำท่วม	ท่าวังผา เมืองน่าน ปัว เวียงสา ภูเพียง	นาหมื่น น่าน้อย สันติสุข เชียงกลาง บ้านหลวง	เฉลิมพระเกียรติ บ่อเกลือ แม่จริม สองแคว ทุ่งช้าง	๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. สร้างระบบการแจ้งเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ ๓. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย ๔. ประเมินความเสี่ยงภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่มโดยการประเมินภัยและความอ่อนแอเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่มรวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบ เพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	ใช้โครงสร้าง ๑. โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะ และการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาระลอกและอุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกักน้ำและสร้างระบบระบายน้ำ ๓. ปลูกไม้คลุมหน้าดิน กันดินพังทลาย ๔. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ ๕. โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ/แก้มลิง ๖. โครงการรณรงค์ปลูกป่า/ไม้ยืนต้นทดแทน/หญ้าแฝก ฯลฯ ไม่ใช้โครงสร้าง ๑. การฝึกอบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดอุทกภัย ๒. โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัย ๓. โครงการด้านการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัย	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓. จังหวัด ๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ขบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. งบประมาณอื่น
๑.๒ น้ำป่าไหลหลาก	เวียงสา เมืองน่าน น่าน้อย ปัว นาหมื่น บ้านหลวง สันติสุข เชียงกลาง ท่าวังผา ทุ่งช้าง	บ่อเกลือ เฉลิมพระเกียรติ แม่จริม สองแคว ภูเพียง					
๑.๓ ดินโคลนถล่ม	บ่อเกลือ เวียงสา เมืองน่าน นาหมื่น สองแคว ท่าวังผา ทุ่งช้าง ปัว แม่จริม เฉลิมพระเกียรติ ภูเพียง น่าน้อย	บ้านหลวง เชียงกลาง สันติสุข					
๒. อัคคีภัย		เมืองน่าน เวียงสา ปัว ท่าวังผา น่าน้อย ภูเพียง		๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	๑. การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันระงับอัคคีภัยในสถานศึกษา/สถานที่ราชการ ๒. โครงการจัดทำฐานข้อมูลสถิติอัคคีภัย	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓. จังหวัด ๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ขบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. งบประมาณอื่น

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
		นาหมื่น แม่จริม บ่อเกลือ ทุ่งช้าง เขียงกลาง บ้านหลวง สันติสุข สองแคว เฉลิมพระเกียรติ					
๓.ภัยแล้ง	นาหมื่น เมือ่งน่าน เวียงสา สองแคว	น่าน้อย ท่าวังผา แม่จริม ปัว ทุ่งช้าง ภูเพียง บ่อเกลือ เขียงกลาง	เฉลิมพระเกียรติ บ้านหลวง สันติสุข	๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	ใช้โครงสร้าง ๑. โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะ และการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากล้งและอุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกักน้ำและสร้างระบบระบายน้ำ ๓. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ ๔. โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลฯลฯ ไม่ใช้โครงสร้าง ๑. โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัย ๒. โครงการด้านการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยฯลฯ	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓. จังหวัด ๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ขประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. งบประมาณอื่น

๓.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

จังหวัดน่าน ได้กำหนดให้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๓.๓.๑ สื่อสารความเสี่ยงของพื้นที่ให้แก่ประชาชนและทุกภาคส่วนได้รับทราบความเสี่ยงของพื้นที่ตนเอง เพื่อให้มีความตระหนัก เข้าใจความเสี่ยงในพื้นที่รู้เท่าทันภัย และเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยในการวางแผนและการลงทุนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการสนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกแขนงมีบทบาทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ถนนอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน การเตรียมการในการรับมือสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยุโทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต

๓.๓.๒ จัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาคู่มือการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Assessment Guideline) โดยให้หน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ ได้รับรู้ความเสี่ยงของพื้นที่

๓.๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงเป็นการประยุกต์ใช้ความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีอยู่หรือมีโอกาสเกิดขึ้น เพื่อขจัดหรือแก้ไขปัญหาความเปราะบาง ความล่อแหลม และเพิ่มศักยภาพ โดยพิจารณาเลือกใช้วิธีการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เช่น

- ๑) ย้ายที่ตั้งชุมชน หมู่บ้านและอาคารสถานที่ออกนอกพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย หรือการออกแบบโครงสร้างและใช้วัสดุในการก่อสร้างที่มีความคงทนและปลอดภัย
- ๒) กำหนด/จัดทำโซนนิ่ง เพื่อวางแผนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ๓) จัดทำผังเมือง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากสาธารณภัยและมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งจัดทำกฎระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยในชุมชนที่อยู่อาศัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียหาย (Risk Prevention and Mitigation)

- ๑) กำหนดพื้นที่ และจัดกลุ่มที่ตั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เช่น การวางแผนการใช้ที่ดินการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดโซนนิ่ง เป็นต้น
- ๒) กำหนดมาตรฐานการก่อสร้างอาคารที่ต้านทาน และไม่ก่อให้เกิดสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น แผ่นดินไหว พายุ เป็นต้น
- ๓) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของตลิ่งด้วยการปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้าแฝก ร่วมกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยระบบนิเวศเป็นฐาน (Ecosystem-based Disaster Risk Reduction : EcoDRR) เช่น การปลูกป่าโกงกางป้องกันชุมชนริมน้ำหรือริมทะเลอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หรือตามความเหมาะสมให้เป็นระบบและเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- ๔) ขุดลอกคูคลอง ท่อระบายน้ำ และรักษาความสามารถในการระบายน้ำของพื้นที่ แบบปกติ และแบบฉุกเฉิน
- ๕) ปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เช่น ปลูกป่าต้นไม้ ปลูกไม้คลุมหน้าดินกันดินพังทลายทำแนวปลูกแนวขวาง แนะนำพันธุ์พืชที่ทนต่อแมลงศัตรูพืชและความแห้งแล้ง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น
- ๖) พัฒนาบ่อบาดาล และบ่อน้ำตื้น
- ๗) สร้างความตระหนักเพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อโรค และอื่น ๆ
- ๘) ออกกฎหมายที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

จังหวัดน่าน ได้นำแนวคิดการลดความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัยภายใต้การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยต่าง ๆ ของจังหวัด โดยได้จัดทำโครงการ/มาตรการ/แผนงาน และแนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบตามภัยประเภทต่าง ๆ และบรรจุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด

บทที่ ๔ การเตรียมความพร้อม

๔.๑ ด้านทรัพยากรสาธารณสุข

๔.๑.๑ ข้อมูลทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

๑) สำรวจ ตรวจสอบ และจัดเตรียมเครื่องมือ ยานพาหนะ ของหน่วยงานต่างๆ ทั้งตำรวจ ทหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน มูลนิธิ/องค์กรการกุศลต่างๆ ให้เตรียมความพร้อมในการสนับสนุน การช่วยเหลืออพยพราษฎรผู้ประสบภัยได้ทันที หากสถานการณ์รุนแรง

๒) เตรียมพร้อมเครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลสนับสนุนช่วยเหลือ จังหวัดในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาอันตราย เช่น เรือท้องแบน รถยนต์บรรทุก รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและ ไฟฟ้าส่องสว่าง เครื่องสูบน้ำ รถยนต์เคลื่อนที่เร็วกู้ภัย สะพานชั่วคราว เครื่องจักรกลชุดก่อสร้างและซ่อมบำรุง ทาง ตลอดจนจัดเตรียมถุงยังชีพ บรรจุข้าวสารอาหารแห้ง เครื่องกระป๋อง ฯลฯ ไว้ให้พร้อมที่จะสนับสนุน ช่วยเหลือจังหวัดได้ทันที เมื่อสถานการณ์รุนแรง หรือได้รับการร้องขอ (รายละเอียดตาม ภาคผนวก ข)

๔.๑.๒ แนวทางการระดมทรัพยากรและบูรณาการทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ ภาคเอกชน เป็นต้น

๑) จัดให้มีสิ่งของสำรองจ่ายเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เต็นท์ ที่พักชั่วคราว ยารักษาโรค อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เครื่องจักรกลสาธารณสุข อุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษสำหรับแต่ละประเภทภัย วัสดุสิ้นเปลือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๒) จัดให้มีการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เช่น คน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูลสาธารณสุข รวมถึงผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกันของทุก หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และมูลนิธิต่าง ๆ

๓) บูรณาการระดมทรัพยากรจากหลายหน่วยงานให้มีความพร้อมรับมือกับสาธารณสุข ได้แก่ การประเมินความต้องการในการใช้ทรัพยากรในแต่ละประเภทภัย การประมาณทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ การตรวจสอบสถานะความพร้อมใช้ของทรัพยากร การบำรุงรักษา การฝึกทักษะความชำนาญในการใช้งาน อุปกรณ์และระบบต่าง ๆ การจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากร การวางระบบการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งระบบ การระดมสรรพกำลัง การวางแผนระบบโลจิสติกส์ และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

๔.๑.๓ แผนการจัดหาทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำเป็นต้องอาศัยเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมือ อุปกรณ์เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงาน แต่เนื่องจากศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกัน คือ บางแห่งมีความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในงานสาธารณสุข ในขณะที่อีกบาง แห่งขาดแคลน ประกอบกับลักษณะสภาพพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นมีความเสี่ยงภัยไม่เหมือนกัน หากจะจัดหา เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ให้ครบตามจำนวนและประเภทของภัยที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความต้องการแล้ว จะมีผลดังนี้

๑) ใช้เงินงบประมาณในการจัดหาและการซ่อมบำรุงรักษาเป็นจำนวนมาก

๒) เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุข มีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น และเกิดความซ้ำซ้อนกับท้องถิ่นใกล้เคียง

๓) เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุขบางชนิดมีราคาสูง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณจำกัดไม่สามารถจัดหาไว้ใช้ได้อย่างพอเพียง

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ได้บูรณาการการใช้เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุขร่วมกันในระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยแบ่งตามพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

โซนเหนือ เป็นเขตรับผิดชอบของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน สาขาเชียงใหม่ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเชียงใหม่ ปัว ท่าวังผา สองแคว ทุ่งช้าง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

โซนกลาง เป็นเขตรับผิดชอบของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมือง ภูเพียง บ่อเกลือ แม่จริม สันติสุข และอำเภอบ้านหลวง

โซนใต้ เป็นเขตรับผิดชอบของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน สาขาน่าน ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอน่าน เวียงสา และอำเภอนาหมื่น

๔.๒ ด้านบุคลากร

๔.๒.๑ ข้อมูลบุคลากร

จังหวัดน่านมีจัดทำข้อมูลบุคลากร หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรสาธารณกุศล หน่วยงานเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณภัย อาสาสมัคร (OTOS) อปพร. ฯลฯ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (รายละเอียดตาม ภาคผนวก ฉ) จังหวัดน่านได้สำรวจ ตรวจสอบ และจัดเตรียมบุคลากร เครื่องมือ ยานพาหนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ ทั้งตำรวจ ทหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน มูลนิธิ/องค์กรการกุศลต่างๆ ให้เตรียมความพร้อม ในการสนับสนุนการช่วยเหลืออพยพราษฎรผู้ประสบภัยได้ทันที หากสถานการณ์รุนแรง รวมทั้งเตรียมพร้อม เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลสนับสนุนช่วยเหลือจังหวัด ในการแก้ไขปัญหา และบรรเทาอันตราย เช่น เรือท้องแบน รถยนต์บรรทุก รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและไฟฟ้าส่องสว่าง เครื่องสูบน้ำ รถยนต์เคลื่อนที่เร็วกู้ภัย สะพานชั่วคราว เครื่องจักรกลชุดก่อสร้างและซ่อมบำรุงทาง ตลอดจน จัดเตรียมถุงยังชีพ บรรจุข้าวสารอาหารแห้ง เครื่องกระป๋อง ฯลฯ ไว้ให้พร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือจังหวัด ได้ทันทีเมื่อสถานการณ์รุนแรง หรือได้รับการร้องขอ

๔.๒.๒ แผนการเพิ่มและพัฒนาบุคลากร

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามหลักสากล จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้จากการศึกษา วิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการในส่วน ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้จำเป็นต้องมีกระบวนการเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย โดยเพิ่มขีดความสามารถให้บุคลากรด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีทักษะ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงประชาชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การเตรียมความพร้อมรับมือจาก สาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น

จังหวัดน่านมีแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีทั้งในภาครัฐ เอกชน ในพื้นที่ เพื่อประยุกต์ใช้ในงาน ด้านจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อให้เกิดการสร้างและการใช้นวัตกรรม ตลอดจนผสมผสาน ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการวางแผนป้องกัน และลดผลกระทบได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภัยในอนาคต

๒) สนับสนุนให้บุคลากรจากทุกภาคส่วนทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่นเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ โดยการส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม พัฒนา องค์ความรู้ในด้านการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนบุคลากรในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

๓) กำหนดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดเวทีเสวนา สัมมนา อบรม สื่อออนไลน์ ตลอดจนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สักเคราะห์บทเรียน แนวปฏิบัติที่ดี

(best practice) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สาธารณสุข ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านสาธารณสุขแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐทุกระดับ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และอาสาสมัคร

๔.๒.๓ แผนการจัดอบรมสร้างความรู้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขให้แก่ภาคีเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปพร. ประชาชน ฯลฯ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยสร้างขีดความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการสร้างชุมชนที่มีภูมิคุ้มกันจากสาธารณสุขยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาไปสู่สังคมที่มีความปลอดภัย

จังหวัดน่านมีแนวทางปฏิบัติเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ดังนี้

๑) ส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมวางแผนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ดังนี้

๑.๑) สร้างจิตสำนึกการทำงานร่วมกันและการแสวงหาผู้ร่วมดำเนินการ โดยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการสาธารณสุข โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแก่ผู้นำชุมชนรวมถึงคนในชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงสภาพความเสี่ยงในพื้นที่และเข้ามามีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนทุกขั้นตอนของการจัดการสาธารณสุข

๑.๒) สร้างข้อตกลงและร่วมกันวางแผน (Partnership Agreement & Action Planning) โดยสร้างแนวทางการบริหารจัดการสาธารณสุขระดับชุมชน โดยมุ่งเน้นการวางกลไกขับเคลื่อนกิจกรรม การลดความเสี่ยงจากในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางในการวางแผนเตรียมพร้อมรับมือป้องกันจัดการบรรเทาและฟื้นฟูความเสียหายจากสาธารณสุข

๑.๓) กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกัน ว่ามีความก้าวหน้าหรือประสพผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ และนำผลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้พัฒนาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๔) สร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องของเครือข่ายอย่างยั่งยืน โดยใช้งานวิจัยในการแสวงหาทางเลือกในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และการแสวงหาแกนนำเครือข่าย เช่น การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การสร้างระบบจูงใจการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนอย่างพอเพียงในการให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหา

๒) การพัฒนาศักยภาพชุมชนหรือเมืองให้มีขีดความสามารถในการรับมือสาธารณสุข

๒.๑) การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) เน้นการอาศัยชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกัน แก้ไขบรรเทา และฟื้นฟูความเสียหายจากสาธารณสุข โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข เพื่อลดความเสี่ยงภัยของชุมชนและเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนมีศักยภาพในการระงับบรรเทาภัยได้ด้วยตนเองในระดับหนึ่ง ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเครื่องมือในการเตรียมประชาชน/ชุมชน ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญสาธารณสุขและได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุดรวมทั้งเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม เช่น การศึกษาข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลภัย การแจ้งเตือนภัย การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของชุมชน/หมู่บ้าน การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และการประเมินผล

จังหวัดน่านได้กำหนดแผนงานโครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดน่าน โดยมีการเสนอแผนงาน/โครงการขอรับการ

จัดสรรงบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการฝึกอบรมประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มีความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นได้ด้วยชุมชนเอง ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ตามหลักการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM)

๒.๒) การพัฒนาศักยภาพชุมชนหรือเมืองให้มีขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวกับสถานการณ์สาธารณสุขภัยที่เปลี่ยนแปลงไป (Smart Community/City) โดยเสริมสร้างศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัยของชุมชนและเมือง (Community Base Disaster risk Management) ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ บนกรอบแนวคิด “ความพร้อม รับมือและฟื้นกลับเร็ว (Resilience)” ทั้งนี้ มีแนวปฏิบัติตามการสร้างเมืองปลอดภัยอย่างยั่งยืนของสำนักงานลดความเสี่ยงภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ ๑๐ ประการ ดังนี้

(๑) จัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และเตรียมความพร้อมด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัยในระดับพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ

(๒) จัดสรรงบประมาณและการสร้างแรงจูงใจทุกระดับในสังคมให้มีการลงทุนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัย

(๓) ปรับปรุงข้อมูลภัยและข้อมูลความเปราะบางให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัยเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและวางแผนพัฒนาเมืองอย่างเหมาะสม

(๔) ลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้าน การลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัย

(๕) ประเมินและปรับปรุงสถานศึกษาและสถานพยาบาลให้มีความปลอดภัยจากสาธารณสุขภัย

(๖) บังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร การวางผังเมือง และจัดสรรพื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากสาธารณสุขภัยอย่างเท่าเทียม

(๗) ให้มีหลักสูตรการศึกษาด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัยในสถานศึกษา และชุมชน

(๘) อนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยา และจัดให้มีแนวป้องกันลดผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยใช้โครงสร้างทางธรรมชาติ

(๙) พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าและเสริมสร้างศักยภาพเรื่องการจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัย

(๑๐) ประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณสุขภัยเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการฟื้นฟูสภาพและซ่อมสร้างที่อยู่อาศัย และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางมาตรการที่สามารถสนับสนุนการจัดการในภาวะฉุกเฉินในอนาคต

๔.๓ การเตรียมการอพยพ

กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยแต่ละระดับจัดทำแผนอพยพ แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางแผนมาตรการการอพยพ ซึ่งอย่างน้อยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บัญชีจำนวนผู้อพยพบัญชีส่วนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียชีวิตของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการอพยพ ให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยและแผนอพยพส่วนราชการ
- ๒) จัดหาสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน
- ๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย
- ๔) จัดทำป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยบอกเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัย
- ๕) จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือหน่วยอพยพ
- ๖) จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ขับเคลื่อน ๔ ล้อ ไฟฉาย พลุ ส่องสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ ฯลฯ
- ๗) จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน
- ๘) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัย
- ๙) จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัย ให้ประชาชนศึกษา

ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนอพยพ การอพยพส่วนราชการ ได้กำหนดรายละเอียดและจัดทำบัญชีจำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วน การกำหนดเขตพื้นที่ รวมพลและพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน การสำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ชัดเจน การกำหนดสถานที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพการอยู่อาศัยในพื้นที่รองรับการอพยพ ตลอดจนการอพยพกลับ การให้ความช่วยเหลือ และบริการในการดำรงชีพ และระบบสุขลักษณะตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนร่างระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ ให้แบ่งการปกครองในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่ม และจัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการปกครอง โดยการจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับเร่งด่วน เช่น ผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก และสตรี ตามลำดับ และจัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพไว้ล่วงหน้าให้เป็นตามลักษณะความจำเป็น เช่น ต้องห่างจากพื้นที่อันตราย ไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการปฏิบัติการ เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

๔.๔ การแจ้งเตือนภัย

การแจ้งเตือนภัย (Warning) เป็นการดำเนินการแจ้งเตือนภัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม การป้องกัน และการลดผลกระทบ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณภัยและการแจ้งเตือนภัยที่รวดเร็วไปยังพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ การแจ้งเตือนภัยจะหมายรวมถึงการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันเหตุการณ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปยังหน่วยงาน/องค์กร และประชาชน เพื่อให้หน่วยงานและ/หรือบุคคลที่กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยสามารถกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์) โดยระบบเตือนภัยแบบครบวงจร (End-to-End Warning System) จะมุ่งเน้นกระบวนการดำเนินการตั้งแต่ต้นทางในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง เพื่อแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานและประชาชนให้มีความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยและสามารถอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้

๔.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของระบบการเตือนภัย ดำเนินการจัดทำ ติดตั้ง และพัฒนาโครงสร้างระบบเตือนภัย ระบบสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐานด้านการเตือนภัยในการพัฒนาการแจ้งเตือนภัย วิเคราะห์ข้อมูลสาธารณสุขภัยและการส่งข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็วไปยังส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ซึ่งการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบหลัก ตามแผนภาพที่ ๔-๑ ได้แก่

แผนภาพที่ ๔-๑ องค์ประกอบสำคัญของระบบการเตือนภัย

(๑) การรับรู้และเข้าใจความเสี่ยง (Risk Knowledge) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบ และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของภัยอันเนื่องมาจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขยายตัวของเมือง ฯลฯ มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขภัย เพื่อนำมาสนับสนุน/ตัดสินใจในการแจ้งเตือนภัยให้ตรงกับพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบเมื่อสาธารณสุขภัยเกิดการประเมินความเสี่ยงไม่ควรดำเนินการเพียงครั้งเดียว ควรมีการปรับปรุงตามระยะเวลา โดยขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม กาลเวลา และบริบทของพื้นที่

(๒) ติดตามสถานการณ์และการพยากรณ์ (Monitoring and Forecasting) เป็นขั้นตอนในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และการวิเคราะห์คาดการณ์สาธารณสุขภัยที่จะเกิดขึ้นเชิงพื้นที่ในแต่ละระดับ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytical BIG DATA) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อให้การคาดการณ์มีความถูกต้อง แม่นยำ ครบคลุม และรวดเร็ว

(๓) การแจ้งเตือนภัยและการสื่อสาร (Dissemination and Communication) ต้องจัดทำข้อความ หรือคำแจ้งเตือนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน/ประชาชนมากที่สุด (เวลาที่เกิดสาธารณสุขภัย ระยะเวลาการเกิด พื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางการปฏิบัติและการเตรียมพร้อม ฯลฯ) เพื่อให้ประชาชนไม่เกิดความสับสนและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกวิธี รวมทั้งจะต้องจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานระบบสื่อสาร (Communication Infrastructure) และระบบ/อุปกรณ์เตือนภัยให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัย

(๔) ความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัย (Public Awareness and Response Capability) เมื่อชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อความ/สัญญาณแจ้งเตือนแล้วต้องรู้เท่าทันภัยโดยตระหนักถึงความปลอดภัย การป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณสุขภัยที่จะเกิดขึ้น ตั้งแต่การสร้างเสริมความเข้มแข็งในชุมชน การป้องกันและลดผลกระทบ ความสามารถจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย

๔.๔.๒ แนวทางปฏิบัติการแจ้งเตือนภัย เนื่องจากสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะภัยธรรมชาติมีระยะเวลาในการเกิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการแจ้งเตือนภัยให้พิจารณาระยะเวลาของการแจ้งเตือนภัยตามแต่ละประเภทของสาธารณสุขภัย **จังหวัดน่านกำหนดกระบวนการเตือนภัย ดังนี้**

๑) การเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์

เป็นการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิดสาธารณสุขภัย รวมทั้งทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชน โดยมีส่วนราชการและหน่วยงาน

เกี่ยวข้องที่มีความรู้และเครื่องมือทางเทคนิค เช่น สถานีอุตุนิยมวิทยานาน โครงการชลประทานนาน สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนาน ที่ทำการปกครองจังหวัดนาน (ฝ่ายความมั่นคง) สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนาน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนาน มีหน้าที่เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดเตรียม จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารสำหรับเชื่อมกับระบบสื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา โดยให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์เพื่อตัดสินใจในการเตรียมรับมือกับสาธารณภัย

๒) การแจ้งเตือนล่วงหน้า

เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ละระดับและประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ระยะเวลาสำหรับการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสาธารณภัยแต่ละประเภท โดยให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนาน สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดนาน โครงการชลประทานนาน เป็นหน่วยประสานงานร่วมกับสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนาน ในการจัดวางแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การแจ้งเตือนล่วงหน้าที่มีมาตรฐานเป็นรูปแบบเดียวกันซึ่งสะดวกต่อการรับทราบและทำความเข้าใจ กับข้อมูลที่ได้รับ

๓) การแจ้งเตือนภัย

หากประเมินสถานการณ์แล้วคาดว่าจะมีโอกาสเกิดสาธารณภัยมากกว่า ร้อยละ ๖๐ ให้มีการแจ้งเตือนภัยทันทีกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยมีข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

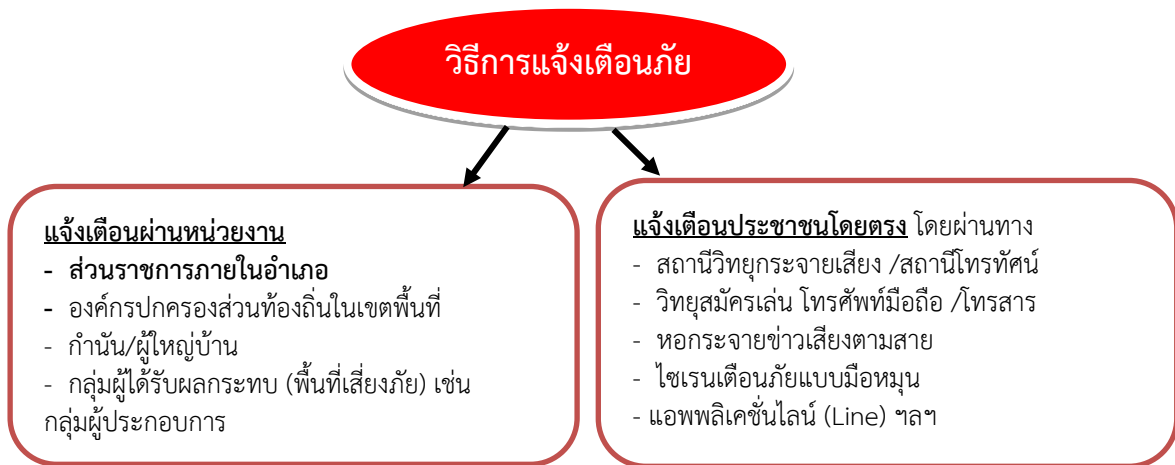
- คาดการณ์ระยะเวลา และบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย
- ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและความยาวนานของภัย (ระยะเวลา)
- แนวทางการปฏิบัติตนของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน
- การเตรียมความพร้อมรับมือ เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

๔) รับมือและอพยพ หากคาดว่าสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ให้ดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการจังหวัดสั่งการให้อพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยหรือพื้นที่ที่หน่วยงานราชการ มูลนิธิ องค์กร หรือเอกชนได้จัดเตรียมไว้ โดยกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ สำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชน ในการรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต กองกำลังทหาร เป็นหน่วยงานสนับสนุนทรัพยากร ยานพาหนะ เครื่องมือพิเศษ ทั้งนี้ หากเกินศักยภาพที่จะรับมือกับสถานการณ์ได้ ให้รายงานกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางทราบทันที

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประเภทของสาธารณภัย เช่น ดินโคลนถล่ม/น้ำป่าไหลหลากอาจมีระยะเวลาในการแจ้งเตือน ๑-๒ วัน ในการแจ้งให้อพยพ โดยจังหวัดนานกำหนดวิธีการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

(๑) แจ้งเตือนผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการแจ้งเตือนผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึง การปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน หน่วยช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผ่านหน่วยงานระดับต่าง ๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ ให้กับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชนทั่วไป

(๒) แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสถานีโทรทัศน์ วิทยุชุมชน วิทยุสมัครเล่น โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว หอเตือนภัย เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมีหมุน โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียงที่กำหนดใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยประจำหมู่บ้านหรือตำบล หรือแอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ (Line) , Thai Disaster Alert เป็นต้น

๔.๔.๓ แนวทางปฏิบัติพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนของคนและชุมชน

ในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อให้การเตือนภัยมีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑) นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพยากรณ์ คาดการณ์ ติดตามสถานการณ์ การเกิดสาธารณภัย

๒) จัดทำระเบียบปฏิบัติประจำ (Standard Operating Procedure : SOP) และ เสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๓) จัดวางระบบสื่อสารหลัก อย่างน้อย ๒ ระบบ และระบบสื่อสารสำรอง

◆ ระบบสื่อสารหลักที่กำหนดไว้ คือ โทรศัพท์/โทรสาร/โทรศัพท์เคลื่อนที่/ระบบ รับแจ้งเหตุสายด่วนกรม ปภ. หมายเลข ๑๗๘๔

◆ ระบบสื่อสารสำรองที่กำหนดไว้ คือ วิทยุสื่อสาร/รถสื่อสารเคลื่อนที่ เช่น รถยนต์ติดตั้งวิทยุสื่อสาร ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุชุมชน ระบบกระจายเสียงตามสาย/วิทยุกระจายเสียง AM/FM (สถานีวิทยุชุมชน ทุกแห่งในพื้นที่จังหวัด)/ ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม

๔) เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนัก รวมถึง ให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าใจ ความเสี่ยงจากข้อมูลที่ได้รับ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม เช่น อาสาสมัครแจ้งเตือนภัยในชุมชนเมือง ตำบลและ หมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเตือนภัยที่มีความแตกต่างกันของภัยแต่ละประเภท เป็นต้น

๕) จัดให้มีการฝึกกระบวนการระบบเตือนภัยเพื่อเป็นการทดสอบแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ ขั้นตอน เครื่องมือ อุปกรณ์ และความพร้อมของประชาชนทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๔.๔ แนวทางปฏิบัติเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น แผนที่เสี่ยงภัย แอปพลิเคชัน จัดทำ Web Service ในการนำเสนอข้อมูลและ Mobile Application เพื่อเป็นช่องทางในการให้บริการข้อมูล และแจ้งเตือนภัยให้แก่ประชาชน และกลุ่มเปราะบางผ่านสมาร์ทโฟน (Smart Phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet) หรือระบบอื่นที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

๔.๕ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวในสถานการณ์ที่เกิดสาธารณภัยขึ้น ซึ่งรัฐต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคารที่จะใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวไว้ และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตและศักดิ์ศรีกับผู้ประสบภัยที่เข้าพักพิง ทั้งนี้ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

๑) จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ละระดับต้องดำเนินการคัดเลือกสถานที่ตั้งจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดซ้ำ มีการคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า รวมทั้งต้องกำหนดนโยบายในการเปิดและปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน

๒) กำหนดให้มีปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม ตามมาตรฐานสเปียร์

๓) จัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวให้กำหนดผู้รับผิดชอบภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามโครงสร้างแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ได้แก่ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (กรณีโรงเรียนเป็นศูนย์ฯ) ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจมีโครงสร้างภายในแบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายอำนวยการ ตามความเหมาะสม

๔) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็น ประกอบด้วย ข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านธุรการ โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

๔.๖ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นเครื่องมือและกิจกรรมในการสร้างความพร้อม และเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรรวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการความร่วมมือ ทำให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ แผนปฏิบัติการ และแผนเผชิญเหตุให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประเภทของการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) การฝึกเชิงอภิปราย (Discussion Base Exercise) เป็นการฝึกโดยใช้วิธีการหารืออภิปราย เกี่ยวกับแผน มาตรการ หรือวิธีการปฏิบัติเพื่อมุ่งเน้นประเด็นยุทธศาสตร์และนโยบายของหน่วยงานเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น

๑.๑) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการตั้งสมมติฐานสถานการณ์สาธารณภัย ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการค้นหาทางเลือก ที่เหมาะสมต่อการเผชิญเหตุ

๑.๒) การฝึกบนโต๊ะ (Table Top Exercise) เป็นการจำลองสถานการณ์แบบกว้างเพื่อค้นหา จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรคของแผนฯ เพื่อนำมากำหนดแนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติ และระเบียบปฏิบัติประจำ โดยเน้นการฝึกในระดับผู้บริหารและผู้มีอำนาจตัดสินใจ (Standard Operating Procedure : SOP)

๒) การฝึกเชิงปฏิบัติการ (Operation Base Exercise) เป็นการฝึกที่มีการจำลองสถานการณ์ให้ ใกล้เคียงความเป็นจริง โดยมีการเคลื่อนย้าย ระดมทรัพยากรและบุคลากรจริงตามสถานการณ์ แบ่งออกเป็น

๒.๑) การฝึกปฏิบัติ (Drill) เป็นการฝึกปฏิบัติของหน่วยงานขนาดเล็กกระดับพื้นที่โดยเน้น การเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ภาคสนามเฉพาะด้าน

๒.๒) การฝึกเฉพาะหน้าที่ (Functional Exercise) เป็นการฝึกของหน่วยงานหรือระหว่าง หน่วยงาน เพื่อทดสอบและประเมินขีดความสามารถของบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะด้าน รวมทั้ง บทบาทหน้าที่ที่ใช้ในการเผชิญเหตุกับสถานการณ์สมมติที่กำหนดขึ้น

๒.๓) การฝึกเต็มรูปแบบ (Full Scale Exercise) เป็นการฝึกที่มีความสลับซับซ้อน มีขั้นตอน การเตรียมการและการใช้ทรัพยากรมากที่สุด เมื่อเทียบกับการฝึกรูปแบบอื่นๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับบุคลากร จากหลากหลายหน่วยงานในหลายระดับ โดยมีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรและบุคลากรเพื่อเผชิญเหตุ

ตั้งแต่การประสานข้อมูล การสนับสนุนทรัพยากรของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ จนถึงการเชื่อมโยง และการสั่งการจากศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ไปยังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติภาคสนาม

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินแต่ละด้าน ให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นการบูรณาการหน่วยงานที่รับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการฝึกฯ ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ระดับละอย่างน้อย ๑ ประเภทภัย โดยพิจารณาประเภทของภัยให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภัยในพื้นที่ หรือภัยที่มีความเสี่ยงสูง ตามความจำเป็นของสภาพพื้นที่ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำประเภทการฝึกดังกล่าวไปปรับใช้ในการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานตามความเหมาะสม นอกจากนี้ การประเมินผลแต่ละครั้งควรมีประเด็นคำถามอย่างน้อย ได้แก่ การฝึกบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ความจำเป็นในการปรับปรุงระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติในการประสานงาน การสื่อสาร ทรัพยากร ทักษะ ประสบการณ์ ความต้องการการฝึกอบรม ทรัพยากรเพิ่มเติม ข้อบกพร่อง อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการฝึกครั้งต่อไป

จังหวัดน่าน กำหนดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นการบูรณาการหน่วยงานที่รับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ระดับละอย่างน้อย ๑ ประเภทภัย โดยพิจารณาประเภทของภัยที่เป็นนโยบายเน้นหนักของรัฐบาล หรือภัยที่มีความเสี่ยงสูง ตามความจำเป็นของสภาพพื้นที่ ซึ่งจังหวัดน่านภัยที่มีความเสี่ยงสูงจะเป็นภัยจากอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม และภัยที่เป็นนโยบายเน้นหนักของรัฐบาล คือ ภัยจากไฟฟ้าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก

๔.๗ โครงสร้างองค์กร

จังหวัดน่านมีการแบ่งเขตการปกครองตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่ เป็นอำเภอ จำนวน ๑๕ อำเภอ ๙๙ ตำบล ๘๙๓ หมู่บ้าน ๓๑ ชุมชน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๘๐ แห่ง โดยใช้กลไกกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดแนวทาง/การดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัย เผื่อระวัง ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัย เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ภาคเอกชน และจังหวัดข้างเคียง โดยให้และรับการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดน่านเป็นผู้อำนวยการจังหวัดในการอำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบกำหนดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๔.๗.๑ จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)

จังหวัดน่านได้จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) โดยทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔.๗.๒ จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)

การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดน่านแบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่เป็นอำเภอ จำนวน ๑๕ อำเภอ โดยให้อำเภอแต่ละอำเภอจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.) มีหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอ/ผู้อำนวยการอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ประกอบด้วย

- ๑) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเมือง
- ๒) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเวียงสา
- ๓) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอปัว
- ๔) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอท่าวังผา
- ๕) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอภูเพียง
- ๖) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอสันติสุข
- ๗) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอแม่จริม
- ๘) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอป่อเกล้า
- ๙) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเชียงกลาง
- ๑๐) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- ๑๑) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอทุ่งช้าง
- ๑๒) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอสองแคว
- ๑๓) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอบ้านหลวง
- ๑๔) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอนาน้อย
- ๑๕) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอนาหมื่น

๔.๗.๓ จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล (กอปภ.ทน./ทม./ทต.)

การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดน่านแบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่เป็นเทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง โดยทำหน้าที่อำนาจการควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเทศมนตรี/ผู้อำนวยการเทศบาล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔.๗.๔ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรบริหารส่วนตำบล (กอปภ.อบต.)

การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดน่านแบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล ๘๐ แห่ง โดยทำหน้าที่อำนาจการควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล/

ผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔.๘ การประสานองค์การสาธารณกุศล

จังหวัดน่าน มีแนวทางการปฏิบัติร่วมกับองค์การสาธารณกุศล ดังนี้

๔.๘.๑ ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อำเภอ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลในพื้นที่ร่วมกับองค์การสาธารณกุศลจัดทำแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนกำลังทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยแต่ละระดับ

๔.๘.๒ ให้หน่วยงานทุกหน่วยจัดเจ้าหน้าที่ ประสานงานกับองค์กรปฏิบัติในการจัดการภาวะฉุกเฉินแต่ละระดับ (กรณีเกิดสาธารณภัย) เพื่อร่วมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ โดยให้จัดทำแนวทางการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยกำหนดผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) เพื่อปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์แต่ละระดับ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๔.๘.๓ กรณีที่ได้รับการประสานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ตำรวจ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การสาธารณกุศลจัดชุดเคลื่อนที่เร็วออกไปยังที่เกิดเหตุ และให้รายงานตัวกับผู้บัญชาการเหตุการณ์เพื่อรับมอบภารกิจในการปฏิบัติการ

๔.๘.๔ เมื่อเกิดสาธารณภัยถ้าเจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณกุศลไปถึงพื้นที่ประสบภัยก่อน ให้กั้นเขตพื้นที่อันตรายและกั้นไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยทันที เพื่อดำเนินการควบคุมสถานการณ์ ทั้งนี้ให้รายงานสถานการณ์สาธารณภัยไปยังศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการสาธารณภัย และประชาสัมพันธ์ข่าวสถานการณ์ให้ประชาชนได้รับทราบ

๔.๙ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการมุ่งเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้วยการกำหนดบทบาทของแต่ละภาคส่วนให้มีความชัดเจน เพื่อสร้างการรับรู้บทบาท ภารกิจ และความรู้สึกในความเป็นส่วนหนึ่งของการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” ตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งเป็นแนวทางในการนำเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้าสู่กระแสหลักในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ (Mainstreaming Disaster Risk Reduction into Development) และเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศต่อไป

ทั้งนี้ **จังหวัดน่าน** ได้กำหนดนโยบายการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัด โดยขับเคลื่อนการบูรณาการการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญในการวางแผน และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๙.๑ แนวทางปฏิบัติในการกำหนดให้เป็นนโยบายของจังหวัดน่าน

๑) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การร่วมจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระบุการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาและ แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานระดับจังหวัด สนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนรัฐร่วมกับเอกชน กระบวนการวางแผน และขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ

๒) สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณสำหรับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นต้น

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการความร่วมมือภาครัฐและเอกชนโดยการให้เอกชนเข้ามา มีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ชั้นพื้นฐานรวมถึงการให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้แก่ประชาชนภายใต้กรอบความเสี่ยงและระยะเวลาที่กำหนด

๔) จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคประชาสังคม/ภาคเอกชน กับภาครัฐในการนำ นโยบายการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่การปฏิบัติ

๕) พัฒนาและส่งเสริมการสร้างความรู้ความตระหนักให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชา สังคม ภาคเอกชน ตลอดจนชุมชนในสังคม ให้เป็นผู้รู้เท่าทันภัยโดยสามารถตัดสินใจและมีบทบาทในการ บริหารจัดการในฐานะหุ้นส่วนผู้ดำเนินการกิจการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (To Empower)

๖) พัฒนาและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงชุมชนดำเนินแผนงาน โครงการ/กิจกรรม/เวทีสาธารณะ ที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การประเมินความเสี่ยง การจัดทำระดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการเสริมสร้างความร่วมมือ/การมีส่วนร่วม แผนสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น

๗) ส่งเสริมการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตและการจัดทำแผนรองรับการบริหาร ความต่อเนื่องให้แก่ทุกภาคส่วนโดยให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP) ของหน่วยงาน

๘) จัดตั้งกองทุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยและกองทุนพิเศษ เพื่อการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยให้สำนักงานคลังจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการจัดตั้งกองทุน การบริหารกองทุน การจัดหารายได้ การเบิกจ่าย และการใช้จ่ายเงินกองทุน

๙) ส่งเสริมสถาบันประกันภัย สถาบันการเงิน เพื่อให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เข้าถึง ระบบประกันความเสี่ยง การทำประกันภัย การให้สินเชื่อฉุกเฉิน หรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชุมชน/ ครอบครัว เพื่อการถ่ายโอนความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๔.๙.๒ แนวทางปฏิบัติในการร่วมเป็นหุ้นส่วนการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑) ภาคประชาสังคม

เสริมสร้างให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู เช่น การให้ความรู้เฉพาะทาง ให้คำแนะนำในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ และดำเนินงานตามกรอบกฎเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนงานที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยสร้างความตระหนักให้กับประชาชน ชุมชนมีความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูกลับเร็ว รวมทั้งให้มีการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน

๒) สถาบันทางการศึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรวิจัย

ศึกษา พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ของประเทศและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ พร้อมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษา

๓) ภาคเอกชน เช่น องค์กรธุรกิจ สถาบันการเงิน

มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ดำเนินงานทางธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมและครบวงจร (Corporate Social Responsibility : CSR) และมีการบริหาร ความต่อเนื่องทางธุรกิจ รวมถึงส่งเสริมให้นำแนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาผนวกเข้ากับรูปแบบ และวิธีดำเนินงานธุรกิจ ด้วยการใช้อุปกรณ์ ความรู้ประกอบการลงทุนสร้างความตระหนักให้กับพนักงาน ลูกค้ำ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่เปิดเผยได้ รวมทั้งสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๔) สื่อ

ส่งเสริมบทบาทและสนับสนุนการมีส่วนร่วมกันกับภาครัฐในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และรู้เท่าทันภัยให้แก่ประชาชน โดยสื่อสารข้อความที่เป็นประเด็นสำคัญในการใช้ เผยแพร่ข่าวสาร (Key Message) การสื่อสารความเสี่ยงสาธารณภัย (Risk Communication) สื่อสาธารณะ

และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความหลากหลาย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม โดยปฏิบัติตามนโยบาย การสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัย สนับสนุนระบบเตือนภัยล่วงหน้า กระตุ้นและสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัย (Safety Culture) และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจังในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้ ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มและนำเสนอในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดร่วมกัน

บทที่ ๕

การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน เป็นการปฏิบัติการเผชิญเหตุเพื่อบรรเทาความรุนแรงของสาธารณภัย รวมทั้งการรักษาขวัญ สร้างความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระเบียบของเจ้าหน้าที่ และประชาชน โดยให้ยึดถือว่าการรักษาชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นเรื่องเร่งด่วนลำดับแรก ที่จะต้องเร่งเข้าระงับเหตุ และให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ การจัดการในภาวะฉุกเฉินต้องให้ความสำคัญ กับมาตรฐาน เอกภาพ ด้วยการให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการจัดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติ ระบบการจัดการทรัพยากร และแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ทรัพยากร ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และสังคมให้มีผลกระทบน้อยที่สุด ดังนั้น ในภาวะปกติจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมไว้เพื่อให้สามารถเผชิญกับเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้

๕.๑ การเผชิญเหตุ

๕.๑.๑ การแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย

จังหวัดน่าน ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย โดยใช้แนวทางตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งกำหนดระดับของสถานการณ์สาธารณภัย สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการแจ้งเตือนภัย และเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ตามภารกิจ/หน้าที่ของหน่วยงานในการจัดการสาธารณภัย โดยกำหนดความหมายของสีตามสถานการณ์ของสาธารณภัยไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

- สีแดง** หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะอันตรายสูงสุด ให้อาศัยอยู่แต่ในสถานที่ปลอดภัย หรือต้องอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามข้อสั่งการ
- สีส้ม** หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูง เจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ ให้อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด
- สีเหลือง** หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้น ให้จัดเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำ
- สีน้ำเงิน** หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเฝ้าระวัง ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด
- สีเขียว** หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ

ให้กองบัญชาการ/กองอำนวยการแจ้งระดับสถานการณ์สาธารณภัย เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

๕.๑.๒ การจัดการเมื่อเกิดสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ในเขตพื้นที่จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

(๒) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(๓) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตนให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อส่งการโดยเร็วต่อไป

(๔) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงนั้น

(๕) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อส่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(๖) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๗) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(๘) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและผู้อำนวยการแต่ละระดับ

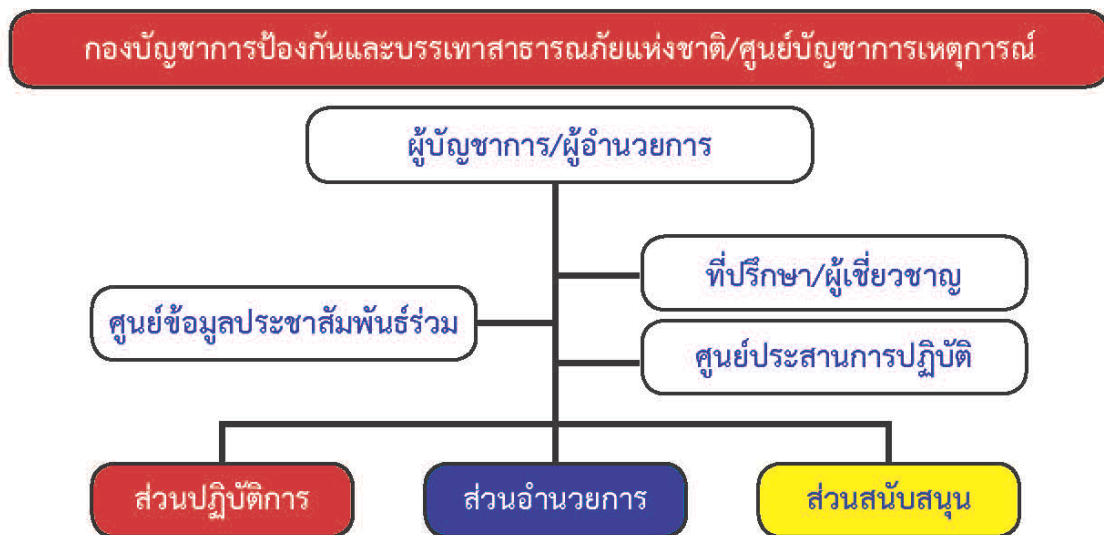
๕.๑.๓ การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

๕.๑.๓.๑ องค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น ให้มีการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินขึ้น โดยเรียกชื่อว่า ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์” (Emergency Operation Center: EOC) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการอำนวยการ ควบคุม กำกับ วิเคราะห์ ประเมิน และประสานการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างบูรณาการและให้มีเอกภาพ โดยมีองค์ประกอบ และโครงสร้างที่เป็นมาตรฐานและสามารถยืดหยุ่นได้ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

แผนภาพที่ ๕-๑ การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (EOC)

แผนภาพที่ ๕-๒ โครงสร้างกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ / ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

(๑) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ศปก.อปท.)

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) **จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ โดยมีผู้อำนาจการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัย ทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ติดต่อก่อน หรือใกล้เคียง และหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

(๒) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.)

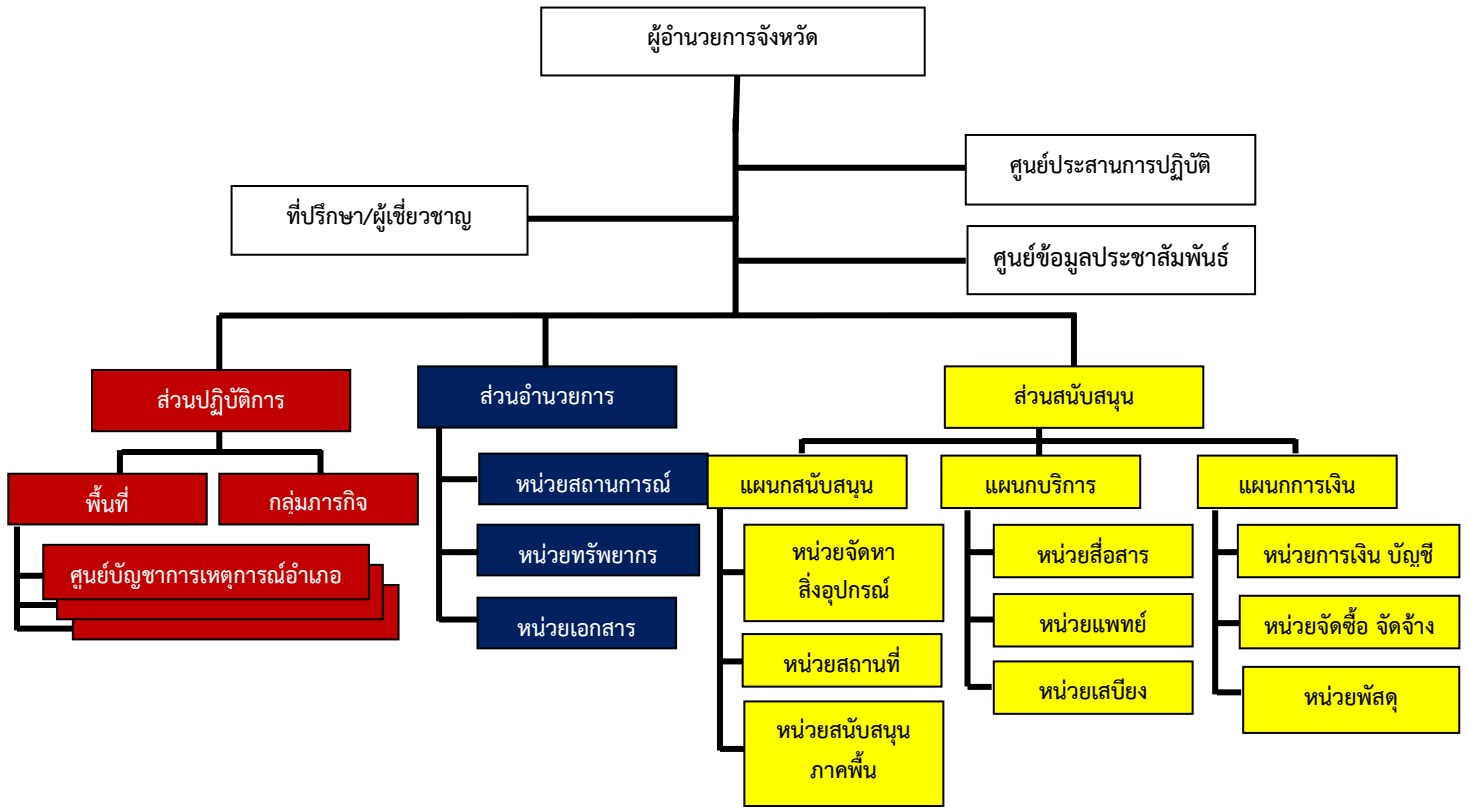
ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ **จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนาจการอำเภอเป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการและประสานการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๓) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ศบก.จ.)

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด **จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนาจการจังหวัดเป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้แก่กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่ รวมทั้งอำนาจการและประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

ในกรณีเมื่อมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด **แปรสภาพเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.(ส่วนหน้า) จ.)** ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) โดยรับผิดชอบอำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณภัยและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัด ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด

แผนภาพที่ ๕-๓ โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด

หมายเหตุ : โครงสร้างดังกล่าวสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยยึดหลักมาตรฐานเอกภาพในการจัดการ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์การการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)

ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ ๑) และการจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางรับผิดชอบอำนวยการ ประสานการปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมทั้งติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ รายงาน และเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

(๕) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บคป.ช.)

ให้รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

(๖) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) บคป.ช. (ส่วนหน้า)

ในกรณีเมื่อมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ซึ่งสถานการณ์มีความรุนแรงมากครอบคลุมในพื้นที่กว้างขวางหลายอำเภอหรือหลายจังหวัด และอาจใช้เวลาในการเผชิญเหตุที่ยาวนานกว่าปกติให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาจัดตั้งกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) และแต่งตั้งผู้กำกับควบคุมพื้นที่ (Area Commander) เพื่อช่วยเหลือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา

สาธารณสุขแห่งชาติในการบังคับบัญชาและสั่งการ ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งควบคุม และกำกับ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

โดยศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.จ. (ส่วนหน้า)) มีหน้าที่ ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า)

๕.๑.๓.๒ บทบาทหน้าที่โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ศบก.จ.)

(๑) ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) มีหน้าที่ อำนวยการ สั่งการ กำกับ ควบคุม เหตุการณ์ตามระเบียบกฎหมาย โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบัญชาการเหตุการณ์ การติดตามสถานการณ์ของเหตุการณ์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมหรือมาตรการตามแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan, IAP) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตาม ประเมิน แก้ไข ปัญหาการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ เช่น บริหารจัดการทรัพยากร ประสานงานระดับนโยบายกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจยก-ลดระดับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ (Technical Specialist) มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ พร้อมทั้งปฏิบัติ หน้าที่อื่นใดตามที่ผู้บัญชาการจังหวัดเห็นสมควร ทั้งนี้ จำนวนและคุณลักษณะของคณะที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่เห็นสมควรสอดคล้องกับเหตุการณ์

(๓) ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Join Information Center : JIC) มีหน้าที่ประสาน ข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่างๆ ภายใต้อำนาจขององค์กรปฏิบัติ เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูล และ สื่อสาร ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์สู่ประชาชน และสื่อมวลชน รวมทั้ง ปฏิบัติการด้านข่าวสาร (Information Operation) ที่ครอบคลุมการจัดการข่าวปลอม ข่าวลือ และการ ปฏิบัติการจิตวิทยามวลชนในอินเทอร์เน็ตที่จะสร้างความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

โดยให้ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบการจัดทำขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม และมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียง

(๔) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (Liaison Officer) มีหน้าที่ประสานงานและประสานการ ปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยให้จัดทำแนวทางการประสานงานและ การปฏิบัติงานสนับสนุนศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าว ร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของศูนย์ประสานการปฏิบัติ

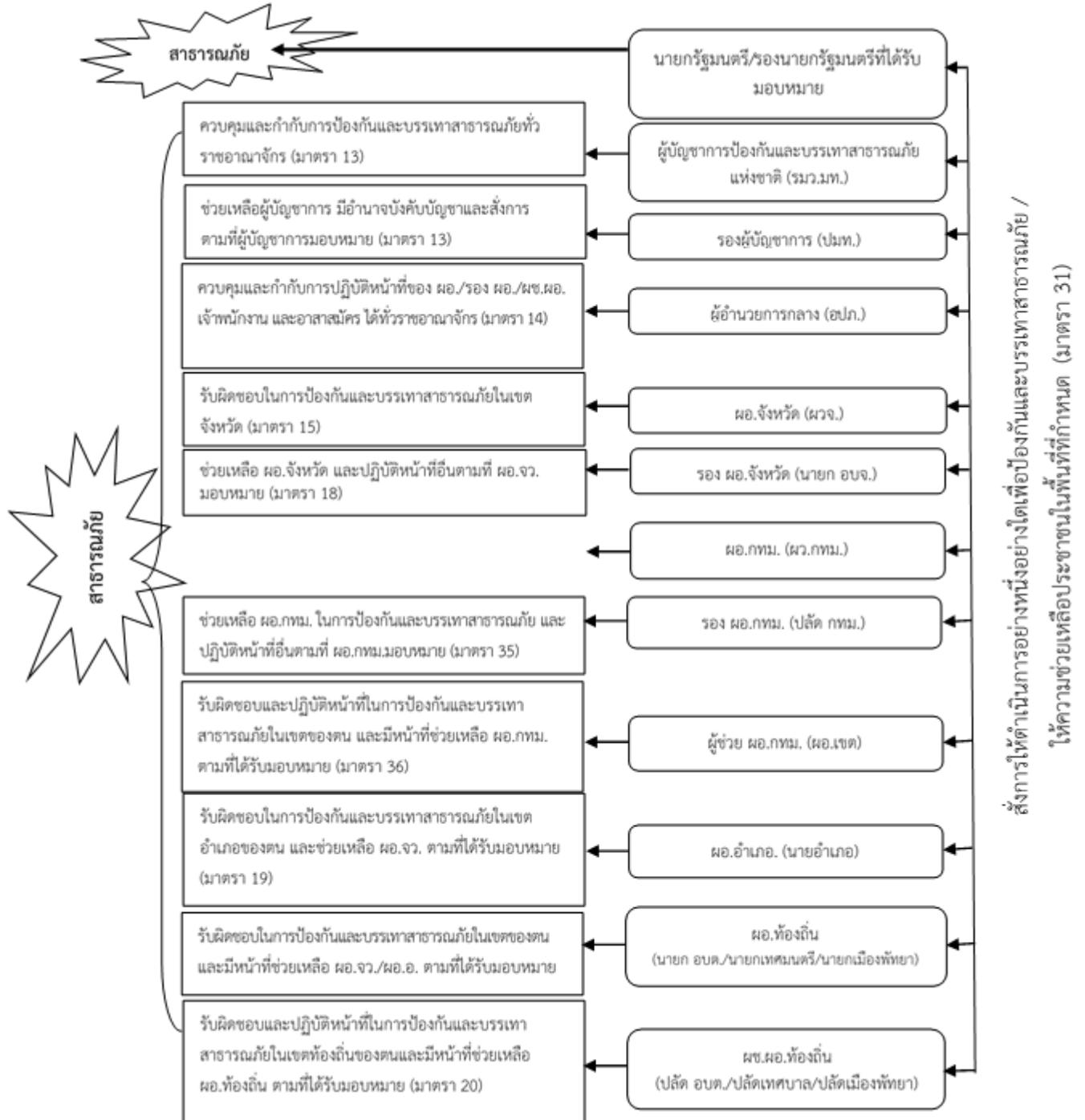
(๕) ส่วนปฏิบัติการ (Operation Section) มีหน้าที่ปฏิบัติการเพื่อลดและบรรเทา ภัยอันตรายที่เกิดขึ้น ด้วยการเข้าควบคุมสถานการณ์เพื่อรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน ให้กลับสู่ภาวะปกติ โดยเร็ว เช่น การปฏิบัติการดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย ตอบโต้สารเคมีและวัตถุอันตราย ให้บริการการแพทย์ และสาธารณสุข อำนวยความสะดวกด้านคมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงประสานการปฏิบัติ ร่วมกับฝ่ายทหาร โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้าง ภายในของส่วนปฏิบัติการ

(๖) ส่วนอำนวยการ (Planning Section) มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม สถานการณ์ แจ้งเตือนภัย ประสาน รวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากร เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการ และความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อร่วมจัดทำแผนเผชิญเหตุ โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการและส่วนสนับสนุนเป็นฐานดำเนินการ โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่

ดังกล่าวร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนแผนงาน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงานแก่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

(๓) ส่วนสนับสนุน (Logistics and Administration Section) มีหน้าที่สนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่จำเป็น และตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจในแต่ละด้านร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนสนับสนุน

๕.๑.๓.๓ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการและชัดเจนแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด อำเภอ และระดับท้องถิ่น (ตามแผนภาพที่ ๕-๔)

แผนภาพที่ ๕-๔ การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๕.๑.๔ การบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command)

ให้นำหลักการของระบบการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS) มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

➤ การจัดการตามวัตถุประสงค์ (Management by Objectives) เป็นการจัดการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยการประเมินสถานการณ์ และนำมากำหนดวัตถุประสงค์การทำงานเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละวงรอบการปฏิบัติการ (Operational Period)

➤ การวางแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan: IAP) เป็นการกำหนดยุทธวิธี ในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการระบุรายละเอียดของทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการ

➤ โครงสร้างองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่มีความยืดหยุ่น เป็นการจัดองค์กรปฏิบัติร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแต่ละเหตุการณ์ ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) หมายถึง การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะขึ้นตรงกับหัวหน้า ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไปเพียงผู้เดียว ทั้งนี้ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตามบทบัญญัติของกฎหมายจะมีผู้บัญชาการเหตุการณ์เพียงคนเดียว อย่างไรก็ตาม ในกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีการทับซ้อนกันของพื้นที่หรือขอบเขตอำนาจทางกฎหมาย อาจมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ได้มากกว่า ๑ คน เพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และตัดสินใจ รวมถึงการใช้อำนาจทางกฎหมายในการบังคับบัญชาร่วม (Unified Command) ภายใต้โครงสร้างองค์กรปฏิบัติเดียว เพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามทิศทางเดียวกัน (Single Command)

การบัญชาการเหตุการณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสั่งการ ควบคุม และประสาน ความร่วมมือของ แต่ละหน่วยงานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และเป็นระบบปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อให้สามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นระบบมาตรฐานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จังหวัดน่านได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการบัญชาการเหตุการณ์ไว้ ดังนี้

๕.๑.๔.๑ วัตถุประสงค์การบัญชาการเหตุการณ์

- (๑) ความปลอดภัยทั้งผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- (๒) ใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ
- (๓) การจัดการสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ

๕.๑.๔.๒ โครงสร้างการบัญชาการเหตุการณ์

จังหวัดน่านกำหนดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินในรูปแบบโครงสร้างของ “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน” (การจัดการสาธารณภัยระดับ ๒) (โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ตามแผนภาพที่ ๕.๒) โดยมีผู้อำนวยการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ มีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

หากเมื่อสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดน่าน ลุกลามขยายเป็นวงกว้างประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตัดสินใจระดับ การจัดการสาธารณภัยของจังหวัดน่าน เป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน (ศบก.จ.น่าน) จะแปรสภาพ เป็น “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัดน่าน” และรับข้อสั่งการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติไปปฏิบัติ โดยกำหนดรูปแบบองค์กรปฏิบัติตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงระดับพื้นที่ ดังนี้

ระดับการจัดการ สาธารณสุข	องค์กรรับผิดชอบการจัดการ สาธารณสุขในภาวะปกติ (ในช่วงไม่เกิดสาธารณสุข)	องค์กรรับผิดชอบใน ภาวะฉุกเฉิน (ในช่วงเกิดหรือคาดว่าจะ เกิดสาธารณสุข)	ผู้บัญชาการ (ผู้มีอำนาจตาม กฎหมาย)
ระดับ ๑ (อำเภอ /เทศบาล / องค์การบริหาร ส่วนตำบล ควบคุมสถานการณ์ สาธารณสุข)	กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมือง /เทศบาลตำบล /องค์การบริหาร ส่วนตำบล (กอปภ.ทม./ทต./อบต.)	ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน ท้องถิ่น (กอปภ.ทม./ทต.จัดตั้ง ศูนย์ฯ จังหวัด)	ผู้อำนวยการท้องถิ่น
	กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ อำเภอ(กอปภ.อ.จัดตั้ง ศูนย์ฯ อำเภอ)	ผู้อำนวยการอำเภอ
ระดับ ๒ (จังหวัด ควบคุมสถานการณ์ สาธารณสุข)	กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด...	ศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด (กอปภ.จ.จัดตั้งศูนย์ฯ จังหวัด)	ผู้อำนวยการจังหวัด
		ศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด	ผู้อำนวยการจังหวัด

๕.๑.๔.๓ การปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณสุข

(๑) กรณีเกิดสาธารณสุขขนาดเล็ก (การจัดการสาธารณสุขระดับ ๑)

เมื่อเกิดสาธารณสุข ที่มีสถานการณ์สาธารณสุขขนาดเล็ก (ความรุนแรงระดับ ๑) ซึ่งอาจมีผลกระทบเป็นวงกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบล ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ เข้าควบคุมสถานการณ์ตามลำดับ

(๑.๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่ง พื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเข้าดำเนินการป้องกัน และบรรเทาสาธารณสุขโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบ ในเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการจังหวัด ทราบทันที

(๑.๒) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขอยู่ในความรับผิดชอบของ ผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใด จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ก็ได้แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(๑.๓) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

(๑.๔) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณสุขแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ติดต่อกับหรือใกล้เคียงนั้น

(๑.๕) เมื่อเกิดสาธารณสุขขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการ เบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็น อันไม่อาจ หลีกเลี้ยงได้ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ บุคคลได้

(๑.๖) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับ บริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้นหรือ เมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ สั่งให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือ ผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๒) กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดกลาง (การจัดการสาธารณภัยระดับ ๒)

(๒.๑) เมื่อเกิดสาธารณภัย มีความรุนแรงของสาธารณภัยขนาดกลาง (ความรุนแรงระดับ ๒) ขยายเป็นบริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบลหรืออำเภอ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำเภอ ได้วิเคราะห์และประเมินศักยภาพด้านทรัพยากร ความซับซ้อนของภัยในพื้นที่ เกินขีดความสามารถ ของผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ ที่จะควบคุมสถานการณ์ได้โดยลำพัง หรือโดยเร็ว ให้ผู้อำนวยการอำเภอ ขอรับการสนับสนุนจากผู้อำนวยการจังหวัด เพื่อพิจารณาเข้าควบคุมสถานการณ์

(๒.๒) กรณีผู้อำนวยการจังหวัดเข้าควบคุมสถานการณ์ ให้อำเภอ /เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลรับข้อสั่งการจากผู้อำนวยการจังหวัดไปปฏิบัติ

(๒.๓) เมื่อผู้อำนวยการจังหวัด เข้าควบคุมสถานการณ์ ให้จังหวัดสนับสนุนการปฏิบัติ ในการเผชิญเหตุสาธารณภัยแต่ละด้านอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งสั่งการให้ทุกหน่วยปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๓.๑) ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน (ศบก.จ.) ควบคุมสถานการณ์ สาธารณภัยตามแนวทางการปฏิบัติในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๒.๓.๒) หน่วยงานหลักประจำส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วนปฏิบัติการ ส่วนอำนาจการ ส่วนสนับสนุนรายงานผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้สำนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน สรุปและรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล ประกอบการตัดสินใจในการสั่งการ รวมถึงเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในกรณีที่ต้องมีการยกระดับภัยต่อไป

(๒.๓.๓) ตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้ง ความต้องการรับการสนับสนุน (ถ้ามี) และรายงานให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ทราบทุกวันจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ

(๓) กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ และสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (การจัดการสาธารณภัย ระดับ ๓-๔)

(๑) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติเข้าควบคุมสถานการณ์ รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนาจการ วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม และประสาน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัย พร้อมทั้งทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแต่ละระดับ

(๒) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการแต่ละระดับ

โดยศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.(ส่วนหน้า)จ.) จะปฏิบัติงานตามการ บัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า)

๕.๑.๕ การสนับสนุนและการระดมทรัพยากร

จังหวัดน่ามีแนวทางการสนับสนุนและร้องขอทรัพยากรจากหน่วยงานในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง หรือกองอำนาจการกลาง ดังนี้

(๑) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนและการระดมทรัพยากร จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อส่งการโดยเร็วต่อไป

(๒) กรณีผู้อำนวยการอำเภอมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนและการระดมทรัพยากร จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตของอำเภอของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ นอกเขตของตน หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อส่งการโดยเร็วต่อไป

(๓) กรณีผู้อำนวยการจังหวัดมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนและการระดมทรัพยากร จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตของจังหวัดของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการจังหวัดนอก เขตของตน หรือผู้อำนวยการกลางแล้วแต่กรณี เพื่อส่งการโดยเร็วต่อไป

๕.๑.๖ การอพยพ และศูนย์พักพิงชั่วคราว

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด และการอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่นั้นจะเป็นอันตราย ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจสั่ง อพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้น ออกไปจากพื้นที่อย่างเป็นระเบียบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอพยพก่อนเกิดสาธารณภัย และจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่เข้ารักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อป้องกันทรัพย์สินของประชาชน โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑.๖.๑ แนวทางการปฏิบัติในการอพยพ

๑) การอพยพเคลื่อนย้าย

(๑) จัดลำดับความสำคัญของผู้อพยพ โดยแบ่งกลุ่มผู้อพยพที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ (กลุ่มเปราะบาง) เช่น กลุ่มผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก สตรี ควรได้รับการพิจารณา ให้อพยพ ไปก่อน เป็นต้น กรณีเด็ก บิดาและมารดาควรอพยพไปด้วยกันทั้งครอบครัว และควรอพยพเป็นกลุ่ม โดยให้ ที่ทำการปกครองอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๒) จัดให้มีสถานที่ปลอดภัยและที่พักพิงชั่วคราวแก่ผู้อพยพและเจ้าหน้าที่ โดยจัด ระเบียบพื้นที่พักพิงให้เหมาะสมเป็นสัดส่วนและมีระบบสุขาภิบาล โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๓) การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว และสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อการฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัย และผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๔) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งจัด ระเบียบการจราจรในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อรองรับการอพยพ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้าย เป็นไปอย่างมีระบบ สามารถระงับการแตกตื่นเสียหายของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กองบังคับ การตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และที่ทำการปกครองจังหวัด เป็นหน่วยสนับสนุน

(๕) ให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในการขนย้ายทรัพย์สินของใช้ในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและ พื้นที่ใกล้เคียงตามที่ได้รับร้องขอ โดยให้แนวทางหลวงน่าน สำนักงานทางหลวงชนบทน่าน และองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดน่าน ร่วมกันดำเนินการ หากไม่เพียงพอประสานหน่วยงานทหารในพื้นที่

(๖) ให้มีการจัดทำทะเบียนเพื่อตรวจสอบจำนวนผู้อพยพและผู้ที่ยังติดค้างในพื้นที่ โดยให้ทำการปกครองอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการ

(๗) จัดให้มีการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่อพยพ โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการ

(๘) จัดให้มีระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่รองรับการอพยพ โดยจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครตามความเหมาะสม

(๙) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังดูแลบ้านเรือนและทรัพย์สินของผู้อพยพเป็นระยะ ๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ ให้ประสานขอกำลังสนับสนุนจากศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จังหวัด อำเภอ หรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชน แต่หากสถานการณ์ล่อแหลมเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตห้ามเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครออกปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยง โดยเด็ดขาดจนกว่าสถานการณ์จะบรรเทาความรุนแรงลง และสามารถเข้าไปตรวจในพื้นที่ได้ โดยไม่มีความเสี่ยง พร้อมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อพยพทราบสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๑๐) จัดหาพื้นที่รองรับสำหรับการอพยพสัตว์เลี้ยง โดยให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจ จัดทำบัญชี ประชาชนผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ประกอบการ รวมทั้ง จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องจักรกล สำหรับใช้ในการอพยพ หากไม่เพียงพอให้ประสานงานหน่วยงานที่มีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ

๒) การยกเลิกสถานการณ์

ให้มีการติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องโดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์เป็นระยะ ๆ เพื่อป้องกันความสับสน พร้อมทั้งให้มีการยืนยันความชัดเจนถึงการยกเลิกสถานการณ์ และแจ้งให้ผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่พื้นที่อยู่อาศัยต่อไป

๓) การอพยพกลับ

(๑) เมื่อได้รับข่าวสารการแจ้งว่าสถานการณ์ภัยได้สิ้นสุดลงแล้วให้แจ้งให้ประชาชนเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพกลับและรอรับแจ้งจุดอพยพกลับ

(๒) ผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้าน ต้องจัดระเบียบและจัดลำดับก่อนหลังของการอพยพอย่างเป็นระบบไปสู่ที่ตั้งเดิม และประสานงานการอพยพกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการควบคุมดูแลการอพยพ

(๓) หน่วยอพยพ เมื่อได้รับการแจ้งข่าวว่าสถานการณ์ภัยได้สิ้นสุดลงแล้วต้องทราบเส้นทางกลับสู่พื้นที่เป้าหมาย (ทั้งชุมชนหรือหมู่บ้าน) และต้องตรวจสอบสภาพยานพาหนะสำหรับการอพยพให้พร้อมก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้านทุกระยะให้เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพกลับและรอรับแจ้งจุดอพยพกลับที่ตั้งเดิมอย่างปลอดภัย

๔) การอพยพส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการเคลื่อนย้ายหน่วยราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้ตามปกติ โดยให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ในเขตพื้นที่แบ่งประเภทส่วนราชการที่จะอพยพตามลำดับและความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่รองรับการอพยพส่วนราชการและครอบครัวส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ล่วงหน้า และจัดทำแผนอพยพส่วนราชการ โดยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

(๑) สำรวจและจัดทำบัญชีส่วนราชการไว้ล่วงหน้า และแยกประเภทความเร่งด่วนในการอพยพ โดยเน้นความจำเป็นของประชาชนเป็นลำดับแรก

(๒) กำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพ ตลอดจนพื้นที่ของแต่ละส่วนราชการให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม

(๓) กำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้าโดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน

(๔) กำหนดรายการและจำนวนสิ่งของพัสดุ เอกสารราชการที่จำเป็นต้องขนย้าย

(๕) สำรวยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ

(๖) กำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพรอง ที่ไม่ขัดขวางต่อการปฏิบัติงาน

ของทหาร

(๗) วางระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพ การเข้าไปอยู่ในพื้นที่อพยพ ตลอดจนการอพยพกลับ

(๘) ระหว่างการอพยพให้พิจารณาจัดส่วนราชการ ณ ที่ตั้งเดิมไว้ตามความจำเป็น และที่อพยพเฉพาะส่วนเพื่อให้บริการประชาชนได้

(๙) การอพยพส่วนราชการให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการอพยพ ดังนี้

• หน่วยงานหลัก

(๑) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุนการปฏิบัติของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทุกระดับ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะบัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด ทำหน้าที่บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัด

(๒) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ

ทำหน้าที่ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอพยพประชาชนและส่วนราชการ ได้แก่ จัดหากำลังเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานดำเนินการอพยพประชาชนในระดับอำเภอให้มีประสิทธิภาพ

(๓) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

ทำหน้าที่อพยพประชาชนและส่วนราชการในเขตความรับผิดชอบของตน และปฏิบัติตามคำสั่งการของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ชั้นเหนือขึ้นไป

• หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

(๑) หน่วยงานทหารในพื้นที่ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑.๑) ให้การสนับสนุนและร่วมมือในด้านยานพาหนะ พนักงานประจำยานพาหนะ ตลอดจนน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อสั่น เพื่อใช้ในการขนย้ายและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย

(๑.๒) ให้การสนับสนุนเครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการอพยพประชาชนและส่วนราชการ

(๑.๓) ให้การสนับสนุนด้านแรงงานเพื่อใช้ในการอพยพประชาชนและส่วนราชการ

(๑.๔) ให้การสนับสนุนในการดำเนินการรักษาความปลอดภัย

(๒) ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตท้องที่มีหน้าที่ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

(๓) องค์กรเอกชน มูลนิธิ มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผนรวมทั้งให้การสนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ ตามที่บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด จะสั่งการในกรณีที่เกิดสาธารณภัย

(๔) ประชาชนในเขตท้องที่มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผนรวมทั้งให้การสนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ ตามที่บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด สั่งการในกรณีที่เกิดสาธารณภัย

๕.๑.๖.๒ แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นสถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่จำเป็นต้องย้ายออกจากที่อยู่อาศัยเดิมเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ผู้บัญชาการเหตุการณ์จะสั่งการให้ดำเนินการเปิดศูนย์พักพิงขึ้น โดยผู้ประสบภัยจะอาศัยอยู่ชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติหรือที่อยู่อาศัยเดิมจะได้รับการฟื้นฟู/มีการซ่อมสร้างให้สามารถอพยพกลับไปอาศัยได้

ทั้งนี้ การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐานของแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้ประสบภัยได้อย่างพอเพียง ทั้งการบริการด้านโภชนาการอาหาร และน้ำดื่ม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค รวมถึงสุขาภิบาล และสุขอนามัย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๑) การเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) จัดให้มีการทำทะเบียนผู้อพยพอย่างละเอียดโดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบางทางสังคม เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐาน และความต้องการพิเศษของผู้อพยพ ทั้งข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบ

(๒) จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม และความต้องการพิเศษอย่างพอเพียง เช่น นมเด็กทารก

(๓) จัดให้มีการกำหนดพื้นที่อาศัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อพยพ ซึ่งหมายความรวมถึงข้อจำกัดทางการแพทย์ ประเด็นทางเพศสภาพ และมิติหญิงชายด้วย

(๔) ให้ศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อพยพ ให้เพียงพอ และทั่วถึง

(๕) จัดให้มีระบบการแพทย์และสาธารณสุขสนับสนุนภายในศูนย์พักพิงเพื่อดูแลทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้อพยพ

๒) การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) คัดเลือกสถานที่ตั้งศูนย์พักพิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำอีก ต้องมีการคมนาคมสะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น เป็นพื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำท่วม และต้องมีพื้นที่เป็นคลังสินค้าของบริจาค พื้นที่สำหรับคลินิก และสำนักงาน

(๒) การบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์พักพิงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดของการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องเก็บบันทึก ประกอบด้วย ข้อมูลประชากรผู้อพยพ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อพยพ ข้อมูลด้านธุรการ

(๓) การจัดระเบียบศูนย์พักพิงชั่วคราวและการอำนวยความสะดวก

(๓.๑) ประสานงานล่วงหน้ากับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพในการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนประชาชนที่จะอพยพเข้ามา หากเนื้อที่ไม่เพียงพอจะต้องจัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับ โดยศึกษาจากฐานข้อมูลประชากรในชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมาย

(๓.๒) จัดเตรียมสถานที่ให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้แก่ ผู้อพยพตามมาตรฐานขั้นต่ำ

(๓.๓) จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนของแต่ละครอบครัวหรือของแต่ละชุมชนให้เป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การสื่อสาร การสงเคราะห์ และการเก็บข้อมูล

(๓.๔) จัดระเบียบเวรยามโดยอาจประสานงานขอกำลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่หรือใช้กำลังจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้อพยพ

(๔) การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนของผู้อพยพ

ศูนย์พักพิงชั่วคราวประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังสายตรวจไปดูแลบ้านเรือนของผู้อพยพเป็นระยะ ๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจขอรับกำลังสนับสนุนจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ

แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือข้อมูลสถานการณ์ภัยพิบัติที่เป็นปัจจุบัน ภายหลังจากเสร็จภารกิจควรนำข้อมูลกลับมา รายงานหัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อแจ้งข้อมูล/ข่าวสารแก่ผู้อพยพโดยเร็ว จะทำให้ผู้อพยพหมดความกังวล ในความปลอดภัยในทรัพย์สินของตน

(๕) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้อพยพ

ดูแลด้านความสะดวกให้ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำบริโภค น้ำอุปโภค กระแสไฟฟ้า ให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสัดส่วนพื้นที่รักษาพยาบาล พื้นที่ซักล้าง พื้นที่ตากผ้า พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่สนทนาการ พื้นที่ประกอบศาสนกิจให้สอดคล้องกับจำนวนผู้อพยพ และการจัดระบบ รับของบริจาค โดยจัดให้มีสถานีรับบริจาคสำรวจความต้องการรับของบริจาค ตามลำดับความสำคัญสำหรับ แต่ละครอบครัว หรือแต่ละกลุ่ม เมื่อมีของบริจาคมมาถึงให้พยายามกระจายแก่ผู้อพยพตามความต้องการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๖) การแจ้งความเคลื่อนไหวของสถานการณ์

ศูนย์พักพิงชั่วคราวติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจาก ทางสื่อทุกทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาแจ้งแก่ผู้อพยพทุกระยะ เพื่อให้ ผู้อพยพผ่อนคลายความวิตกกังวล และเมื่อมีข่าวสารยืนยันอย่างชัดเจนจากผู้บังคับบัญชาถึงการยกเลิก สถานการณ์ให้รับแจ้งผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่ที่ตั้งต่อไป

๓) การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

เมื่อสถานการณ์ภัยยุติ และผู้อพยพสามารถอพยพกลับไปยังที่อยู่อาศัยเดิมหรือที่อยู่อาศัยใหม่ ให้ดำเนินการ

(๑) จัดให้มีการแจ้งการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ผู้อพยพทราบล่วงหน้า พร้อมจัดทำทะเบียน ผู้อพยพกลับอย่างเป็นระบบ

(๒) ประสานการเตรียมความพร้อมอพยพกลับตามแผนการส่งกลับ

(๓) ให้มีแจ้งประกาศปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งรายงานให้ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ที่รับผิดชอบทราบ

ทั้งนี้ ในทุกระยะการดำเนินการให้รายงานข้อมูลให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดทราบ เป็นระยะ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเหตุการณ์ จนกว่าเหตุการณ์จะยุติ

ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการ กำหนดมาตรฐานและจัดทำคู่มือการบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

๕.๑.๗ การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๕.๑.๗.๑ การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ว่าราชการจังหวัด / ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด / ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๕.๑.๗.๒ การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

พื้นที่	ผู้มีอำนาจออกประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
กรุงเทพมหานคร	อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันเวลาที่ และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหาย ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ก็ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาประกาศ เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ขอความเห็นชอบ จาก ก.ช.ภ.จ.

เมื่อเกิดสาธารณภัยหรือภัยพิบัติในท้องที่ใดในจังหวัด ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดทำประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามแนวทาง และตัวอย่างรูปแบบประกาศเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้มีอำนาจลงนาม โดยมีหลักการพิจารณา ดังนี้

๑) กรณีเกิดสาธารณภัย/ภัยพิบัติที่ปรากฏความเสียหายชัดเจน และจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร็วและทันเวลาที่ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ภัยหนาว เป็นต้น ให้จังหวัด ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามแบบ ๑ และ ๒ (ภาคผนวก ฐ) โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๐ วรรคสามแห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. และเมื่อมีการประชุม ก.ช.ภ.จ. ให้รายงานการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้ ก.ช.ภ.จ. ทราบ โดยทันที

๒) กรณีเกิดสาธารณภัย/ภัยพิบัติที่จะต้องพิจารณาประเมินสถานการณ์และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา เช่น ภัยแล้ง ฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดในมนุษย์ เป็นต้น ให้จังหวัด ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามแบบ ๓ และ ๔ (ภาคผนวก ฐ) โดยให้เสนอขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. ตามความในข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับ ก.ช.ภ.จ. มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๓) กรณีเกิดภัยอื่นๆ ที่ไม่เข้าข่ายสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/ภัยพิบัติ แต่เข้าข่ายภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เช่น ภัยจากสัตว์ป่า เป็นต้น ให้จังหวัด ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามแบบ ๕ (ภาคผนวก ฐ) โดยให้เสนอขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. ตามความในข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับ ก.ช.ภ.จ.มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๔) กรณีเกิดภัยอื่นๆ ที่ไม่เข้าข่ายสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/ภัยพิบัติ และไม่เข้าข่ายภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในกรณีนี้ จังหวัดไม่ต้องประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอาจพิจารณา ประกาศการเกิดภัยอื่นๆ ในจังหวัด ได้ตามความจำเป็น ตามแบบ ๖ (ภาคผนวก ๖)

๕.๑.๗.๒ แนวทางการจัดทำประกาศ

ในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ การจัดทำประกาศให้ประกาศกำหนดพื้นที่ที่เกิดภัย เป็นรายอำเภอ

๒.๒ เมื่อเกิดภัยให้จัดทำประกาศเกิดสาธารณภัย/ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินฉบับหนึ่ง และเมื่อภัยสิ้นสุดแล้ว ให้ทำประกาศสิ้นสุดสถานการณ์สาธารณภัย/ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินอีกฉบับหนึ่ง แม้ว่าภัยจะสิ้นสุดในวันและเวลาเดียวกัน เช่น วาตภัย อัคคีภัย เป็นต้น ตามแบบ ๗ (ภาคผนวก ๗)

๒.๓ การประกาศพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย/ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้ประกาศระบุเฉพาะพื้นที่ชุมชนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอที่เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเท่านั้น หากภัยพิบัติส่งผลกระทบเป็นวงกว้างขึ้นก็ให้ประกาศเพิ่มเติมตามพื้นที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการประกาศเขตเพิ่มเติม ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒.๔ กรณีการเกิดอุทกภัย ในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้ระบุลักษณะของการเกิดอุทกภัยให้ชัดเจน ได้แก่ อุทกภัยจากน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน อุทกภัยจากน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม อุทกภัยจากน้ำท่วมขัง อุทกภัยจากน้ำล้นตลิ่ง เป็นต้น รวมถึงให้ระบุสาเหตุหรือข้อพาญให้ชัดเจน

๕.๑.๘ การตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย

ให้ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัย ดังนี้

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
(๑) พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ และความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ
(๒) ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
(๓) ความซับซ้อน	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาเจาะจงทางเทคนิคของภัยการเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางทำให้ ความช่วยเหลือ

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
	(๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
(๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร (๔.๑) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากภาคีหลัก (๔.๔) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
(๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์เงื่อนไขทางด้านพื้นที่/ประชากร/ความซับซ้อน/ศักยภาพด้านทรัพยากร และวิจรณ์ญาณหรือดุลยพินิจของผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

๕.๑.๙ การสื่อสารและโทรคมนาคมในภาวะฉุกเฉิน

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน เนื่องจากต้องมีการประสานการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล (information) ข่าวสาร (intelligence) เพื่อแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชน ประสานงาน ควบคุม สั่งการ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการร้องขอการสนับสนุนระหว่างหน่วยเผชิญเหตุด้วยกันกับหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการเผชิญเหตุในด้านต่าง ๆ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่านเป็นศูนย์กลางการสื่อสารในเขตพื้นที่รับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงานการปฏิบัติและสถานการณ์ระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้ การสื่อสารจัดเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สามารถประสานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว โดยมีหลักการปฏิบัติ จัดตั้งระบบสื่อสาร ที่จำเป็นให้ใช้งานอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

จังหวัดน่าน มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านสื่อสารและโทรคมนาคมกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ดังนี้

๑) ให้ใช้เส้นทางติดต่อสื่อสารร่วมกับข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมเครือข่ายอื่น ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและจัดระบบสำรองเพิ่มเติม รวมทั้งพิจารณาใช้ประโยชน์จากข่ายสื่อสารของชมรมวิทยุอาสาสมัคร ตลอดจนชมรม หรือวิทยุสมัครเล่นในท้องถิ่น โดยยึดหลักการรักษาความปลอดภัยทางการสื่อสารควบคู่กับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารด้วย ระบบโทรคมนาคมของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่

- (๑) สำนักงานจังหวัด
- (๒) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
- (๓) ศูนย์สื่อสารที่ทำการปกครองจังหวัด
- (๔) สถานีสื่อสารกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด
- (๕) ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัด
- (๖) บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
- (๗) หน่วยทหาร

- (๘) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
- (๙) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล
- (๑๐) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ในกรณีที่ระบบการสื่อสารหลักภายในจังหวัดไม่สามารถใช้งานได้ให้นำระบบสื่อสารสำรองมาใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓) คลื่นความถี่การใช้งานของวิทยุสื่อสาร

(๑) ให้แต่ละหน่วยงานจัดให้มีคลื่นความถี่ของตนเอง

(๒) นอกจากนี้จัดให้มีคลื่นความถี่ประสานงานหลักและรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๖๑.๒๐๐

และ คลื่นความถี่สำรอง ๑๖๒.๘๐๐ MHz สำหรับติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของส่วนราชการและภาคเอกชน ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ

๔) จัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุสื่อสารตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๕) กำหนดให้มีระบบสื่อสารหลักและระบบสื่อสารรอง

(๑) ระบบสื่อสารหลัก ได้แก่

(๑.๑) โทรศัพท์ ระบบรับแจ้งเหตุสายด่วนกรม ปภ. หมายเลข ๑๗๘๔

(๑.๒) โทรศัพท์/โทรสาร กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(ระบบเบอร์โทรศัพท์/โทรสาร ของสนง.ปภ.จังหวัด)

(๑.๓) โทรศัพท์ สายด่วนกู้ชีพ ๑๖๖๙ และกู้ภัย ดับเพลิง ๑๙๙

(๒) ระบบสื่อสารรอง

(๒.๑) วิทยุสื่อสารข่ายต่าง ๆ เช่น ระบบ HF/SBB ฯลฯ

(๒.๒) วิทยุสื่อสารเคลื่อนที่ เช่น รถยนต์ติดตั้งวิทยุสื่อสาร ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒.๓) สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุชุมชน ระบบกระจายเสียงตามสาย

(๒.๔) วิทยุกระจายเสียง AM/FM (สถานีวิทยุชุมชน ทุกแห่งในพื้นที่จังหวัด)

(๒.๕) ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม

(๓) สื่อสารสำรอง

ได้จัดเตรียมระบบสื่อสารสำรองไว้ใช้ทดแทนในกรณีระบบสื่อสารหลัก ไม่สามารถใช้งานได้ เช่น ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม ของบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

แผนภูมิที่ ๕-๑ ผังสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

๕.๑.๑๐ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน

๑) เผยแพร่ข่าวสารที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้และเข้าใจสถานการณ์ (Situation Awareness) ในทุกระยะการจัดการภัย โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนดไว้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และลดความตื่นตระหนกที่เกิดจากการรับรู้และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

๒) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Joint Information Center : JIC) ในภาวะฉุกเฉิน เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร (Point of Contact) ที่เป็นทางการให้แก่ประชาชน สื่อมวลชน หน่วยงานต่างๆ

รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ในทุกๆ ด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมของประชาชนข้อมูลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ

โดยให้สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติที่มีมาตรฐาน

๕.๑.๑๑ การสนับสนุนการจัดการเหตุการณ์

ในการจัดการเหตุการณ์ขององค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Center : EOC) จะต้องมีการรวบรวม จัดการข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์ ประเมิน ติดตาม และประสานการปฏิบัติในการกิจต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมถึงการประเมินความเสียหาย ผลกระทบที่เกิดขึ้น ความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อหยุดยั้งผลกระทบ หรือเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ความต้องการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการชนิด ประเภท แหล่งที่มาของทรัพยากร สถานะของทรัพยากร และการส่งกำลังบำรุง ฯลฯ

ทั้งนี้ ในกรณีสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อน หรือต้องใช้ระยะเวลาในการจัดการนานกว่าเหตุการณ์ทั่วไป มีความจำเป็นต้องมีการวางแผนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง อาจพิจารณาขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่สนับสนุนการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Management Assistance Team : IMAT) ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักบัญชาการเหตุการณ์ เข้าสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด เช่น ภารกิจรวบรวมข้อมูล ภารกิจจัดการข้อมูล ภารกิจวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ภารกิจติดตามการใช้ทรัพยากรและสถานะของทรัพยากร จากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง/กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อร่วมสนับสนุนการจัดการเหตุการณ์ในศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

๕.๒ การบรรเทาทุกข์

๕.๒.๑ การขอใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีวงเงินอุดหนุนราชการในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้ โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด ซึ่งต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม โดยการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนราชการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราความช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด และเมื่อส่วนราชการได้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปแล้ว ต้องดำเนินการขอรับโอนเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินอุดหนุนราชการตามที่ระเบียบกำหนด ซึ่งวงเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ มี ๒ ประเภท ดังนี้

๑) วงเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สามารถใช้จ่ายได้เมื่อเป็นที่ยกคานาหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในระยะเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

โดยเมื่อคานาหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) วงเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ สามารถใช้จ่ายได้เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

ในท้องที่ โดยต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดน่าน ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามจำเป็นและเหมาะสมเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในท้องที่ โดยมีมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด เมื่อประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและต้องช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและดำเนินการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ใช้วงเงินทดรองราชการ ตามระเบียบที่กำหนดให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แห่งละ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๒.๒ การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA)

กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือภายในพื้นที่ประสบภัยตามหลักการด้านมนุษยธรรมในเบื้องต้น (Early Recovery) เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในช่วงของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขณะที่สถานการณ์สาธารณภัยกำลังดำเนินอยู่ โดยมีการประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Damage and Need Assessment) หรือ DANA เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลายาวสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย และวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น การประเมินนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้อยู่รอดปลอดภัย โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

๑) การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (initial assessment) ให้ดำเนินการภายใน ๓ ชั่วโมงแรก โดยรวบรวมข้อมูลมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (ข้อมูลก่อนเกิดภัย ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ เอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ) เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร เป็นต้น

๒) การประเมินแบบรวดเร็ว (rapid assessment) ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณภัยต่อเนื่องไป ๗๒ ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นทุก ๆ ด้านทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อน และหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินการให้ความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วนในลำดับแรก

๓) การประเมินแบบละเอียด (detailed assessment) ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรืออย่างน้อยภายใน ๒ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้

ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน

ทั้งนี้ การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

๕.๒.๓ การรับบริจาค

หากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดให้มีการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- ๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียกรายของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔
- ๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖
- ๔) ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ของศูนย์รับบริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน พ.ศ. ๒๕๔๗

กรณีที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรใด จัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย โดยที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ไม่ได้รับมอบภารกิจใด ๆ จากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อำเภอลงและท้องถิ่น ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและส่งมอบสิ่งของบริจาคเอง

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค มีวิธีปฏิบัติสำหรับส่วนราชการหรือจังหวัดที่ได้รับเงินบริจาค ดังนี้

๑) กรณีส่วนราชการหรือจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ประสบสาธารณภัย ให้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ ประเภทออมทรัพย์เพื่อใช้ในการรับเงินและเก็บรักษาเงินบริจาค เมื่อมีการรับเงินแล้วให้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาค เว้นแต่การรับเงินบริจาคที่ผู้บริจาคไม่แจ้งชื่อสำหรับกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีเงินสดไว้เพื่อสำรองจ่าย ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำหนดวงเงินได้ การใช้จ่ายเงินบริจาคมดังกล่าวให้นำไปใช้เฉพาะเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่ตามความจำเป็น เหมาะสม และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค โดยที่เงินบริจาคไม่อยู่ภายใต้บังคับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม วิธีปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างจึงให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลมเท่าที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้สถานการณ์ การให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วนวิธีปฏิบัติในการบัญชี ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม และเมื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่เสร็จสิ้นแล้วให้นำเงินบริจาคที่เหลือและดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่เกิดขึ้นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

๒) กรณีส่วนราชการหรือจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ประสบภัย ให้เปิดบัญชีฝากบัญชีเงินฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ ประเภทออมทรัพย์เพื่อใช้ในการรับเงินและเก็บรักษาเงินบริจาค เมื่อมีการรับเงินแล้วให้แก่ผู้บริจาค เว้นแต่ การรับเงินบริจาคที่ผู้บริจาคไม่แจ้งชื่อ เนื่องจากส่วนราชการหรือจังหวัดดังกล่าวมิได้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ให้นำเงินบริจาคมดังกล่าวส่งให้ส่วนราชการหรือจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ประสบภัย หรือส่งให้กองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อนำไปใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคต่อไป และวิธีปฏิบัติในการบัญชี ให้มีการบันทึกควบคุมการรับและนำส่งเงินในรูปแบบของทะเบียนและจัดทำรายงานสรุปเสนอหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีเพื่อทราบทุกวัน

๕.๒.๔ การรายงานข้อมูล

เป็นการรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีเกิดสาธารณภัย ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงาน พร้อมทั้งรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทาสาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน ครบถ้วน รวดเร็ว และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บัญชาการเหตุการณ์ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ดังนี้

๑) ให้ผู้นำชุมชนสำรวจ รวบรวมความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น แล้วรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับพื้นที่ทราบ

๒) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับพื้นที่ รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

๓) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นในเขตพื้นที่ รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัดตามลำดับชั้น และให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรายงานสถานการณ์ต่อกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบตามลำดับ

๕.๓ การปฏิบัติกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถของจังหวัด

ในกรณีเมื่อมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดแปรสภาพเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.(ส่วนหน้า) จ.) ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) โดยรับผิดชอบอำนวยความสะดวก ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณภัยและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัด ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

การปฏิบัติกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถของจังหวัด กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ และสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (การจัดการสาธารณภัยระดับ ๓-๔)

(๑) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเข้าควบคุมสถานการณ์ รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนาจการ วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัย พร้อมทั้งทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ

(๒) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนาจการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนาจการแต่ละระดับ

โดยศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.(ส่วนหน้า)จ.) จะปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า)

บทที่ ๖

การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

หลังจากการจัดการในภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยได้บรรเทาหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว จะเข้าสู่ระยะฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) และซ่อมสร้าง (Reconstruction) ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมตามความเหมาะสม โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ๑) **ระยะสั้น** เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหาและการบรรเทาหรือการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินได้ผ่านพ้นไปแล้ว เป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อยกระดับวิถีชีวิต และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการ จัดมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก การประเมินความเสียหายขั้นพื้นฐาน การจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ ๒) **ระยะกลาง** เป็นการดำเนินการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ฟื้นฟูหรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพจิตใจ ร่างกาย และสังคมของผู้ประสบภัย และ ๓) **ระยะยาว** เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง เช่น การซ่อมสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน นับจากเกิดสาธารณภัยไปจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ และดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๑ แนวคิดในการฟื้นฟู

๖.๑.๑ การพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

มุ่งให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นชุมชนหรือสังคมที่มีความพร้อมรับและฟื้นกลับเร็วต่อสาธารณภัยอย่างยั่งยืน (Resilience) ประกอบด้วย แนวทางมาตรการต่างๆ ทางด้านการฟื้นฟู ได้แก่

๑) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้การดำรงชีวิตกลับเข้าสู่สภาวะปกติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว

๒) ผู้ประสบภัยมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับ และมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ

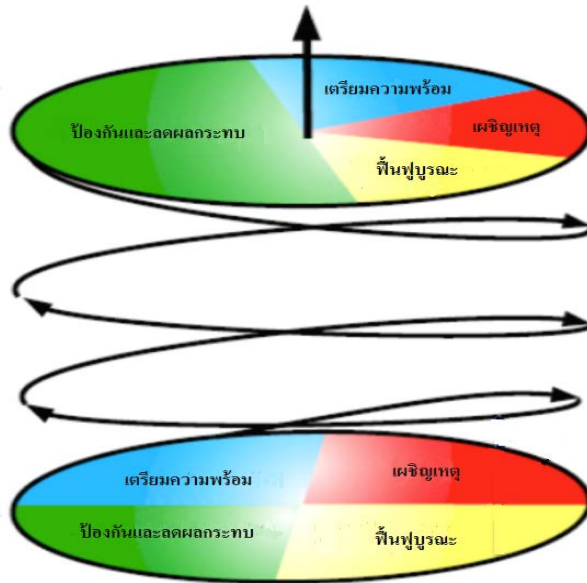
๓) การพิจารณาประเด็นความเสี่ยงจากสาธารณภัย ในการดำเนินการฟื้นคืนสภาพและการสร้างใหม่

๔) การดำเนินการซ่อมสร้างให้เร็วขึ้น (Building Back Faster) เท่าที่สามารถทำได้เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดตามมา โดยเฉพาะทางด้านการดำรงชีวิต

๕) การสร้างใหม่ ให้มีความมั่นคงแข็งแรงกว่าเดิม (Building Back Stronger) เพื่อให้สามารถทนต่อสาธารณภัยในอนาคต

๖) การให้ความสำคัญกับการซ่อมสร้างแก่กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยมากที่สุด (Building Back Inclusively)

๗) การปรับวิถีชีวิตที่ไม่คุ้นเคย ให้เป็นสภาวะปกติใหม่ (New Normal) ในการรับมือสาธารณภัยรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้น

แผนภาพที่ ๖-๑ วงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๑.๒ แนวทางปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อการฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย

ให้มีการประเมินความเสียหายและความสูญเสียเพื่อการฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย โดยการประมาณการความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ระบบสาธารณูปโภค สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายหรือได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย เพื่อประเมินความต้องการและจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเกิดสาธารณภัย โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑) สำรวจระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหายเพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟู และประเมินความต้องการ และจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย เช่น ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย (ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของเครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขากิจการ และสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพ) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย (ที่อยู่อาศัย การศึกษา การดูแลสุขภาพ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เกษตรกรรม การชลประทานการขนส่ง การสื่อสาร อุตสาหกรรม ระบบสุขาภิบาล) เป็นต้น

๒) เสนอขอรับการสนับสนุนความต้องการและจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย

๒.๑) การใช้จ่ายจากงบประมาณปกติที่ส่วนราชการได้รับการจัดสรรตามภารกิจ เช่น อาคารของส่วนราชการได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย เป็นต้น ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒) คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๓) คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามลำดับ และมีกำหนดระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ๓ เดือน นับแต่วันที่เกิดภัย ซึ่งอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจพิจารณาขยายระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึง ส่วนราชการ

หรือหน่วยงานของรัฐ และไม่สามารถสร้างสิ่งก่อสร้างหรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ กรณีวงเงิน
ทศรองราชการไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือให้เสนอขอขยายวงเงินไปยังกระทรวงการคลัง

๒.๔) การเสนอขอรับการสนับสนุนวงเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีที่ความ
เสียหายมีมูลค่ามากกว่าวงเงินที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติตามระเบียบหรืองบประมาณจังหวัดมีไม่
เพียงพอ หรือเป็นรายการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม จากวงเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือ
จำเป็นผ่านคณะรัฐมนตรี หรือกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรี

๓) รายงานสรุปการประเมินความต้องการและความจำเป็นในเบื้องต้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ผู้ว่าราชการกลาง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบตามลำดับ

๖.๑.๓ จังหวัดนำมีแนวทางในการประเมินความเสียหายและความสูญเสีย ดังนี้

๑) แจ้งให้อำเภอและท้องถิ่น สำรวจความเสียหายระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง
สาธารณประโยชน์ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูล
ในการฟื้นฟู และกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ

๒) แจ้งให้อำเภอและท้องถิ่นสำรวจประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย
ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การช่วยเหลือจาก
ภายนอก

(๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุของชุมชน ความอ่อนแอ หรือ
ความอ่อนแอต่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๓) สำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย ดังนี้

(๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ด้านอาหาร
การเงิน สิ่งของเครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขากิจการ และสิ่งแวดล้อมการประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ (การ
ช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขากิจการ ฯลฯ) โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา
ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

(๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ที่อยู่อาศัย
การศึกษา การดูแลสุขภาพ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เกษตรกรรม การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร
อุตสาหกรรม ระบบสุขภาพ เป็นต้น

๔) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดประสานกับอำเภอและท้องถิ่น
ให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือและความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัย
โดยเร็ว

๕) ประสานการปฏิบัติกับอำเภอ ให้ประสานการปฏิบัติกับคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
พิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) ให้เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยเร็ว เพื่อพิจารณาช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานผลการสำรวจความเสียหายจาก
ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ต่อคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เพื่อพิจารณาดำเนินการ
ช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๖) รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและความจำเป็นในเบื้องต้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ผู้ว่าราชการกลาง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบ ตามลำดับ

๖.๒ การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู โดยนำผลการประเมินมาเพื่อให้ผู้ประสบภัยในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตใหม่ เกิดการฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ จังหวัดน่านกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้

- การฟื้นฟูในเขตพื้นที่จังหวัด เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

- การฟื้นฟูในเขตพื้นที่อำเภอ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

- การฟื้นฟูในเขตพื้นที่ท้องถิ่น เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งกำลังคน ทรัพย์สิน เครื่องมือของเอกชนเข้าร่วมในการฟื้นฟูเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการจัดการในภาวะฉุกเฉินได้ยุติลง เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของผู้ประสบภัย ธุรกิจ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในระยะเร่งด่วนหรือระยะสั้น รวมถึงการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก การประเมินความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐานการเตรียมที่พักอาศัยชั่วคราวและการให้บริการสาธารณะ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๖.๒.๑ การฟื้นฟูอาชีพของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

๑) **แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูอาชีพของประชาชนที่ประสบสาธารณภัยและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ** ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่จำเป็น การกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการเงินการคลังที่เหมาะสมเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประสบภัยสามารถกลับมาที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น เงินให้เปล่า เงินอุดหนุน เงินสมทบ เงินชดเชย การผ่อนผันด้านการเงินการพักชำระหนี้ การช่วยเหลือด้านการกู้ยืม หรือการลดหย่อนภาษี/ดอกเบี้ย การจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมถึงเงินทุนในด้านต่างๆ เช่น การฟื้นฟูอาชีพแก่ผู้ประสบภัย การฟื้นฟูภาคการเกษตร กองทุนเงินกู้ยืม เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อส่งเสริม การลงทุนประกอบอาชีพ เงินแก้ไขปัญหาด้านสาธารณภัยฉุกเฉินในระยะสั้น เป็นต้น โดยให้คลังจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านเศรษฐกิจ การเงินการคลัง ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคประชาสังคม

๒) **แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูสถานภาพสังคม** ได้แก่ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และคำปรึกษาต่าง ๆ การรับแจ้งเหตุ และประสานการช่วยเหลือ การฟื้นฟูอาชีพ การช่วยเหลือด้านการเสริมศักยภาพประชาชน/ชุมชน การโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของผู้ประสบภัย การทำให้ประชาชนหรือผู้ประสบภัยสามารถกลับมาประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๓) **แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ**

ส่งเสริมและสนับสนุนการพลิกฟื้นระบบเศรษฐกิจ (รวมถึงด้านเกษตรกรรม) คืนสู่สภาวะที่มั่นคง และพัฒนาโอกาสทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืน และสามารถอยู่รอดในเชิงเศรษฐกิจได้ ทั้งนี้ สาธารณภัยไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังเกิดความเสียหายให้กับตลาดสินค้าและบริการทั้งหมดอีกด้วย ดังนั้น ความรวดเร็วและประสิทธิภาพในการพลิกฟื้นชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง และมีความสามารถในการอยู่รอดขึ้นอยู่กับ การปรับตัวอย่างรวดเร็วให้เข้ากับสภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลง การเปิดดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง และ/หรือการสร้างธุรกิจใหม่ การดำเนินธุรกิจทำให้มีการจ้างคนงาน การจัดหาบริการให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมถึงการสร้างรายได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือชุมชน รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินในการฟื้นฟูด้านอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การดึงดูดการลงทุน

จากภายนอก และบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ในฐานะที่เป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชน

โดยให้ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๔) แนวทางปฏิบัติในการวางแผน สนับสนุนการฟื้นฟู และการพัฒนาศักยภาพชุมชน

ให้วางแผนและดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือและฟื้นกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการดำเนินงานฟื้นฟูที่ต่อเนื่องจากการบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น โดยให้จัดเวทีประชุมหารือเพื่อบูรณาการกระบวนการวางแผนการฟื้นฟูให้มีสาระสำคัญ เช่น ขอบเขตลักษณะสำคัญของผลกระทบจากภัย การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนการฟื้นฟู การระดมและติดตามการแก้ไขความขัดแย้ง และการลดความแตกต่าง รวมถึงการประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการวางแผน และการกำหนดการประสานความต้องการที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ

โดยให้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๖.๒.๒ การฟื้นฟูที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

๑) การบูรณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ดั้งเดิม ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และการใช้งาน หากการบูรณะโครงสร้างและสิ่งก่อสร้าง หรือการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิมอาจต้องใช้เวลาและงบประมาณในการฟื้นฟูควรกำหนดแผนงานไว้ในกรอบของการฟื้นฟูระยะยาวต่อไป และการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยในระยะเริ่มต้นให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน และสิ่งสาธารณประโยชน์ ในพื้นที่ประสบภัยและขนย้ายขยะมูลฝอย

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ปรับสภาพภูมิทัศน์ และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

(๓) กรณีที่เกินกว่าความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้น ๆ ดำเนินการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงการที่ได้รับความเสียหาย ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินและเส้นทางคมนาคม ดำเนินการโดย แขวงทางหลวงน่านที่

๑,๒ และสำนักงานทางหลวงชนบทน่าน

- ระบบไฟฟ้า ดำเนินการโดย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน

- ระบบประปา ดำเนินการโดย การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน

- ระบบโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร ดำเนินการโดย บริษัท โทรคมนาคม

แห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ส่วนบริการลูกค้าจังหวัดน่าน

(๔) ให้อี้ออนชากปรักหักพัง และซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน และอาคารบ้านเรือนของผู้ประสบภัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพต่อไป

(๕) ซ่อมแซมสถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด โบราณสถาน สถานที่ราชการและสถานที่ท่องเที่ยวและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ใช้งานได้ดั้งเดิม

(๖) พื้นที่ประสบภัย เช่น การเก็บซากปรักหักพัง การตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารการออกแบบวางผังเมือง การจัดหาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค การจัดทำภูมิทัศน์ ดำเนินการโดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน โครงการชลประทานจังหวัดน่าน องค์กรบริหารส่วนจังหวัดน่าน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๗) การจัดการขยะมูลฝอยและซากปรักหักพัง

- ขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการปนเปื้อนของพื้นดิน แหล่งน้ำ และอากาศ ทำให้บ้านเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย จึงควรปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขผลเสียที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

- การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บใส่รวบรวมไว้ในจุดรองรับขยะก่อนที่จะส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะ การรวบรวมขยะจากภายในบ้านเรือนจะต้องมีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่สามารถจะซึมได้

- กำจัดขยะมูลฝอย โดยการนำไปหมักทำปุ๋ย เผากลางแจ้ง เผาในเตาเผาขยะ และฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ

๒) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย

ให้มีการบูรณะ ซ่อมสร้าง และพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร ให้มีความต้านทานต่อสาธารณภัยเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการและจำเป็นของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย เพื่อลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้น

โดยให้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๓) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐาน

เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ลุล่วงเร็วขึ้น โดยพิจารณาหลักการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมบริการ และประชาชนที่อยู่ในภาคส่วนโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทางคมนาคม พลังงาน น้ำ เขื่อน การสื่อสาร ระบบการขนส่ง สาธารณูปโภค การสุขาภิบาล และระบบอื่น ๆ ที่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงอาคาร สถานที่สำคัญ โดยให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูซ่อมสร้างอย่างน้อยได้แก่ การวางแผนผังเมือง การวางแผนใช้ประโยชน์ที่ดิน และการเลือกใช้สิ่งก่อสร้างตามมาตรฐานที่กำหนด

โดยให้ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๔) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ให้มีแนวทางในการปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม อย่างเหมาะสมและจำเป็น เพื่อสงวน อนุรักษ์ บูรณะ และปฏิสังขรณ์ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมตามที่พื้นที่ประสบภัยร้องขอการสนับสนุน โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนตามแผนงานและภารกิจที่กำหนดวิธีการที่จะใช้ทรัพยากรและสมรรถนะ เพื่อตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของพื้นที่

โดยให้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๖.๒.๓ การฟื้นฟูสุขภาพของผู้ประสบภัย

๑) แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูสุขภาพของผู้ประสบภัย ได้แก่ ด้านสมรรถภาพทางกายของผู้ประสบภัย (การตรวจรักษา ป้องกัน ควบคุมโรค และการฟื้นฟูความแข็งแรงทางร่างกาย) รวมถึงการฟื้นฟูด้านสภาพจิตใจและจิตสังคมของผู้ได้รับผลกระทบตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน โรงพยาบาลในเขตพื้นที่

ประสบภัย เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนด แนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับ ส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- แจ้งให้อำเภอและท้องถิ่น สํารวจ ตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ตรงกับข้อเท็จจริง ตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา

- ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ท้วถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- ให้อำเภอและท้องถิ่น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

- จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่า จะหายกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขภาพแก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

- ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณี ที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับและโดยการจัดหาอาชีพในแก่บุคคลในครอบครัว

- เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระยะแรก เช่น ดูแลเด็กกำพร้า นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย

(๒) การป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดทั้งคนและสัตว์

(๓) ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืน สู่อสภาพปกติ

โดยเร็ว

(๔) รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารต่อสาธารณชนได้รับทราบสถานการณ์

เป็นระยะ ๆ

๒) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูบริการด้านสุขภาพและการบริการสังคม

ให้เสริมสร้างความพร้อมที่จะรับมือในการฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วในการบริการด้านสุขภาพ ด้านสังคม และชุมชนที่ประสบภัย ครอบคลุมถึงการสาธารณสุข สุขภาพจิต และการบริการทางการแพทย์ โดยพิจารณาความล่อแหลม ความเปราะบางด้านสังคม เช่น ผู้พิการ สตรี เด็ก คนชรา ผู้ป่วย เป็นต้น เพื่อให้มีโอกาสเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพและการบริการ

โดยให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๖.๒.๔ การช่วยเหลือ เยียวยา และสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

จังหวัดน่านมีแนวทางในการประเมินความเสียหายและความสูญเสีย ดังนี้

๑) แจ้งให้อำเภอและท้องถิ่น สํารวจ ตรวจสอบ และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัย และทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย ระบบสาธารณสุขโรคและสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟูและกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ

๒) แจ้งให้อำเภอและท้องถิ่นสำรวจประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย

ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การช่วยเหลือจากภายนอก

(๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุของชุมชน ความอ่อนแอ หรือ ความล่อแหลมต่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๓) ให้อำเภอและท้องถิ่นสำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย ดังนี้

(๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของเครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขากิจการ และสิ่งแวดล้อมการประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ (การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขากิจการ ฯลฯ) โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

(๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ที่อยู่อาศัย การศึกษา การดูแลสุขภาพ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เกษตรกรรม การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร อุตสาหกรรม ระบบสุขภาพ เป็นต้น

๔) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดประสานกับอำเภอและท้องถิ่นให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือและความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัยโดยเร็ว

๕) ประสานการปฏิบัติกับอำเภอ ให้ประสานการปฏิบัติกับคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) ให้เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยเร็ว เพื่อพิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานผลการสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ต่อคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เพื่อพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๖) รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและความจำเป็นในเบื้องต้น ให้ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกลาง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบตามลำดับ

๖.๓ การถอดบทเรียนการจัดการสาธารณภัยของจังหวัด

การถอดบทเรียนโดยการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๕

➤ จุดแข็ง Strengths

- ผู้บริหารระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ

- การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกชั้นตอนมีประสิทธิภาพ

- ใช้ระบบบัญชาการในรูปแบบ single command โดยเน้นกลไกของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุดปฏิบัติการหมู่บ้านในการดำเนินการ

- การกำหนดยุทธศาสตร์และการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น

- มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ทุกรูปแบบ ครอบคลุมในทุกพื้นที่

- ประชาชนมีการรับรู้และเกิดความตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าฯ และได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- **จุดอ่อน Weaknesses**
  - เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว
  - ประชาชนบางพื้นที่ขาดความตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
  - ขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ในการช่วยดับไฟป่า
  - เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ดับไฟป่ามีจำนวนจำกัด
- **โอกาส Opportunities**
  - รัฐบาลกำหนดเป็นวาระสำคัญ ผู้บริหารระดับสูงทุกกระทรวงมีการติดตามและช่วยแก้ไขปัญหา

อุปสรรคในการดำเนินการ

  - ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ให้ความสนใจและให้การสนับสนุน
  - มีการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานในส่วนกลาง อาทิ โครงการชิงเก็บลดเผาการจ้างงานราษฎรในพื้นที่ ในการเฝ้าระวังสร้างแนวกันไฟ และประชาสัมพันธ์การห้ามเผา
  - อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมไฟป่ามีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- **อุปสรรค Threats**
  - ภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน และมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ
  - ปัญหาหมอกควันข้ามแดน
  - ข้อจำกัดด้านกฎหมายทำให้หน่วยงานหรือองค์กรไม่สามารถปฏิบัติงานนอกพื้นที่รับผิดชอบได้
  - วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์
- **ปัจจัยความสำเร็จ**
  - รัฐบาลให้ความสำคัญ ผู้บริหารระดับสูงติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง
  - ใช้ฐานข้อมูลด้านไฟป่าในปีที่ผ่านมา เพื่อวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนและยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน
  - มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ชัดเจน เช่น จำนวนจุดความร้อน จำนวนวันที่ค่าคุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน
  - ดำเนินการในรูปแบบของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (Single Command) ในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - การบูรณาการจากทุกภาคส่วน
  - มีการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกพื้นที่
  - ประชาชนเกิดความรับรู้และตระหนัก ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน
- **ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานในปีต่อไป**

ช่วงเตรียมการ

  - สนับสนุนกิจกรรมทางสังคม การฝึกอบรม/การประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ตลอด ๑๕๐ วัน (ม.ค.- พ.ค.)
  - สร้างเครือข่ายความร่วมมือประชาชน จัดอาสาป้องกันไฟป่า เน้นหนักชุมชนพื้นที่เสี่ยง/กลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดแนวเขตป่า
  - จัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางลงในพื้นที่ ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างทั่วถึง
  - ขอความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านหรือกำหนดปฎิญญาสากลว่าด้วยเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก

- สร้างการรับรู้ด้านการป้องกันไฟฟ้า ด้านกฎหมาย และสิทธิ แก่ประชาชน ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ/กฎระเบียบชุมชน ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เสี่ยง จัดสรรงบประมาณในการป้องกัน แก้ไขปัญหา
- จัดหาอุปกรณ์ดับไฟฟ้า/อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัย ให้กับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร โดยขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน หรือการระดมทุน
- ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไร่เชิงเดี่ยว เป็นเกษตรผสมผสาน โดยใช้กลไกพัฒนาตามแบบพื้นที่โครงการหลวง เพื่อพัฒนาพื้นที่

ช่วงรับมือ

- การบังคับใช้กฎหมายที่เคร่งครัด อาทิ ผู้มีสิทธิทำกินในพื้นที่ป่าต้องมีส่วนรับผิดชอบหากเกิดไฟฟ้าในพื้นที่ทำกินของตน การจับกุมผู้กระทำการลักลอบเผาหรือทำให้เกิดกลุ่มควันในช่วงห้ามเผา โดยเด็ดขาด
- ชุดปฏิบัติการในแต่ละระดับเข้าตรวจสอบพื้นที่เผาไหม้ของไฟฟ้า เพื่อเป็นการป้องปรามและสืบหาผู้กระทำการลักลอบเผา

- การลาดตระเวน ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และทำบัญชีผู้ที่เข้าหาผลประโยชน์ในพื้นที่ป่า
- รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในการระงับเหตุ

ช่วงฟื้นฟู

- ฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกเผาไหม้
- การส่งเสริมและสร้างเครือข่ายเกษตรกรชุมชนปลอดการเผาอย่างต่อเนื่อง
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคเอกชนและภาคประชาชน และช่องทางความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกช่องทางอย่างต่อเนื่อง

บทที่ ๗ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๗.๑ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้นำกรอบแนวคิดการจัดทำแผนเชิงยุทธศาสตร์ แนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมองอนาคต การทบทวนสถานการณ์ต่าง ๆ นโยบายกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ทิศทาง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับสากลและประเทศไทย ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม รวมทั้งการประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน โดยการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๗.๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

กลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบด้วย

๑) ระดับจังหวัด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด ตามมาตรา ๑๕

๒) ระดับอำเภอ คือ นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย ตามมาตรา ๑๙

๓) ระดับท้องถิ่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๐

๗.๑.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

แนวทางการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ มีกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

๑) การเสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การสื่อสารและถ่ายทอดแผน โดยการจัดประชุมสร้างความเข้าใจ การอบรม และซักซ้อมการปฏิบัติจากการจำลองฉากทัศน์ เป็นต้น และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกระดับ โดยสร้างความเป็นเจ้าของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (Sense of Belonging) เช่น การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับอำเภอและท้องถิ่น เพื่อผลักดันแผนงาน โครงการและกิจกรรมบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน การกำหนดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นขอบเขตการศึกษาในหลักสูตรนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) การผลักดันแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสู่การปฏิบัติผ่านแผนงาน โครงการ และกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการระดับหน่วยงานสู่ระดับพื้นที่ โดยการผสมผสาน (Mainstreaming) ภารกิจหลักของหน่วยงานที่มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓) การผลักดันให้มีงบประมาณเชิงบูรณาการด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของทุกหน่วยงาน โดยการจัดประชุมหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รวมทั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และการจัดสรรงบประมาณให้แก่ระดับพื้นที่

๔) กำหนดให้อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนปฏิบัติการ และแผนเผชิญเหตุให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องหมาย สัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย สำหรับใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและบรรเทาไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

๕) การกำหนดบทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งนโยบายและกฎหมายต่าง ๆ โดยมีแนวทางดำเนินการของแต่ละภาคส่วน ดังนี้

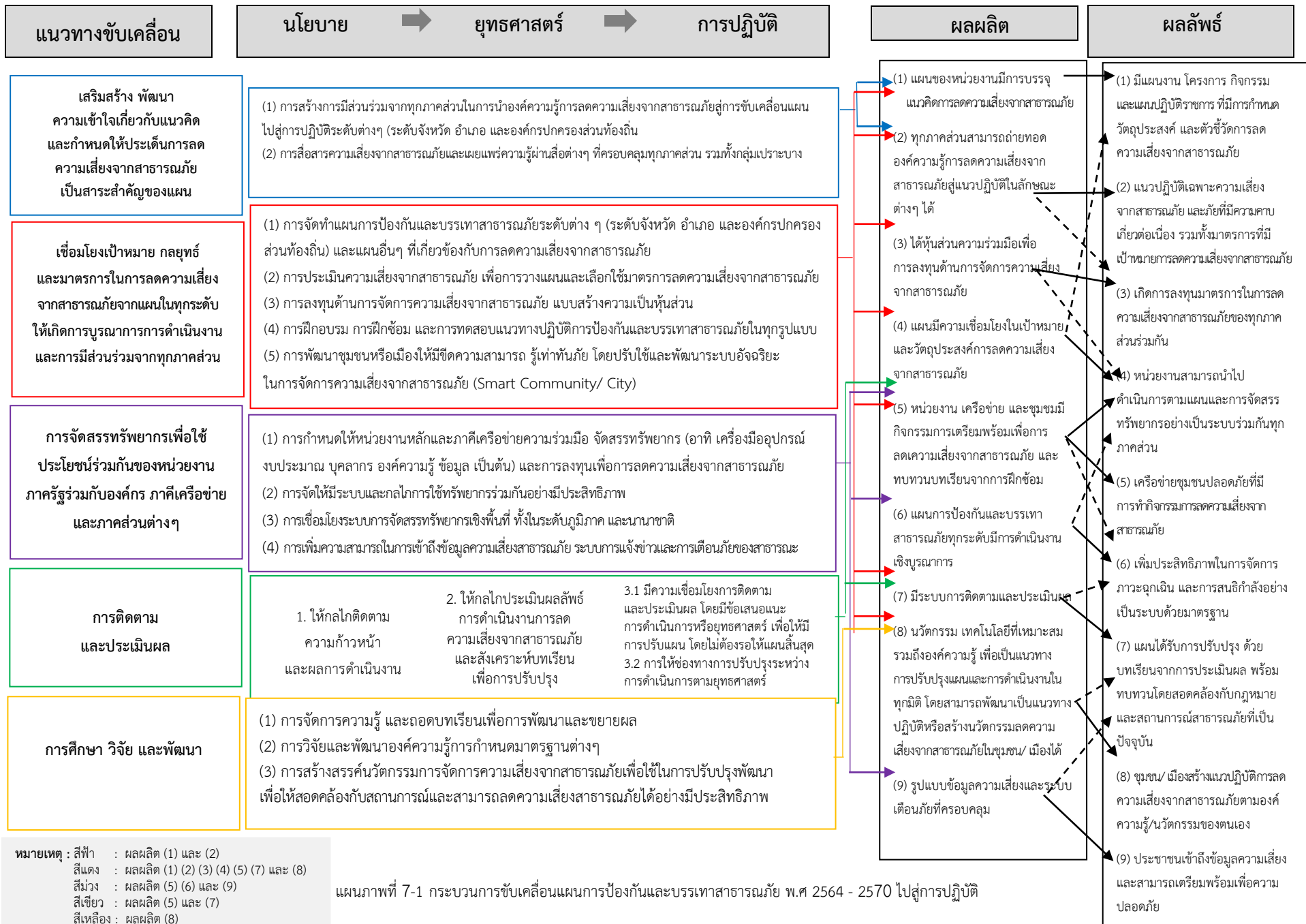
หน่วยงาน	แนวทางดำเนินงาน
จังหวัด	<p>(๑) ชี้แจงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยอาจตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลระดับจังหวัด ระดับอำเภอ (โดยประสานกับกลไกการติดตามและประเมินผลส่วนกลาง) เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงาน และมีฐานข้อมูลเชื่อมโยงกับหน่วยงานกลางอย่างเป็นระบบ</p> <p>(๒) การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ให้กำหนดประเด็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นทิศทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และสอดคล้องกับบริบทของอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๓) สร้างการรับรู้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกระดับ</p> <p>(๔) วิเคราะห์ความเสี่ยงและนำข้อมูลประเมินผลความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด</p> <p>(๕) ประชุมหารือเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต่าง ๆ รวมถึงให้ความร่วมมือติดตามและประเมินผล</p>
อำเภอ	จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
ภาคเอกชนและภาคธุรกิจ	มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นรูปธรรมตั้งแต่ละองค์กรสามารถนำประเด็นที่เกี่ยวข้องไปดำเนินงาน หรือร่วมกับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคธุรกิจ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (Public Private People Partnership : PPPPP) ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร

หน่วยงาน	แนวทางดำเนินงาน
	(Corporate Social Responsibility : CSR) ภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
สถาบันการศึกษา สถาบันวิชาการ ด้านการพัฒนา และหน่วยงาน วิจัย	ให้ความรู้แก่ภาคีเครือข่ายทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติ สนับสนุนเงินทุน ประสานความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการผลิตผลงานวิจัย การพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้
องค์กรระดับชุมชน	ร่วมขับเคลื่อนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งการประชาสัมพันธ์ การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ผู้ประสบสาธารณภัย
สื่อ	ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมขับเคลื่อน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และดำเนินงานภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมถึงสะท้อนสถานการณ์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้านต่างๆ ที่ชัดเจนสู่ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ภาคประชาสังคม	ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับหน่วยงานทุกระดับเพื่อให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ทั้งการเฝ้าระวังสถานการณ์ การประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนภัย การปฏิบัติตามประกาศหรือคำแนะนำ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ผู้ประสบสาธารณภัย ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการเกิดสาธารณภัย

๖) การติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ กำหนดให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการเป็นประจำทุกปี และการติดตามและประเมินผลการนำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติทุกระดับ โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผลที่เชื่อมโยงกับกลไกประเมินผลส่วนกลาง เพื่อให้การติดตามและประเมินผลครอบคลุม ทั้งในช่วงกลางแผนและปลายแผน รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางในการปรับปรุงหรือทบทวนแผนต่อไป

๗) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ รวมทั้งการถอดบทเรียน ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อใช้ในการจัดการความรู้ การวางแผน พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรฐานและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปกระบวนการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ
 ดังแผนภาพที่ ๗-๑

หมายเหตุ : สีฟ้า : ผลผลิต (1) และ (2)
 สีแดง : ผลผลิต (1) (2) (3) (4) (5) (7) และ (8)
 สีม่วง : ผลผลิต (5) (6) และ (9)
 สีเขียว : ผลผลิต (5) และ (7)
 สีเหลือง : ผลผลิต (8)

แผนภาพที่ 7-1 กระบวนการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ 2564 - 2570 ไปสู่การปฏิบัติ

๗.๒ การติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด จำเป็นต้องมีกลไกการกำกับ ติดตามและประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ที่มีกระบวนการ และการจัดการให้เกิดการทบทวนทั้งด้านการจัดการ (Management Review) และการทบทวนผลงาน (Performance Review) ที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

๑) แนวทางการติดตามและประเมินผล

แนวทางการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย หลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยวิเคราะห์ การบรรลุถึงเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย หลักการคิดเชิงเหตุผล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุและผลผลิตไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบด้วยข้อมูล รวมถึงเหตุผลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้ และหลัก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม พร้อมทั้ง กำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลเสนอ ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ทั้งรายปี กลางแผน และปลายแผน โดยให้คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ดำเนินงานตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่ปฏิบัติ โดยมีแนวทางปฏิบัติในการติดตาม และประเมินผล ดังนี้

(๑.๑) คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ติดตามและประเมินผลประเด็นการขับเคลื่อนที่สำคัญ
- ๒) ติดตามและประเมินผลระดับยุทธศาสตร์
- ๓) ติดตามและประเมินผลภาพรวม

โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัย การประเมินผลกระทบจากการขับเคลื่อน และสรุปภาพรวมการติดตามและ ประเมินผล พร้อมทั้ง จัดทำเป็นรายงานเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดน่าน พิจารณาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือทบทวนแนวทางการดำเนินงานต่อไป

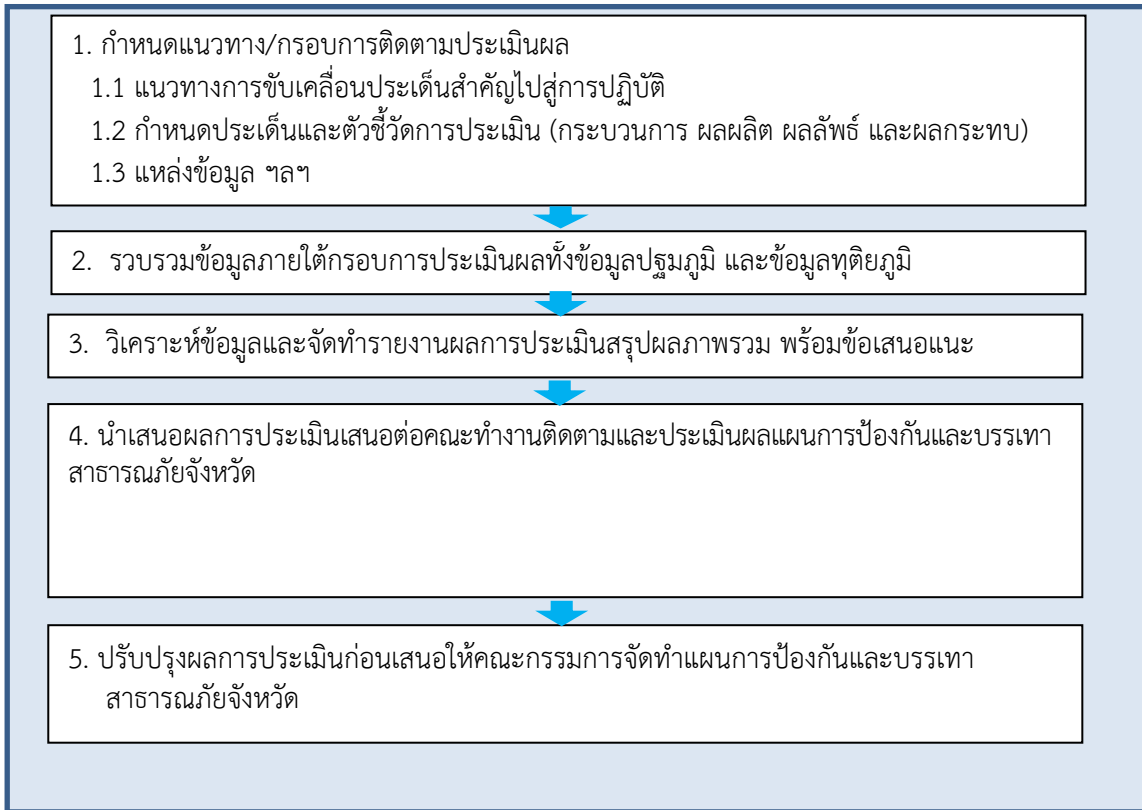
(๑.๒) กรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผล

- ๑) การติดตามและประเมินผลรายปี
- ๒) การติดตามและประเมินผลในระยะกลางแผนฯ
- ๓) การติดตามและประเมินผลในระยะปลายแผนฯ

โดยให้จัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ ยกระดับไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล ตลอดจนนำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไปปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ต่อไป

(๑.๓) กลไกการติดตามและประเมินผล ให้คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่านเป็นกลไกในการประสานการปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

๒) ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

แผนภาพที่ ๗-๒ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๔

๗.๓ การวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) เป็นกระบวนการศึกษา เรียนรู้ ค้นหา แนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และศึกษาบทเรียน (Lesson Learnt) ของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เป็นเหตุการณ์สำคัญที่ผ่านมา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิควิธีการ รูปแบบการดำเนินงาน หรือเทคโนโลยีในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งการนำนวัตกรรมจากการคิดค้นหรือพัฒนามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

๗.๔ การทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔ กำหนดว่าในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไปหรือแผนดังกล่าวได้ใช้ครบห้าปีแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน ปรับปรุงหรือทบทวนแผนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนโดยเร็ว

กรณีที่ได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และได้มีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน หรือมีการวิจัยและพัฒนา พบข้อบกพร่องหรือมีนวัตกรรม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัยและเหมาะสม ให้พิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดได้ตามความเหมาะสม